

ความผิดฐานลักทรัพย์ : ศึกษากรณีการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า

อรุณทัย ช่อสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2560

Theft : A Case Study on The Theft of Electricity

Arunotai Suesuwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความผิดฐานลักทรัพย์ : ศึกษากรณีการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า
ชื่อผู้เขียน	อรุ โนนทัย ชื่อสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. กรรกริรมย์ โกมลารชุน
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาให้ทราบถึงสถานการณ์ปัญหาของความผิดกรณีการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งความพยายามในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาจากผลของคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 (ประชุมใหญ่) เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของความผิดอันเกี่ยวกับการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า เนื่องจากบทบัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 บัญญัติเพียงว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์” โดยไม่ได้บัญญัติจำกัดความของคำว่า “ทรัพย์” ไว้ จึงต้องนำความหมายของคำว่าทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้ ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติความหมายของคำว่าทรัพย์ไว้อย่างกว้างๆ ในมาตรา 137 เพียงว่า “ทรัพย์ หมายความว่า วัตถุ มีรูปร่าง” กรณีดังกล่าวเป็นปัญหาถกเถียงขึ้นเมื่อมีคดีเกี่ยวกับการนำกระแสไฟฟ้าไปใช้โดยไม่ชอบซึ่งฟ้องตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เนื่องจากการกระทำความผิดระหว่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มีผลใช้บังคับ เนื่องจากนิยามของคำว่า “ทรัพย์” ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ไม่ได้จำกัดว่า ทรัพย์จะต้องเป็นสิ่งที่มิรูปร่างหรือไม่ สิ่งใดที่บุคคลสามารถมีกรรมสิทธิ์หรือถืออำนาจเป็นเจ้าของ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเคลื่อนที่ได้หรือไม่ ก็ถือเป็นทรัพย์ที่สามารถลักได้ ดังนั้นการกระทำดังกล่าวถือเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 288 ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 แต่เมื่อคดีดังกล่าวขึ้นถึงศาลฎีกา ประมวลกฎหมายอาญฉบับใหม่ได้มีผลใช้บังคับแล้ว ซึ่งประมวลกฎหมายอาญฉบับใหม่ไม่ได้มีนิยามศัพท์คำว่า “ทรัพย์” และไม่มิตบัญญัติเรื่องกระแสไฟฟ้าไว้เป็นพิเศษ จำเลยจึงอ้างฎีกาโดยอาศัยบทบัญญัติตามกฎหมายฉบับใหม่ โดยจำเลยฎีกาว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญฉบับใหม่ไม่มีบทนิยามคำว่าทรัพย์แล้ว ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่จึงพิพากษาคอบฎีกาจำเลย

เพียงสั้นๆ ว่า การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หรือ 335 แล้วแต่กรณี อย่างไรก็ตาม ศาลฎีกากลับไม่ได้ให้เหตุผลไว้ว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ซึ่งปรากฏว่าคำพิพากษาดังกล่าวได้ลงโทษจำเลยตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ไม่ได้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่แต่อย่างใด จึงเป็นที่ถกเถียงกันในแวดวงนักกฎหมายว่า คำพิพากษาดังกล่าวตัดสินถูกต้องตามหลักกฎหมายหรือไม่ เนื่องจากกรณีดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นการใช้กฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่งในกฎหมายอาญา อันขัดกับหลัก “Nulla poena sine lege” หรือหลัก “ไม่มีโทษถ้าไม่มีกฎหมายกำหนด”

นับตั้งแต่ที่มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 (ประชุมใหญ่) ออกมาจนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลากว่า 50 ปีแล้ว ปัญหาเรื่องการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้ายังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมแต่อย่างใด จากการศึกษาพบว่าหลายประเทศที่เคยประสบปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้ามาก่อนเช่นเดียวกับประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) เช่น ประเทศเยอรมนี ประเทศฝรั่งเศส หรือแม้กระทั่งประเทศที่ใช้ระบบคำพิพากษา (Common Law) เช่น ประเทศอังกฤษ ต่างก็ได้มีการแก้ไขโดยบัญญัติกฎหมายในเรื่องนี้เป็นลายลักษณ์อักษรในเวลาต่อมา กล่าวคือ ประเทศเยอรมนีได้มีการบัญญัติความผิดฐานลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าแยกเป็นความผิดฐานหนึ่งในประมวลกฎหมายอาญา ประเทศฝรั่งเศสซึ่งเห็นว่าการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าให้ถือเป็นความผิดเช่นเดียวกับความผิดฐานลักทรัพย์ ก็ได้มีการบัญญัติเรื่องดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจน ส่วนประเทศอังกฤษได้แก้ไขปัญหาโดยการบัญญัติให้การลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าเป็นความผิดฐาน Abstract Electricity ตาม Theft Act 1968

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้จึงมุ่งศึกษาประเด็นปัญหาว่า การใช้กระแสไฟฟ้าของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือไม่ และหากไม่เป็น เรามีความจำเป็นจะต้องบัญญัติความผิดขึ้นใหม่เพื่อลงโทษผู้ที่ลักกระแสไฟฟ้าอย่างไร

Thesis Title	Theft : A Case Study on The Theft of Electricity
Author	Arunotai Suesuwan
Thesis Advisor	Kanpirom Komalarajun, PhD.
Department	Law
Academic Year	2016

ABSTRACT

This thesis aims at exploring problematic situations surrounding the wrongful use of electricity from the past until recently, as well as the attempt to resolve problems resulted from the Supreme Court Ruling No. 877/2501 (the General Assembly) with a view to propose certain changes to the Criminal Code particularly on the wrongful use of electricity offence. Section 334 of the Criminal Code prescribes larceny as wrongdoing by merely stating that “any person fraudulently appropriate property of another or of a joint owner of such property shall be punishable of larceny,” but the definition of the term “property” is missing from the Code. Therefore, the definition of such term is often borrowed from the Civil and Commercial Code where “property” is defined broadly under section 137 as “tangible property.” This became a problem in a case that a wrongdoer uses electricity illegitimately. An actual case was brought to court based on commission of an offence under the old criminal law enacted in Ror. Sor. 127, which was the law applicable when the wrongdoing took place. The criminal law Ror. Sor. 127 did not limit the definition of “property” to tangible property only. Under such law, any thing that a person may own or have power to possess, whether or not such thing is movable or immovable, it is deemed property that may be an object of larceny. As such, the act of taking away electricity is considered an offence under section 288 of the criminal law enacted in Ror. Sor. 127. However, when that case reached the Supreme Court, the new Criminal Code already came into effect. Like the old criminal law, the new Code lacks the definition of “property” and a provision that deals specifically with the wrongful use of electricity. The defendant then refers to the Supreme Court case backed by the law under the new Criminal Code in order to defend the case on the issue

whether the defendant's act is considered wrongdoing, given that the new Criminal Code does not define the term "property." The Supreme Court, by the resolution of the General Assembly, briefly responded to the defendant's argument that his act was considered commission of larceny under section 334 or section 335 as the case may be, but did not provide any reason as to why it came down to such a conclusion. Finally, such ruling punished the defendant in that case based on the term available under the criminal law Ror. Sor. 127, not the new Criminal Code. Until it became a big debate among legal professions whether the Supreme Court has made a right judgment according to the criminal law principle, especially when such ruling implied that the Court adopted the principle "where there is the same reason, there is the same law" (*ubi eadem ratio idem jus esse debet*), which is contrary to the principle "no crime or punishment without law (*nulla poena sine lege*).

The Supreme Court Ruling No. 877/2501 (the General Assembly) has been released more than 50 years but the problem regarding wrongful use of electricity has not been concretely resolved. This study finds that several countries that have faced the same problem regarding the offence of wrongful use of electricity, whether they are civil law jurisdiction such as Germany, France, or common law jurisdiction such as England, have quickly adopted a solution by enacting clear written law. In Germany, wrongful use of electricity has been enacted as a stand-alone punishable offence under the German Criminal Code. In France, wrongful use of electricity is punishable as larceny. In England, wrongful use of electricity has been enacted as an offence (abstraction of electricity) under the Theft Act 1968.

This thesis, therefore, focuses on the issue whether use of electricity of others without permission is considered larceny. If not, we consider further whether it is necessary to enact such act as a separate, stand-alone offence in order to impose punishment upon the wrongdoer.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ดร. กรรภิรมย์ โกมลารชุน และอาจารย์ ดร. สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ ที่กรุณารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาและคำแนะนำ รวมทั้งตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้ผู้เขียนจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เป็นผลสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ที่ให้ความกรุณา รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาของเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อ และ รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์ ที่กรุณา รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้สละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ที่ให้โอกาสผู้เขียนเข้ามาศึกษาในระดับที่สูงขึ้นจนทำให้ผู้เขียนได้เป็นมหาบัณฑิตสมดังความมุ่งมั่น ขอกราบขอบพระคุณ บิดา (คุณพ่อสุจิน ชื่อสุวรรณ) และมารดา (คุณแม่ประนอม ชื่อสุวรรณ) ซึ่งมีพระคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การอุปการะผู้เขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมารดาของผู้เขียนซึ่งเป็นผู้จุดประกายให้ผู้เขียนเข้ามาศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต แม้ในวันนี้ผู้เขียนจะไม่สามารถกล่าวขอบคุณและมอบใบปริญญาให้กับมารดาของผู้เขียนได้อย่างที่ตั้งใจไว้ แต่ผู้เขียนเชื่อว่าท่านจะสามารถรับรู้ถึงความสำเร็จนี้ได้ไม่ว่าทางใดก็ตาม นอกจากนั้น ผู้เขียนต้องขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ ทั้งที่เรียนมาด้วยกัน และ พี่ๆ ที่ทำงาน ทั้งที่กลุ่มงานวินัย กรมคุมประพฤติ และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือต่างๆ อีกทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกคนที่ไม่สามารถกล่าวนามจนครบได้

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้เขียนขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณต่อผู้เขียนทุกท่าน ส่วนข้อบกพร่องใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อรุโณทัย ชื่อสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	5
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. สถานการณ์ปัญหาของความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าในประเทศไทย.....	7
2.1 วิวัฒนาการของความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าในประเทศไทย.....	7
2.2 การปรับใช้กฎหมายกรณีความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าของศาลฎีกา.....	18
2.3 ความเห็นของฝ่ายตุลาการเกี่ยวกับความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้า.....	23
2.4 ความพยายามแก้ไขปัญหาการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า.....	28
2.5 ปัญหาการวินิจฉัยกรณีลักกระแสไฟฟ้า.....	29
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์.....	32
3.1 ระบบกฎหมาย.....	32
3.2 คุณธรรมทางกฎหมาย.....	33
3.3 การตีความกฎหมายอาญา.....	34
3.4 โครงสร้างความรับผิดทางอาญา.....	35
3.5 องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานลักทรัพย์.....	41
3.6 องค์ประกอบภายในของความผิดฐานลักทรัพย์.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.7 นิยามของคำว่าไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า.....	50
4. ความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าตามกฎหมายต่างประเทศ.....	51
4.1 ความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law)	51
4.2 ความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าของระบบกฎหมายซีวิลลอว์ (Civil Law)	64
5. แนวทางการแก้ไขปัญหา : ความผิดฐานลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า.....	76
5.1 นิตินิติวิธีในการปรับใช้กฎหมาย	76
5.2 กระแสไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์สิน.....	78
5.3 คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานลักลอบใช้พลังงานไฟฟ้า.....	79
5.4 เจตนาพิเศษ “โดยทุจริต”	80
5.5 การแยกฐานความผิด.....	81
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	82
6.1 บทสรุป.....	82
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	92
ประวัติผู้เขียน.....	135

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันกระแสไฟฟ้านับเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตประจำวัน ตั้งแต่การสื่อสาร การคมนาคม การบริโภค การทำธุรกิจการค้าต่างๆ ย่อมต้องอาศัยกระแสไฟฟ้าทั้งสิ้น หากเทียบเคียงการลักทรัพย์โดยทั่วไปแล้ว การลักกระแสไฟฟ้าจะถือว่าเป็นการลักทรัพย์หรือไม่นั้นยังเป็นปัญหาที่มีการถกเถียงกันมาอย่างยาวนาน เนื่องจากตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยมิได้บัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับกรณีการลักลอบใช้หรือการเอาไปใช้ซึ่งกระแสไฟฟ้าไว้โดยตรง บทบัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 334 บัญญัติเพียงว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์” ซึ่งมีปัญหาต้องพิจารณาว่ากระแสไฟฟ้านั้นจะถือเป็นทรัพย์ซึ่งสามารถลักได้ตามมาตรา 334 หรือมาตรา 335 หรือไม่ และความหมายของคำว่า “ทรัพย์” ดังกล่าวจะต้องยึดถือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่อย่างไร

จากปัญหาดังกล่าวได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 ซึ่งวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่พิพากษาว่า การลักกระแสไฟฟ้าเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หรือ 335 แล้วแต่กรณี ซึ่งมีทั้งนักกฎหมายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาดังกล่าว โดยมีการถกเถียงกันว่ากระแสไฟฟ้าถือเป็นวัตถุมีรูปร่างหรือเป็นทรัพย์หรือไม่ ซึ่งมีความเห็นเป็น 2 แนวกล่าวคือ

ความเห็นแรก เห็นว่า กระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์สิน จึงเป็นวัตถุแห่งการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ ได้ โดยเห็นเช่นเดียวกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501¹

ความเห็นที่สอง เห็นว่า กระแสไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์สินตามความหมายของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงไม่อาจลักได้² และเรียกร้องให้ฝ่ายนิติบัญญัติกำหนดความผิดของการกระทำเช่นนี้ลงไว้ให้ชัดเจนในกฎหมาย³

นับตั้งแต่มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 จนถึงปัจจุบัน นับเป็นระยะเวลามากกว่า 50 ปีแล้ว ยังคงพบว่า ปัญหาเรื่องลักกระแสไฟฟ้ายังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมแต่อย่างใด จากการศึกษาเบื้องต้นในกฎหมายต่างประเทศพบว่า ในประเทศอังกฤษได้มีการบัญญัติให้การลักกระแสไฟฟ้าเป็นความผิดตามมาตรา 13 แห่ง Theft Act 1968 เป็นความผิดฐาน Abstract Electricity โดยบัญญัติว่า “บุคคลใดโดยทุจริตใช้กระแสไฟฟ้า โดยปราศจากอำนาจโดยชอบธรรม หรือโดยทุจริตทำให้เสียเปล่าหรือล่องไปซึ่งกระแสไฟฟ้า มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี” ส่วนประเทศสหพันธรัฐเยอรมนีนั้น ได้มีการบัญญัติความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าไว้เป็นฐานความผิดหนึ่งในประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน

นอกจากกระแสไฟฟ้าแล้ว ยังมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่กล่าวถึงการเอาสัญญาณ โทรศัพท์ของผู้อื่นไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งศาลฎีกาพิจารณาพิพากษาว่า กรณีดังกล่าวเป็นการลักทรัพย์โดยมีลักษณะเช่นเดียวกับกระแสไฟฟ้า ได้แก่

- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1880/2542 กรณีการลักลอบใช้โทรศัพท์โดยการต่อสายพ่วงกับสายในตู้โทรศัพท์สาธารณะขององค์การโทรศัพท์

¹ โปรดดู จิตติ ดิงศภัทย์, “คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน,” วารสารนิติศาสตร์, เล่ม 2, ปีที่ 2, น. 17, 31 (มิถุนายน 2516)., ไพบูลย์ เพ็ชรรัฐ, อ่าวไว้ เจริญธรรมที่ 61, น. 161., ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, อ่าวไว้ เจริญธรรมที่ 52, น.46 – 50.

² หยุต แสงอุทัย เห็นว่า พลังงานไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์สิน เพราะไม่ใช่สิ่งมีรูปร่าง การลักกระแสไฟฟ้าจึงไม่มีความผิด. โปรดดู หยุต แสงอุทัย, อ่าวไว้ เจริญธรรมที่ 74. และ สมศักดิ์ สิงห์พันธุ์ เห็นว่า กระแสไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์สิน แต่เป็นพลังงานอย่างหนึ่ง โปรดดู สมศักดิ์ สิงห์พันธุ์, อ่าวไว้ เจริญธรรมที่ 34.

³ คณิต ฅ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543), น. 89.

- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2286/2545 กรณีการลักลอบใช้สัญญาณโทรศัพท์ โดยใช้สายของ
องค์การโทรศัพท์ โทรศัพท์ไปต่างประเทศจำนวนหลายครั้ง

อีกประการหนึ่ง เมื่อประเทศไทยเป็นประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายหรือระบบ
กฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) แต่ปัจจุบันในหลายๆ คดี ผู้พิพากษากลับนำคำพิพากษาที่
ศาลฎีกาตัดสินมาใช้ประหนึ่งเป็นกฎหมาย แม้ว่าจะเป็นเพียงการตีความประมวลกฎหมายก็ตาม
ซึ่งลักษณะจะไปทางระบบกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร (Common Law) จึงควรมีการบัญญัติ
กฎหมายในกรณีดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน

ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาเป็นที่ถกเถียงกันอีกในอนาคต จึงเห็นควรศึกษาประเด็นปัญหา
ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเด็นความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการ
วินิจฉัยในเรื่องอื่นๆ ซึ่งต่างก็อาศัยประเด็นเรื่องกระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์สินที่สามารถลักได้หรือไม่ ตาม
แนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 เป็นหลัก

อย่างไรก็ดี กรณีดังกล่าวเคยมีวิทยานิพนธ์ศึกษาประเด็นนี้เอาไว้บ้างแล้ว โดยวิทยานิพนธ์
ดังกล่าวเสนอแนะให้บัญญัติขยายความหมายของคำว่าทรัพย์สินตามมาตรา 334 ไว้ โดยเสนอให้เพิ่ม
บทบัญญัติมาตรา 334 วรรคสอง ว่า “ทรัพย์สินตามวรรคแรกให้หมายความรวมถึงพลังงานไฟฟ้าหรือ
พลังงานรูปแบบอื่นใดซึ่งอาจมีราคาและถือเอาได้”⁴ เนื่องจากบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา
มิได้ให้คำจำกัดความของคำว่าทรัพย์สินไว้ซึ่งก็มีลักษณะเช่นเดียวกันกับกฎหมายอาญาของ
ต่างประเทศ โดยผู้เขียนกฎหมายมุ่งหมายจะให้นำความหมายของคำว่าทรัพย์สินในประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์มาใช้ ดังนั้น หากมีการให้บัญญัติขยายความหมายของคำว่าทรัพย์สินในประมวล
กฎหมายอาญาขึ้นมา อาจก่อให้เกิดปัญหาในความคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินฐานอื่นๆ ตามมาว่า ความผิด
เกี่ยวกับทรัพย์สินฐานอื่นๆ จะรวมถึงพลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานรูปแบบอื่นใด ด้วยหรือไม่

นอกจากปัญหาเรื่องความหมายของคำว่า “ทรัพย์สิน” แล้ว ยังมีอีกปัญหาหนึ่งที่จะต้อง
วิเคราะห์ในเรื่องนี้ คือ การลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าโดยเจ้าของไม่ได้อนุญาตนั้นจะถือเป็นการลัก
ทรัพย์สินหรือไม่ เนื่องจากการลักทรัพย์สินโดยทั่วไปจะเป็นการตัดกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของ

⁴ สุนดี คงเทพ, “ความผิดฐานลักทรัพย์สิน : ศึกษาการเอาไปซึ่งพลังงาน,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543).

เจ้าของทรัพย์สินเป็นวัตถุแห่งการลัก แต่การเอาไปซึ่งกระแสไฟฟ้า ไม่ว่าจะเป็นการแอบต่อวงจรไฟฟ้า หรือแอบเสียบพ่วงปลั๊กไฟโดยเจ้าของไม่อนุญาตก็ตาม กรณีนี้เจ้าของกระแสไฟฟ้านั้น ยังคงสามารถใช้ไฟฟ้านั้นได้อยู่โดยตลอด เพียงแต่อาจต้องเสียดำไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้นทั้งๆ ที่ตนมิได้ใช้สอยไฟฟ้านั้น การลักลอบใช้ไฟฟ้าจึงมิได้ตัดกรรมสิทธิ์เจ้าของกระแสไฟฟ้าในการใช้ไฟฟ้า เช่นเดียวกันกับการลักทรัพย์สินๆ ทั่วไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงสถานการณ์ปัญหาของความผิดกรณีการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าของประเทศไทย รวมทั้งความพยายามที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และความเห็นของฝ่ายตำราในเรื่องดังกล่าว
2. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และความเป็นมาเกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์สิน และการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 และประมวลกฎหมายอาญา
3. เพื่อศึกษาถึงความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าตามกฎหมายต่างประเทศ
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของความผิดเกี่ยวกับการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

จากการที่มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 พิพากษาว่า กระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์สิน จึงเป็นวัตถุแห่งการกระทำผิดฐานลักทรัพย์สินได้ ดังนั้น การลักกระแสไฟฟ้าเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หรือ 335 แล้วแต่กรณีนั้น ส่งผลให้มีความเห็นที่ขัดแย้งกันของนักกฎหมายออกเป็นทั้งฝ่ายที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาดังกล่าว ซึ่งนับแต่วันที่มีคำพิพากษาออกมาจนถึงปัจจุบันก็ยังไม่มีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีความชัดเจนแน่นอนถึงการเอาไปซึ่งวัตถุที่อยู่ในรูปพลังงานดังเช่น กระแสไฟฟ้า สัญญาณ โทรศัพท์ต่างๆ ว่าจะเป็นการผิดฐานลักทรัพย์สินหรือไม่อย่างไร การศึกษาวิทยานิพนธ์นี้จึงมุ่งศึกษาถึงแนวทางการแก้ไขปรับปรุงหาทางออกของปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเอาไปซึ่งกระแสไฟฟ้า ซึ่งอาจมีการ

บัญญัติฐานความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้า หรือการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรืออาจตรากฎหมายเฉพาะขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมถึงการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า รวมถึงพลังงาน อื่นๆ ที่มีลักษณะเดียวกันกับกระแสไฟฟ้า

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาจากเอกสาร (Document Research) ซึ่งได้นำคำอธิบาย ความหมายและจุดมุ่งหมายของกฎหมายที่บัญญัติใช้จากตำรา คำอธิบาย ถ้อยคำความหมายใน กฎหมายและตำราอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวคำพิพากษาศาลฎีกา ความเห็นของผู้มีประสบการณ์ ทางด้านการปฏิบัติ บทความจากวารสาร นิตยสารทางกฎหมาย และศึกษาแนวคิดความเป็นมาและ กฎหมายในเรื่องลักกระแสไฟฟ้าของต่างประเทศนำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ปรับปรุง คัดแปลง เพื่อมุ่งหาหลักเกณฑ์และวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับประเทศไทย นอกจากนี้ ยังได้ ศึกษาถึงความหมายของกฎหมายที่บัญญัติใช้ โดยศึกษาจากคำอธิบาย ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และคำพิพากษาศาลฎีกา ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาหาแนวทางที่เหมาะสมให้ก้าวหน้าขึ้น เพื่อให้ใช้บังคับและแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ ทำการศึกษาและวิจัยโดยการวิเคราะห์จากเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือ เป็นการใช้วิธีการศึกษาวิจัยโดยการค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล อัน ได้แก่ บทบัญญัติของกฎหมาย หนังสือ บทความ ผลงานทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และรายงาน วิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากต่างประเทศและในประเทศไทย ตลอดจนแนวคำพิพากษาของศาล แล้วนำ ข้อมูลที่ได้มารวบรวมให้เป็นระบบเพื่อทำการวิเคราะห์และศึกษาหาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อจะเป็น แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงรายละเอียดของสถานการณ์ปัญหาของความคิดเกี่ยวกับการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าและพลังงานอื่น รวมทั้งความพยายามที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และความเห็นของฝ่ายตำราในเรื่องดังกล่าว
2. ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี และความเป็นมาเกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์ และการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 และประมวลกฎหมายอาญา
3. ทำให้ทราบถึงรายละเอียด ความเป็นมา และวิวัฒนาการของความผิดฐานลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าตามกฎหมายต่างประเทศ
4. สามารถหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของความผิดเกี่ยวกับการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า

บทที่ 2

สถานการณ์ปัญหาของความผิดฐานลักกระแไฟฟ้าในประเทศไทย

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงสถานการณ์ปัญหาของความผิดฐานลักกระแไฟฟ้าในประเทศไทย โดยจะได้กล่าวถึงวิวัฒนาการของความผิดฐานลักทรัพย์ในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยจะกล่าวไปถึงการปรับใช้กฎหมายในความผิดฐานลักกระแไฟฟ้าตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 และประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

2.1 วิวัฒนาการของความผิดฐานลักทรัพย์ในประเทศไทย

2.1.1 ยุคก่อนการใช้ประมวลกฎหมายอาญา

กฎหมายตราสามดวงนับเป็นประมวลกฎหมายที่เก่าแก่ที่สุดที่พอจะสามารถสืบหาร่องรอยของความผิดอาญาฐานลักทรัพย์ของไทยได้ เนื่องจากร่องรอยของกฎหมายที่เก่าแก่กว่ากฎหมายตราสามดวงได้สูญหายหรือถูกทำลายไป ทำให้ยากที่จะมาปะติดปะต่อเพื่อทำความเข้าใจถึงวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องที่มีมาก่อนหน้าของความผิดอาญาฐานลักทรัพย์ได้ ดังนั้น ในที่นี้จะกล่าวถึงกฎหมายของไทยที่ใช้สมัยกฎหมายตราสามดวงซึ่งเป็นช่วงก่อนมีการประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 และประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้กันในปัจจุบัน

หากจะกล่าวถึงความผิดฐานลักทรัพย์เท่าที่มีปรากฏในยุคก่อนการใช้ประมวลกฎหมายในประเทศไทยนั้น ความผิดฐานลักทรัพย์ปรากฏอยู่ในกฎหมายสองฉบับ ได้แก่ พระไอยการลักษณะอาญาหลวง และพระไอยการลักษณะโจรซึ่งประกาศใช้ราว พ.ศ. 1903 ซึ่งเป็นเวลาหลังจากใช้พระไอยการลักษณะอาญาหลวงแล้ว 8 ปี เนื่องจากพระไอยการลักษณะอาญาหลวงไม่ใช่เรื่องของการโจรกรรมประทุษร้ายต่อทรัพย์โดยตรง ทำให้ไม่สามารถใช้ปราบปรามโจรผู้ร้ายได้อย่าง

⁵ อุไรวรรณ อุดมวัฒนกุล, “ความผิดฐานลักทรัพย์: ศึกษากรณีการเอายานพาหนะของผู้อื่นไปใช้โดยมิชอบ,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531), น. 74.

จริงจัง⁶ และเมื่อมีการคัดลอกพระไอยการลักษณะโจรกันต่อๆ มา คำว่า “พระไอยการ” จึงเริ่มหายไป เหลือเพียง กฎหมายลักษณะโจร⁷ ซึ่งผู้กระทำความผิดตามกฎหมายลักษณะโจรมี 2 ประเภท⁸ ได้แก่

1) อกโจร หมายถึง การกระทำที่กฎหมายถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดเอง ได้แก่ ผู้กระทำความผิดเอง หรือผู้ใช้หรือสั่งสอนผู้อื่นให้ลัก ผู้กระทำความผิดทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว จะได้รับโทษเต็มตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติไว้

2) สมโจร หมายถึง ผู้กระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการช่วยเหลือ หรืออุดหนุนผู้กระทำความผิดด้วยประการต่างๆ เช่น ผู้ให้ที่อยู่ หรือผู้เป็นเพื่อน ผู้สมรู้ร่วมคิด ผู้ป้องกันกำบังและผู้ช่วยสมด้วยโจร ซึ่งผู้กระทำความผิดทั้ง 5 ประการนี้ กฎหมายบัญญัติให้มีโทษถึงโทษโจรหรือกึ่งหนึ่งของโทษที่บัญญัติความผิดของอกโจร

ส่วนการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายลักษณะโจร หรือนิยามการกระทำอันเป็นมุลคีวิวัต เรียกว่า “โจรกรรม” จะต้องปรากฏว่ามีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ 1. การเอาทรัพย์ของผู้อื่นไป 2. ด้วยฉ้อฉลพร้อมด้วยอะวาหารหรือมีเจตนาจงใจลัก⁹ โดยความผิดทั้งหมดที่กระทำต่อทรัพย์จะอยู่ภายใต้บทนิยามทั่วไปเกี่ยวกับโจรกรรมด้วย และวัตถุที่ถูกกระทำในความผิดฐานนี้ได้ต้องเป็นทรัพย์เท่านั้น เนื่องจากในสมัยนั้นยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์หรือทรัพย์สิน¹⁰

⁶ หลวงสุทธีวาทนฤพติ, ประวัติศาสตร์กฎหมาย, พิมพ์ครั้งที่ 7 (พระนคร : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2517), น. 412.

⁷ เพ็ญอ้าง, หน้าเดิม.

⁸ สวัสดิ์ ศรีลัมภ์, ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์รามคำแหง, 2519), น. 11.

⁹ พระยาลัดพลีธรรมประคัลภ์, กฎหมายอาญาพิสดาร : ความผิดต่อทรัพย์และเกี่ยวกับบุคคล. (พระนคร : โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์และการเมือง, 2479), น. 14. อ้างถึงใน อุไรวรรณ อุดมวัฒน์กุล, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 5, น. 77.

¹⁰ เพ็ญอ้าง, น. 7.

2.1.2 ยุคหลังการใช้ประมวลกฎหมาย

ในช่วงภายหลังจากมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 (พ.ศ. 2452) จนถึงการใช้ประมวลกฎหมายอาญาในปัจจุบัน ในยุคนี้สามารถแยกพิจารณาความผิดฐานลักทรัพย์ได้ ดังนี้

(ก) กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เป็นประมวลกฎหมายอาญาฉบับแรกของไทยที่ดำเนินการร่างตามวิธีการของประเทศตะวันตกตั้งแต่ พ.ศ. 2440 โดยประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2451 กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มีบทบัญญัติที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศในขณะนั้น และยังเป็นสัญลักษณ์แห่งการก่อตั้งระบบกฎหมายสมัยใหม่ของประเทศไทย¹¹ อีกด้วย กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มีต้นร่างเป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส แล้วแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย¹²

ในเรื่องความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้มีการบัญญัติไว้ในส่วนที่ 9 ว่าด้วยความผิดที่ประทุษร้ายแก่ทรัพย์ ในหมวดที่ 1 มาตรา 288¹³ ความว่า “ผู้ใดบังอาจเอาทรัพย์ของผู้อื่นไปโดยการทุจริต ทรัพย์นั้นจะเป็นของๆ ผู้หนึ่งผู้ใดทั้งนั้นก็ตาม หรือผู้หนึ่งผู้ใดเป็นเจ้าของทรัพย์นั้นแม้แต่ส่วนหนึ่งก็ตาม ถ้าแลมันบังอาจเอาไปโดยเจ้าของเขาไม่ได้ อนุญาตใช้ ท่านว่ามันคือโจรลักทรัพย์ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินกว่าสามปี แลให้ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง” และมีบัญญัติอธิบายคำสำคัญต่างๆ ไว้เป็นหลักฐานในมาตรา 6 ในกฎหมายฉบับเดียวกัน โดยมาตรา 5 ของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 บัญญัติว่า “เพื่อจะมีให้เกิดมีความสงสัยในบทกฎหมายนี้ ท่านจึงให้อธิบายคำสำคัญต่างๆ ไว้เป็นหลักฐานใน

¹¹ คณพล จันทน์หอม, กฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทรศก 127 จัดพิมพ์ฉลองพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในวาระคล้ายวันสวรรคต เป็นปีที่ 100, 23 ตุลาคม 2553, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), น. 1.

¹² เพิ่งอ้าง, น. 22 - 25.

¹³ Section 288, “Whoever dishonestly takes away any property belonging wholly or in part to any other person, without the consent of such person, is said to commit theft, and shall be punished with imprisonment not exceeding three years and fine not exceeding five hundred ticals.

มาตรา 6 ต่อไปนี้ และให้ถือตามความอธิบายนั้นเสมอไป เว้นไว้แต่คำสำคัญเหล่านี้เมื่อคำใดไปปรากฏในที่ใดซึ่งมีเนื้อความขัดกันกับความอธิบายในมาตรา 6 นั้นไซ้ จึงให้ถือเอาเนื้อความในที่นั้นเป็นใหญ่”

ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้บัญญัติอธิบายคำว่า “การทุจริต” และคำว่า “ทรัพย์” ไว้ในมาตรา 6 ดังนี้ จึงต้องถือตามความอธิบายในมาตรา 6 เป็นเกณฑ์ กล่าวคือ

คำว่า “การทุจริต” บัญญัติในมาตรา 6 (3) ความว่า “ผู้ใดกระทำการแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองก็ดี เพื่อผู้อื่นก็ดีอันเป็นประโยชน์ที่มิควร ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และเกิดเสียหายแก่ผู้อื่นด้วยไซ้ ท่านว่าผู้นั้นกระทำการทุจริต”

ตามมาตรา 6 (10) คำว่า “ทรัพย์” บัญญัติไว้ความว่า “ทรัพย์นั้น ท่านหมายความว่าบรรดาสิ่งของอันบุคคลสามารถมีกรรมสิทธิ์ หรือถืออำนาจเป็นเจ้าของได้ เป็นต้นว่าเงินตรา แลบรรดาสิ่งของอันพึงเคลื่อนที่ได้ก็ดี แลเคลื่อนจากที่มิได้ก็ดี ท่านก็นับว่าเป็นทรัพย์อันกล่าวมาในข้อนี้¹⁴

เป็นที่น่าสังเกตว่า กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้บัญญัติความหมายของคำว่าทรัพย์ไว้เป็นพิเศษ ดังนั้น ย่อมหมายความว่า กฎหมายไม่ประสงค์ให้ทรัพย์ในกฎหมายลักษณะอาญามีความหมายเดียวกันกับคำว่าทรัพย์ตามที่บัญญัติในกฎหมายแพ่ง¹⁵

ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้บัญญัติในเรื่องของ “เจตนา” เอาไว้เฉพาะด้วยในมาตรา 43 ความว่า “ต่อผู้ใดกระทำโดยเจตนา ผู้นั้นจึงควรรับอาญา ถ้าและมันมิได้มีใจเจตนาที่จะกระทำ ท่านว่าอย่าให้ลงอาญาแก่มันเลย... ที่ว่ากระทำโดยเจตนา นั้น ท่านอธิบายว่าบุคคลกระทำโดยตั้งใจและประสงค์ต่อผลหรืออาจจะแลเห็นผลแห่งการที่ได้กระทำนั้น อย่างนี้ชื่อว่ากระทำโดยเจตนา” กล่าวคือ การจะพิสูจน์หลักทรัพย์ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 จะต้องเป็นการเอา

¹⁴ พระอินทปรีชา (เหยียน เลขะวณิช), คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ภาค 1, (พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรตธนากร, 2468), น. 40.

¹⁵ หุศต แสงอุทัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2548), น. 51.

ทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยทุจริตซึ่งผู้กระทำได้กระทำโดยมีเจตนาด้วย จึงจะได้รับความสมบูรณ์และเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามกฎหมายดังกล่าว¹⁶

หลักการและเจตนารมณ์ของความผิดฐานลักทรัพย์ ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เป็นความผิดที่เป็นการประทุษร้ายต่ออำนาจในทรัพย์สินสมบัติของบุคคลชนิดหนึ่ง เป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายและทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน จึงบัญญัติเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญา เพื่อป้องกันความผิดมิให้เกิดขึ้นหรือลงโทษผู้ทุจริตให้เด็ดขาด และเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน¹⁷

องค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 นี้ แบ่งออกเป็น¹⁸

1. เอาทรัพย์สินไป

การเอาทรัพย์สินไปย่อมแสดงว่า เอาทรัพย์สินเคลื่อนจากที่เดิมไปได้ ดังนั้น ทรัพย์สินที่จะถูกเอาไปได้จึงต้องเป็นทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้หรือที่เรียกว่าสังหาริมทรัพย์ ส่วนอสังหาริมทรัพย์ไม่อาจถูกลักได้ เพราะอสังหาริมทรัพย์เป็นทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ไม่ได้ อย่งไรก็ดี ส่วนหนึ่งของอสังหาริมทรัพย์ใดๆ อาจเป็นสังหาริมทรัพย์และถูกลักได้ ดังเช่น บ้านจะถูกลักไม่ได้ แต่บานประตูหรือหน้าต่างอาจถูกถอดลักเอาไปได้ เพราะบานประตูหรือหน้าต่างเมื่อถูกถอดออกไป ก็เป็นทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้¹⁹ เป็นต้น ซึ่งคำว่า “ทรัพย์สิน” ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 6 (10)²⁰ ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็น

¹⁶ พระยาอัศดพิชิตธรรมประคัลภ์, อั้งแล้ว เชนงอรรดที่ ๑, น. 86. อั้งถึงใน อุไรวรรณ อุคมวัฒนกุล, อั้งแล้ว เชนงอรรดที่ 5, น. 77.

¹⁷ หลวงอินทปรีชา (เหยียน เลขะวณิช), ถำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา แพนกโจกรกรรม, ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน, (พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนาการ, 2460), น. 2.

¹⁸ เฉลิมพล ช่อโพธิ์ทอง, “ความผิดฐานลักทรัพย์และถือ โกง : ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายอังกฤษเยอรมันและไทย,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538), น. 94.

¹⁹ หลวงอรรดปรีชาชนูปการ, “คำบรรยายกฎหมายลักษณะอาญา ภาค 2,” คำสอนชั้นปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2493 : น. 124.

²⁰ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 6 (10) บัญญัติว่า ทรัพย์สิน หมายถึง สิ่งของอันบุคคลสามารถมีกรรมสิทธิ์หรือถืออำนาจเป็นเจ้าของได้.

สิ่งที่มีรูปร่างและสิ่งใดก็ตามที่บุคคลสามารถมีกรรมสิทธิ์หรือถืออำนาจเป็นเจ้าของได้ก็ถือว่าเป็น “ทรัพย์สิน” ตามกฎหมาย

การจะจำแนกว่าสิ่งใดเป็นทรัพย์สินหรือไม่นั้นกำหนดได้ยาก ตามคำอธิบายตามกฎหมายที่กล่าวมานั้นไม่เพียงพอที่จะจำแนกได้ เช่นว่า แร่ธาตุ ซากศพ ไฟฟ้า อากาศ น้ำในแม่น้ำลำธาร เป็นต้น กรณีดังกล่าว ต้องพิจารณาถึงข้อกฎหมายในการวินิจฉัยกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ประกอบด้วยพฤติการณ์ของบุคคลต่อสิ่งนั้นๆ ในบางเรื่องอาจเป็นทรัพย์สิน และในสิ่งเดียวกันนั้น อาจจะไม่เป็นทรัพย์สิน ถ้าเป็นสิ่งที่อยู่ในความยึดถือคุ้มครองป้องกัน โดยความสันนิษฐานของกฎหมายได้แล้วเรียกว่าเป็นทรัพย์สิน²¹ ด้วยเหตุนี้ การลักกระแสไฟฟ้าจึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้²² แม้กระแสไฟฟ้าจะเป็นทรัพย์สินซึ่งมองไม่เห็นเป็นรูปร่างและแตะต้องไม่ได้ก็ตาม²³ คงเป็นเพราะบุคคลสามารถถืออำนาจเป็นเจ้าของไฟฟ้าได้ ซึ่งตามกฎหมายเยอรมันและกฎหมายสวีเดนแล้วถือว่าเป็นเพียงพลังงาน (Energy) อย่างหนึ่งเท่านั้น²⁴

2. ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือผู้อื่นมีส่วนเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย

ทรัพย์สินที่เป็นกรรมของการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์สินตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ต้องเป็นทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้ใดเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นเป็นข้อสำคัญ เพราะการเอาทรัพย์สินของตนเองไป โดยปกติไม่ผิดกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติความผิดไว้ เช่น ทรัพย์สินนั้นมีผู้อื่นเป็นเจ้าของร่วม²⁵ นอกจากนี้ ความผิดฐานลักทรัพย์สินยังขยายไปถึงกรณีผู้ที่เป็นหุ้นส่วนด้วยกันเอาทรัพย์สินอย่างใด อันเป็นสมบัติของการเข้าหุ้นส่วนนั้นไปจากผู้ที่เป็นหุ้นส่วนด้วยกันหรือเอาไปจากผู้อื่นโดยทุจริต หรือผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินอย่างใด ด้วยกันกับคนอื่นเอาทรัพย์สินนั้น ไปเสียจากผู้อื่นที่รักษาทรัพย์สินนั้น โดยทุจริตด้วย²⁶ ทรัพย์สินบางสิ่งบางอย่างอาจยังไม่เป็น

²¹ พระอินทปรีชา (เหยียน เลขะวณิช), อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 17, น. 42.

²² หยุด แสงอุทัย, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2527), น. 141.

²³ หลวงอรรถปรีชาอนุปการ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 19, น. 124.

²⁴ หยุด แสงอุทัย, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 15, น. 51.

²⁵ หลวงอรรถปรีชาอนุปการ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 19, น. 125.

²⁶ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 289 (1).

ของผู้ใด ใครเอาทรัพย์สินนั้น ไปยืมไม่มีความผิด ดังเช่น ปลาอยู่ในลูกต่อของโปะที่ตักปลาไว้ แต่ปลานั้นยังว่ายกลับออกจากลูกต่อได้ หรือปลาอยู่ในบ่อซึ่งว่ายเข้าออกระหว่างบ่อกับคลองได้นั้น ปลานั้นยังไม่เป็นกรรมสิทธิ์อยู่ในความครอบครองยึดถือของเจ้าของบ่อ ดังนั้น ผู้ใดเอาปลาไปก็ถือเป็นการเอาทรัพย์สินที่ไม่มีเจ้าของไป ผู้นั้นยืมไม่มีความผิด²⁷

3. เจ้าของไม่ได้อนุญาต

การเอาไปตามความผิดฐานลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ต้องปรากฏว่าผู้กระทำความผิดได้เอาทรัพย์สินเคลื่อนที่ไปโดยเจ้าของทรัพย์สินไม่ได้อนุญาตให้เอาไป การได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือไม่เป็นข้อสำคัญ ซึ่งการอนุญาตนั้นจะเป็นการอนุญาตโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายก็ได้²⁸ แต่การเอาไปต้องมีลักษณะเป็นการตัดอำนาจแห่งความยึดถือในตัวทรัพย์สินไปโดยเด็ดขาดด้วย²⁹

4. โดยเจตนาทุจริต

ตามประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ผู้กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ต้องเอาทรัพย์สินไปโดยมิเจตนาทุจริต ซึ่งคำว่า โดยทุจริตนั้น ปรากฏคำนิยามตามมาตรา 6 (3) ของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 “การทุจริต” หมายถึง การแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น เจตนาดังกล่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญของความผิดฐานลักทรัพย์ ซึ่งถือว่าต้องเกิดหรือมีอยู่ขณะที่ผู้กระทำความผิดเอาทรัพย์สินไปโดยเจ้าของไม่อนุญาต แต่ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเอาทรัพย์สินไปโดยถือวิสาสะฉันทึนเพื่อนบ้านหรือคิดว่าตนมีอำนาจหยิบไปได้ ยังไม่ถือว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ จะเป็นเพียงการล่วงเกินทรัพย์สินโดยเจ้าของไม่อนุญาต ซึ่งเกิดจากความเข้าใจโดยสุจริตของผู้กระทำ³⁰ กรณีดังกล่าวศาลฎีกาได้ให้เคยให้คำอธิบายไว้ว่า ความหมายของคำว่า การทุจริตตามมาตรา 6 (3) นี้ ต้องเป็นการเอาทรัพย์สินของเขาไป เพื่อถือเอาเป็นของตน³¹

²⁷ หลวงอรรถปริชาชนูปการ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 19, น. 125.

²⁸ เพิ่งอ้าง, หน้าเดิม.

²⁹ หลวงอินทปริชา (เหยียน เลขะวณิช), อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 17, น. 22.

³⁰ ขุนหลวงไกรสี (เทียม), หลักกฎหมายอาญา, (พระนคร : สำนักพิมพ์โสภณพิพรรฒธนาการ, รัตนโกสินทร์ ศก 126), น. 126.

³¹ หลวงอรรถปริชาชนูปการ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 19, น. 126.

ต่อมาได้มีการประชุมเพื่อยกร่างประมวลกฎหมายอาญาขึ้นใหม่เพื่อใช้ทดแทนกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 คณะกรรมการยกร่างประมวลกฎหมายได้มีการพิจารณาถึงปัญหาการลักกระแสไฟฟ้าหรือพลังงานอื่นๆ ไปด้วย โดยคณะกรรมการฯ ต้องการให้มีการบัญญัติคำนิยามของคำว่า “ทรัพย์สิน” ให้ครอบคลุมถึงกรณีดังกล่าว แต่ปรากฏว่าจากการศึกษากฎหมายอาญาของนานาประเทศ ปรากฏว่าไม่มีประเทศใดบัญญัติวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “ทรัพย์สิน” เอาไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเลย และหากจะให้ใช้คำว่า “ทรัพย์สิน” เสียเลย ก็อาจมีปัญหาว่าจะกินความรวมถึงลิขสิทธิ์หรือสิทธิในเครื่องหมายการค้าและสิทธิไม่มีรูปร่างอื่นๆ ด้วย หรือไม่ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการยกร่างประมวลกฎหมายมีความเห็นในเรื่องความผิดฐานลักทรัพย์ว่า การตราประมวลกฎหมายอาญาควรให้เหมือนกันกับประมวลกฎหมายของต่างประเทศ โดยได้ถกเถียงกันในที่ประชุมถึงคำนิยามในมาตรา 6 (10) ว่า ทรัพย์สินนั้นควรมีความหมายถึงกระแสไฟฟ้าด้วยหรือไม่ ในที่สุดมติที่ประชุมก็ให้ตัดคำนิยามของคำว่าทรัพย์สินตามมาตรา 6 (10) ออก³² โดยได้แสดงถึงเหตุผลในการตัดมาตรา 6 (10) ออกไว้ ดังนี้

“เท่าที่ที่ประชุมได้ลงมติไปนั้น ที่ประชุมให้มีบทวิเคราะห์ศัพท์ของคำว่า “ทรัพย์สิน” ไว้ให้บทวิเคราะห์ศัพท์นั้นกินความถึงแรงไฟฟ้าด้วย และมอบให้เลขานุการ ไปค้นคว้าในตำรากฎหมายและตัวบทของประมวลกฎหมายอาญาของต่างประเทศหลายประเทศด้วยกัน คือ ประมวลกฎหมายอาญาอิตาลี ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ แคนาดา อินเดีย จีน ปรากฏผล ดังนี้

(ก) ไม่มีประมวลกฎหมายอาญาของประเทศใดให้วิเคราะห์ศัพท์คำว่า “ทรัพย์สิน” Thing หรือ Bien chose มีประมวลกฎหมายอาญาของอินเดียเท่านั้นที่ใกล้เคียงกับของเรา กล่าวคือ ได้วิเคราะห์ศัพท์คำว่า “Movable Property” ไว้ในมาตรา 22 ซึ่งมีความหมายว่า The words “movable property” are intended to include corporeal property of every description, except land and things attached to the earth or permanently fastened to anything which is attached to the earth. ในศาลอินเดียถือว่าแก๊สที่อยู่ในท่อ น้ำที่อยู่ในท่อ เป็น Movable Property ผู้ใดลักไปย่อมมีความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 379 ส่วนประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยที่แบ่งส่วนทำนองเดียวกันกับ

³² รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 89/11/2483 วันที่ 10 พฤษภาคม 2483.

กฎหมายอาญาของประเทศไทย คือ ยกความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สินขึ้นเป็นส่วนหนึ่ง อย่างส่วนที่ 9 ว่าด้วยความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สินนั้น กฎหมายเหล่านั้นใช้คำในชื่อส่วนและในมาตราต่างๆ ในส่วนนั้นที่เกี่ยวกับเรื่อง “ทรัพย์สิน” ไม่เหมือนกัน เช่น ประมวลกฎหมายอาญาอิตาลีและ สวิตเซอร์แลนด์ เรียกชื่อส่วน Crimes against patrimony, Infraction contre le patrimoine ประมวลกฎหมายอาญาฟิลิปปินส์ เรียกว่า Crimes against property แต่ในมาตราที่เกี่ยวกับการลัก กฎหมายของประเทศเหล่านั้นใช้คำว่า “moveable article, chose mobility” ในมาตราที่เกี่ยวกับกรร โชก ใช้คำว่า “unjust gain, enrichisement illigitime”

ในมาตราที่เกี่ยวกับทำให้เสียทรัพย์สินใช้คำว่า property (movable or immovable) chose ฯลฯ ทั้งนี้ แสดงว่าคำว่า “ทรัพย์สิน” ซึ่งเราใช้เป็นการทั่วไปไม่ว่าในชื่อของส่วน ในมาตราที่เกี่ยวกับการลัก กรร โชก ทำให้เสียของ ก็ใช้คำนี้คำเดียว ในประมวลกฎหมายอาญาของต่างประเทศเขาใช้คำต่างกัน

(ข) ในปัญหาที่ว่ากระแสไฟฟ้าจะเป็น “ทรัพย์สิน” movable article หรือไม่ นั้น นักนิติศาสตร์ต่างประเทศส่วนมากเห็นว่าจะถือเป็น “ทรัพย์สิน” ไม่นัด เพื่อตัดปัญหาเรื่องการตีความประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น มาตรา 245 ประมวลกฎหมายอาญาอิตาลี มาตรา 264 บัญญัติให้นำโทษของการลักมาลงแก่ผู้ลักกระแสไฟฟ้า ส่วนประมวลกฎหมายอาญาสวิตเซอร์แลนด์ มาตรา 146 ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมนี มาตรา 248b และประมวลกฎหมายอาญาแคนาดา มาตรา 351 ถือว่า การลักกระแสไฟฟ้าเป็นความผิดพิเศษ

(ค) ในประเทศต่างๆ ดังที่กล่าวมา คำว่า “ทรัพย์สิน” (thing) “ทรัพย์สิน” (property) ไม่ได้วิเคราะห์ศัพท์เป็นพิเศษไว้เป็นเฉพาะในกฎหมายอาญา อนุมานได้ว่า คำจำกัดความคำว่า “ทรัพย์สิน” และ “ทรัพย์สิน” ให้ถือว่า มีความหมายตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ถ้าจะบัญญัติไว้เป็นพิเศษในกฎหมายอาญา ก็จะต้องให้มีความหมายเป็นพิเศษ และตามที่ได้กล่าวมาในข้อ (ข) ปัญหาว่ากระแสไฟฟ้าจะเป็น movable article หรือไม่ นักนิติศาสตร์ส่วนมากก็เห็นว่าไม่เป็น ดังนี้ จะให้วิเคราะห์ศัพท์ของคำว่า “ทรัพย์สิน” ตามความประสงค์ของทางอาญาไปถึงกระแสไฟฟ้าด้วย ฟังดูก็ขัดๆ การวิงวอนกระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งที่มิได้ จะมีก็แต่การลักหรือการฉ้อเท่านั้น เมื่อเป็นดังนี้ ไปบัญญัติลงโทษการลัก การฉ้อกระแสไฟฟ้าเป็นพิเศษ ในส่วนที่เกี่ยวกับการลัก การฉ้อจะคงถามกว่า

จึงขอเสนอให้ตัดบทวิเคราะห์คำศัพท์ของคำว่า “ทรัพย์สิน” ออก คงให้เข้าใจความหมายตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้ และเสนอให้มีบทบัญญัติลงโทษการลัก การฉ้อ กระแสไฟฟ้าเป็นพิเศษไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับการลัก การฉ้อ โดยทั่วไป

ในที่สุดเมื่อมีการร่างประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ก็ได้มีการร่าง ดังนี้

“ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่น ไปโดยทุจริตและเจ้าของมิได้อนุญาต ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้อื่นนั้นทั้งหมด หรือแต่บางส่วนมีความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษ...

กำลังแรงไฟฟ้าและกำลังแรงอื่นใดอันมีราคาและยึดถือเป็นเจ้าของได้ ให้ถือเป็นทรัพย์สินตามความหมายของหมวดนี้”³³

ที่ประชุมได้พิจารณาบททวนตามข้อเสนอของเลขานุการอีกครั้งหนึ่ง โดยสอบถามอนุกรรมการฯ เป็นรายบุคคล ส่วนใหญ่ก็ยังคงมีความเห็นยืนยันว่า ควรมีบทวิเคราะห์คำศัพท์ คำว่า “ทรัพย์สิน” โดยให้รวมไปถึงกระแสไฟฟ้าด้วย การบัญญัติควรบัญญัติไว้เช่นเดียวกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ เอาเฉพาะสิ่งที่มีรูปร่าง ส่วนที่เกี่ยวกับแรงไฟฟ้านั้นควรใช้คำว่า “ทรัพย์สิน” และให้หมายความรวมถึงแรงธรรมชาติ เช่น แรงไฟฟ้าด้วย³⁴ แต่เมื่อพิจารณาร่างมาตรา 288 ในเนื้อหาแล้ว มีผู้ให้ความเห็นว่า ไม่น่าจะต้องวิเคราะห์คำศัพท์ เพราะในทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ กำลังแรงแห่งธรรมชาติต่างๆ เป็นต้นว่ากำลังไฟฟ้า กำลังอันเกิดจากน้ำตก ก็เป็นวัตถุมีรูปร่างเหมือนกัน ฉะนั้น จึงไม่มีทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง คงมีแต่ก็เฉพาะสิทธิซึ่งไม่ใช่ทรัพย์สินเท่านั้นที่ไม่มีรูปร่าง³⁵ ที่ประชุมจึงได้ถือความหมายของคำว่าทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งหมายถึง สหริมทรัพย์สิน ตามมาตรา 101 อันได้แก่ ทรัพย์สินทั้งหลายอันอาจเคลื่อนจากที่แห่งหนึ่งไปแห่งอื่นได้ ไม่ว่าจะเคลื่อนด้วยแรงเคลื่อนแห่งตัวทรัพย์สินนั้นเอง หรือเคลื่อนด้วยกำลังภายนอก อนึ่ง คำว่า สหริมทรัพย์สิน ท่านหมายความรวมทั้งกำลังแห่งธรรมชาติอันอาจถือเอาได้ และทั้งสิทธิทั้งหลาย

³³ รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 366/367/2485 วันที่ 24 กันยายน 2485.

³⁴ สมศักดิ์ สิงห์พันธุ์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา เล่ม 4 ตอนที่ 1, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิคดีพีแควอร์ พอยท์, 2528), น. 279.

³⁵ เพิ่งอ้าง, หน้าเดิม.

อันเกี่ยวข้องกับสังหาริมทรัพย์ด้วย แต่ที่ประชุมไม่ได้ใส่คำว่าสังหาริมทรัพย์ลงไว้ เพราะเหตุที่จะทำให้มีปัญหาในการตีความกฎหมายในกรณีลักษณะดิน เพราะถ้าใส่ลงไปจะทำให้ลักษณะดินจะไม่ผิดสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากที่ดินไม่ได้เป็นสังหาริมทรัพย์มาแต่ต้น³⁶ ตามรายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 91/14/2483 วันศุกร์ที่ 17 พฤษภาคม 2483 พระยาอรรถการีย์ เสนอว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ให้รวมถึงแรงไฟฟ้าด้วย ถ้าถือว่ามี ความหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็ไม่ต้องมีมติให้เติมคำว่า “ไฟฟ้า” ในเรื่อง ประทศร้ายต่อทรัพย์อีกต่อไป ในที่สุดประมวลกฎหมายอาญาก็ไม่ได้วิเคราะห์ศัพท์คำว่าทรัพย์และ ในมาตราต่างๆ ที่เกี่ยวกับความผิดต่อทรัพย์ที่มีปัญหาเกี่ยวกับพลังงานนั้นก็ใช้คำว่าทรัพย์เท่านั้น³⁷

ดังนั้น การจะทราบความหมายของคำว่า “ทรัพย์” จึงต้องไปค้นหาความหมายของคำว่า “ทรัพย์” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามหลักที่ว่า กฎหมายย่อมเกี่ยวข้องกับซึ่งกันและกัน อยู่ เว้นแต่ตามบทบัญญัติอื่นๆ จะแสดงว่าไม่ประสงค์จะให้ความหมายดังปรากฏตามกฎหมายอื่น³⁸ โดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เดิม) ได้บัญญัติความหมายของคำว่าทรัพย์ไว้ ดังนี้

มาตรา 98 บัญญัติว่า “อันว่าทรัพย์นั้น โดยนิยามได้แก่วัตถุมีรูปร่าง”

มาตรา 99 บัญญัติว่า “ทรัพย์สินนั้น ท่านหมายรวมทั้งทรัพย์ ทั้งวัตถุไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมี ราคา และถือเอาได้”

(ข) ประมวลกฎหมายอาญา

ต่อมาประมวลกฎหมายอาญาได้มีการประกาศใช้ โดยนำมาใช้แทนกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 นับแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา โดยประมวลกฎหมายอาญาฉบับปัจจุบันได้บัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในมาตรา 334 ความว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามปี และปรับไม่เกินหกพันบาท”

³⁶ รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 62/182/2482 วันเสาร์ที่ 6 มกราคม 2482.

³⁷ สมศักดิ์ สิงห์พันธุ์, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 34, น. 279.

³⁸ หยุต แสงอุทัย, กฎหมายอาญา ภาค 2-3, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2553), น. 430.

จะเห็นได้ว่าโดยหลักใหญ่ๆ ความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามีลักษณะเช่นเดียวกันกับความผิดฐานลักทรัพย์ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127³⁹ โดยประมวลกฎหมายอาญามาตรา 334 การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ต้องกระทำโดยมีเจตนาพิเศษ มีมูลเหตุจูงใจโดยทุจริต และได้มีการบัญญัตินิยามของคำว่า “โดยทุจริต” ไว้ในมาตรา 1 (1) โดยทุจริต หมายถึง เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏว่าประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้ในปัจจุบัน ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าทรัพย์ไว้ดังเช่นกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 แต่อย่างใด

กรณีจึงเกิดปัญหาขึ้นกับการเอาไปซึ่งทรัพย์อันเป็นวัตถุของการกระทำบางอย่าง เช่น กระแสไฟฟ้า คลื่นสัญญาณโทรศัพท์ เพราะสิ่งเหล่านี้อาจไม่เข้าองค์ประกอบในความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาใหม่ได้

2.2 การปรับใช้กฎหมายกรณีความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าของศาลฎีกา

การปรับใช้กฎหมายกรณีความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยปัจจุบันนั้น การลักกระแสไฟฟ้าถือเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 334 หรือ 335 แล้วแต่กรณี เนื่องจากมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 ระหว่างพนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์ กับ นายฮั่วเจียงหรือฮวดเจียง แซ่เตีย ที่ 1 นางเตียไค้ หลี่เกียง ที่ 2 จำเลย โดยมติที่ประชุมใหญ่ ดังนี้

โจทก์ฟ้องว่า ระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ถึง วันที่ 6 มีนาคม 2499 กลางคืน จำเลยกับพวกที่ยังไม่ได้ตัวมาฟ้อง สมคบกันลักทรัพย์ (กระแสไฟฟ้า) ของการไฟฟ้ากรุงเทพฯ กรมโยธาเทศบาล ซึ่งเป็นทรัพย์ใช้สำหรับราชการของการไฟฟ้ากรุงเทพฯ กรมโยธาเทศบาล และเพื่อสาธารณประโยชน์ อยู่ในความดูแลรักษาของนายสุวิทย์ มงคลรัตน์ เป็นราคา 9 บาท เหตุเกิดที่ตำบลตลาดพลู อำเภอธนบุรี จังหวัดธนบุรี ขอให้ลงโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293⁴⁰, 294⁴¹, 63⁴²

³⁹ เฉลิมพล ช่อโพธิ์ทอง, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 18, น. 98.

⁴⁰ กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 293 บัญญัติว่า “ถ้าหากว่าการลักทรัพย์ได้กระทำประกอบด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังว่าต่อไปนี้ในมาตรานี้ คือ

จำเลยให้การปฏิเสธ และจำเลยที่ 2 ให้การว่าบ้านที่โจทก์หาว่าต่อสายไฟฟ้าเข้าบ้านนั้น อยู่ในครอบครองของจำเลยที่ 2 มิได้เกี่ยวกับจำเลยที่ 1

ศาลอาญาพิจารณาได้ความว่า บ้านหลังเกิดเหตุเป็นของนายเชิรโท เดิมนายเชิรโทให้นางศิริรัตน์อาศัยอยู่ และนางศิริรัตน์ขออนุญาตตั้งหม้อใช้ไฟฟ้า ครั้นต่อมาจำเลยทั้งสองเข้าอาศัยในบ้านหลังนี้ นางศิริรัตน์จึงย้ายออกไปอยู่บ้านหลังใหม่ และขออนุญาตต่อการใช้ไฟฟ้ากรุงเทพฯ ย้ายหม้อไฟฟ้าไปติดตั้งบ้านใหม่ บ้านที่จำเลยอยู่จึงคงไม่มีไฟฟ้าใช้ แต่หลังจากนางศิริรัตน์ย้ายหม้อไฟฟ้าไปแล้ว บ้านที่จำเลยอยู่กลับมีไฟฟ้าใช้ขึ้น เจ้าหน้าที่การไฟฟ้าแจ้งต่อตำรวจและพากันมาตรวจบ้านที่จำเลยอยู่ ก็ปรากฏว่า จำเลยใช้ไฟฟ้าเพื่อแสงสว่างและใช้เล่นวิทยุโดยเอาสายไฟฟ้าจากในบ้านต่อเข้ากับสายเมน ศาลอาญาเห็นว่า ใครจะต่อสายไฟฟ้าเข้าบ้านจำเลยก็ตาม เมื่อจำเลยรู้แล้วว่ายังไม่ติดตั้งหม้อไฟฟ้า แต่จำเลยเปิดใช้กระแสไฟฟ้าร่วมกัน ก็เป็นการสมคบกันลักกระแสไฟฟ้า

(1) ลักทรัพย์เขาในเวลาค่าคืนก็ดี

(2) ลักทรัพย์เขา โดยปีนป่ายหรือตัดช่องเข้าไปลักภายในบริเวณที่เขาทำไว้สำหรับป้องกันภัยอันตรายแก่คนหรือแก่ทรัพย์ก็ดี

...

ถ้าผู้ใดลักทรัพย์ประกอบด้วยเหตุดังว่ามาในมาตรานี้ใช้ ท่านว่ามันมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี แลให้ปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง”

⁴¹ มาตรา 294 บัญญัติว่า “ถ้าหากว่าการลักทรัพย์ได้กระทำประกอบด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังว่าต่อไปในมาตรานี้ คือ

(1) เข้าไปลักทรัพย์ถึงในเคหะสถานที่เขาทรัพย์มิได้อนุญาตให้มันเข้าไปก็ดี...

(6) ลักปลูสัตว์ หรือสัตว์พาหนะก็ดี

ถ้าผู้ใดลักทรัพย์ กระทำประกอบด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังว่ามาในมาตรานี้ ท่านว่ามันมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี แลให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง

ถ้าแลมันผู้กระทำผิดนั้น ได้กระทำโดยอาการ หรือโดยอุบายอย่างหนึ่งอย่างใด เช่นว่ามาในมาตรา 293 นั้นด้วยใช้ ท่านว่ามันต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ปีหนึ่งขึ้นไปจนถึงห้าปี แลให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท ด้วยอีกโทษหนึ่ง”

⁴² มาตรา 63 “ในคดีที่บุคคลตั้งแต่สองขึ้นไป กระทำความผิดอย่างเดียวกัน ท่านให้ถือว่าบรรดาผู้ที่ได้ลงมือกระทำความผิดนั้น เป็นตัวการแลอาจลงอาญาตามที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นแก่มันทุกคน เหมือนอย่างมันได้กระทำความผิดแต่ผู้เดียวจะนั้น”

จึงพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 293 ไม่ผิดตามมาตรา 294 เพราะไฟฟ้ามิได้เป็นทรัพย์สินที่ใช้แก่ราชการหรือสาธารณประโยชน์โดยเฉพาะ ให้จำคุกจำเลยคนละ 6 เดือน แต่ให้รอการลงโทษจำเลยไว้ภายใน 1 ปี โดยที่แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. 2494 มาตรา 3 ให้จำเลยใช้ราคาค่ากระแสไฟฟ้าเป็นเงิน 9 บาทด้วย

จำเลยทั้งสองอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ฟังว่าจำเลยที่ 1 ผู้เดียวกระทำผิดฐานลักกระแสไฟฟ้า ส่วนจำเลยที่ 2 เป็นแต่เพียงภริยาจำเลยที่ 1 หลักฐานพยานโจทก์ไม่พาดพิงว่าจำเลยที่ 2 ร่วมกระทำผิดด้วย ชั้นแรกเจ้าพนักงานก็มิได้จับจำเลยที่ 2 คงจับกล่าวหาแต่จำเลยที่ 1 ผู้เดียว ภายหลังเจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่ให้ฟ้องจำเลยที่ 2 ด้วย จึงพิพากษาแก้ไขยกฟ้องจำเลยที่ 2 เสีย

โจทก์และจำเลยที่ 1 ฎีกา โดยโจทก์ขอให้ลงโทษจำเลยที่ 2 ดังศาลชั้นต้น ส่วนจำเลยที่ 1 ฎีกาขอเท็จจริงและข้อกฎหมายว่ามีได้กระทำผิด ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาของจำเลยที่ 1 เฉพาะข้อกฎหมายที่ว่ากระแสไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์สินตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา จึงยอมลี้กกันไม่ได้

ศาลฎีกาตรวจสอบสำนวนฟังจำเลยแถลงการณ์ด้วยวาจา และประชุมปรึกษาแล้ว ข้อกฎหมายที่จำเลยที่ 1 ฎีกาขึ้นมาว่า ตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งออกใช้อยู่เวลานี้ไม่มีบัญญัติว่าทรัพย์สินอะไร จึงต้องใช้กฎหมายแพ่งวินิจฉัย ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์วิเคราะห์ว่า ทรัพย์สินได้แก่วัตถุอันมีรูปร่าง แต่กระแสไฟฟ้าเป็นพลังงาน มิใช่วัตถุมีรูปร่าง และไม่อาจหยิบถือเอาไปได้ ทั้งไม่อาจคิดเป็นราคาซื้อขายกันได้ จึงไม่เป็นทรัพย์สินที่ลี้กกันได้ ปัญหาข้อนี้ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่มีมติว่า การลักกระแสไฟฟ้าย่อมเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หรือ 335 แล้วแต่กรณี ดังนี้ ฎีกาของจำเลยที่ 1 จึงเป็นอันตกไป

คดีสำหรับจำเลยที่ 2 จะมีความผิดฐานสมคบกับจำเลยที่ 1 ลักกระแสไฟฟ้ารายนี้ด้วยหรือไม่นั้น ตามทางพิจารณาได้ความว่า จำเลยที่ 2 เป็นภรรยาของจำเลยที่ 1 อยู่ในปกครองจำเลยที่ 1 ผู้เป็นสามี จำเลยที่ 1 ย่อมเป็นหัวหน้าครอบครัวและเป็นผู้ครอบครองบ้านเช่นนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ไปตรวจจับกุม จำเลยที่ 1 รับว่าเป็นเจ้าของบ้านก็จับแต่จำเลยที่ 1 ผู้เดียว ภายหลังเมื่อเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ให้สอบสวนเอาตัวจำเลยที่ 2 เป็นผู้ต้องหาด้วย จำเลยที่ 2 จึงถูกฟ้องร่วมกับจำเลยที่ 1 ตามรูป

คดียังไม่พอจะเอาผิดจำเลยที่ 2 ฐานสมคบกับจำเลยที่ 1 ลักกระแสไฟฟ้ารายนี้ ศาลอุทธรณ์พิพากษา ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 2 ชอบแล้ว

จึงพร้อมกันพิพากษายืน ให้ยกฎีกาโจทก์และจำเลยที่ 1 เสีย

(สารรักษ์ประนาท ประมุข สุวรรณศรี ปริพนธ์พจนพิสุทธ์)

คดีนี้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาในปัญหาว่า การลักกระแสไฟฟ้าจะถือว่าเป็น การลักทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334, 335 หรือไม่ อันมีรายละเอียด ในการประชุมใหญ่ ดังนี้

หลวงจัญญเนติศาสตร์ ประธานฯ เสนอขอให้ที่ประชุมพิจารณาปัญหาในคดีนี้ในปัญหา ที่ว่า การลักกระแสไฟฟ้าจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาใหม่หรือไม่

นายประมุข สุวรรณศรี กฎหมายลักษณะอาญาเดิม มีบทวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “ทรัพย์” ไว้ แต่ประมวลกฎหมายอาญาใหม่ไม่มี จึงต้องถือตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งฯ คำสั่งแรง แห่งธรรมชาติก็ถือว่าเป็นทรัพย์

พระนิติธรรมฯ ทรัพย์ต้องใช้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เรื่องนี้จึงต้องวินิจฉัยว่า กระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์มีรูปร่างหรือไม่ และต้องรู้เห็นเองหรือ จะต้องสืบพยาน

นายประวัตี ปัตตพงศ์ ถ้าเป็นที่รู้กันทั่วไป กระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์มีรูปร่างก็ไม่ต้องสืบ

หลวงสารรักษ์ฯ ทรัพย์คือวัตถุมีรูปร่าง ท่านเจ้าของสำนวนว่า กระแสไฟฟ้าไม่มีรูปร่าง จะลักได้อย่างไร ทรัพย์บางอย่างเราอาจจะไม่เห็นด้วยตาหรือจับต้องด้วยมือ แต่เราอาจเห็นได้ด้วย กล้อง เช่น เชื้อไวรัส เป็นต้น กระแสไฟฟ้าก็เช่นเดียวกัน เช่น ไฟผ่าเราก็จะเห็นรูป เวลาไฟฟ้าช็อต เราก็จะเห็นแสงออกมาก็เป็นรูปร่างขึ้นแล้ว

คำอธิบายของเจ้าคุณธรรมาธิเบศกับคณะฯ ก็ให้คำอธิบายในประมวลฉบับเก่าว่า กระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์มีรูปร่าง และคำอธิบายของเจ้าคุณเทพวิฑูรฯ ประมวลฉบับใหม่ก็ว่า กระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์มีรูปร่าง

พระคุณยทรรคน์ฯ เดิมมีวิเคราะห์ศัพท์ไว้ชัดเจนแล้วในกฎหมายลักษณะอาญา เวลานี้ไม่มี ในประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ เราก็ต้องดูตามประมวลกฎหมายแพ่งฯ ทรัพย์ ได้แก่ วัตถุมี

รูปร่าง ส่วนทรัพย์สินก็ว่าไว้แล้วว่าได้แก่อะไร ในประมวลกฎหมายอาญาใหม่ใช้คำว่าทรัพย์สินและทรัพย์สินในลักษณะต่างๆ กัน เช่น ในความผิดฐานยักยอก มีทั้งทรัพย์สินและทรัพย์สิน ส่วนการลัก ซึ่ง ปล้น ใช้คำว่าทรัพย์สินเท่านั้น ไม่มีคำว่าทรัพย์สิน การที่บัญญัติถึงทรัพย์สินก็หมายถึงทรัพย์สินที่หยิบถือเอาได้ กระแสไฟฟ้าจะลัก ซึ่ง ปล้น และรับของโจรได้อย่างไร ต่อกระแสไฟฟ้าไปใช้ที่บ้านอื่นจะผิดรับของโจรได้ไหม

นายประวัติ ปัตตพงศ์ เราไม่ต้องวินิจฉัยว่ากระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์สินชนิดใด เราวินิจฉัยเพียงว่าลักกระแสไฟฟ้าหรือไม่เท่านั้นก็พอ

ประธานฯ ขอให้ที่ประชุมลงมติว่า ลักกระแสไฟฟ้าเป็นการลักทรัพย์สิน หรือไม่
ที่ประชุมส่วนมากเห็นว่า มีผิดฐานลักทรัพย์สิน นอกจากพระคฤศนปกรณ์ฎีกา (คำพิพากษาที่ 877/2501 (ประชุมใหญ่))

การลักกระแสไฟฟ้า ย่อมเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หรือ 335 แล้วแต่กรณี⁴³

ซึ่งจากการวิเคราะห์ดังกล่าวพบว่า ไม่มีคำพิพากษาในส่วนที่ว่ากระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์สินหรือทรัพย์สินแต่อย่างใด เพียงแต่เป็นการประชุมลงมติ โดยเสียงส่วนใหญ่ตัดสินว่า การลักกระแสไฟฟ้าเป็นการลักทรัพย์สินเท่านั้น

ต่อมาได้ปรากฏคำพิพากษาศาลฎีกาที่พิจารณาพิพากษาโดยยึดหลักตามคำพิพากษาเรื่องกระแสไฟฟ้างกล่าว เช่น กรณีการลักลอบใช้สัญญาณโทรศัพท์ ศาลเห็นว่า การต่อสายโทรศัพท์สาธารณะมาใช้นั้น ไม่เพียงแต่เป็นการใช้บริการเท่านั้น แต่เป็นการเหนี่ยวนำกระแสไฟฟ้าซึ่งอยู่ในความครอบครองขององค์การโทรศัพท์เข้ามาสู่การครอบครองของผู้กระทำศาลจึงพิพากษาตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 ดังนั้น การลักลอบใช้โทรศัพท์สาธารณะดังกล่าวจึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์สิน⁴⁴ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2286/2545 ก็ตัดสินตามแนว

⁴³ ประภาศน์ อวยชัย, ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปี ตามกฎหมายอาญา เล่ม 3, (กรุงเทพมหานคร : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2538), น. 3468 - 3470.

⁴⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1880/2542 (ประชุมใหญ่) (สงเสริม.), น. 183 – 186. ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดชัยภูมิ โจทก์ นายบรรหาร ศรีภิรมย์ จำเลย.

เดียวกันว่า สัญญา โทศัพทเป็นกระแสไฟฟ้าที่แปลงมาจากเสียงพูดเคลื่อนที่ไปตามสายลวดที่ต่อพ่วงเป็นตัวนำจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง การลักเอาสัญญา โทศัพทจากสายโทศัพทซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้อื่นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนโดยทุจริต จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์⁴⁵

ส่วนกรณีการลักลอบนำคลื่นโทศัพทมือถือไปใช้ ศาลเห็นว่า การที่จำเลยนำโทศัพทมือถือมาปรับจูนและก๊อปปี้คลื่นสัญญา โทศัพทของผู้เสียหายแล้วใช้รับส่งวิทยุคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเพียงการแย่งใช้คลื่นสัญญา โทศัพทของผู้เสียหายโดยไม่มีสิทธิ มิใช่เป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยทุจริต ไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์⁴⁶ แต่เป็นความผิดตาม พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 มาตรา 26 ได้⁴⁷

2.3 ความเห็นของฝ่ายตำราเกี่ยวกับความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้า

หลังจากคำพิพากษาศาลฎีกากรณีการลักกระแสไฟฟ้าดังกล่าวออกมา ได้มีนักกฎหมายแสดงความเห็นต่อคำพิพากษาศาลฎีกานี้กันอย่างกว้างขวาง โดยมีทั้งฝ่ายที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลฎีกา

ฝ่ายที่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาศาลฎีกา ได้แก่

- ศาสตราจารย์ จิตติ ดิงศภัทย์ ได้ให้ความเห็นไว้ในหมายเหตุในท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวไว้ว่า ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ได้มีการบัญญัติคำจำกัดความของคำว่า “ทรัพย์” ไว้ในมาตรา 6 (10) ซึ่งหมายถึงบรรดาสิ่งของอันบุคคลสามารถมีกรรมสิทธิ์ หรือถืออำนาจเป็นเจ้าของได้ ฯลฯ แม้จะมีนัยไปทางวัตถุมีรูปร่าง แต่ความสำคัญของคำว่าทรัพย์นั้นอยู่ที่การสามารถมีกรรมสิทธิ์ หรือถืออำนาจเป็นเจ้าของได้ แต่ตามประมวลกฎหมายอาญาลบปัจจุบัน ไม่ได้มีการวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “ทรัพย์” ไว้ จึงทำให้เข้าใจได้ว่าคำจำกัดความในเรื่องดังกล่าวให้ถือตาม

⁴⁵ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2286/2545 (สงเสริม.), น. 169 – 175. ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดภูเก็ต โจทก์ นายโรมาน ไชคอฟสกี (นายราฟ เฮอซอก) จำเลย.

⁴⁶ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5354/2539 (สงเสริม.), น. 18 – 20. ระหว่าง พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ กับนายแมน นุ่มละมุล จำเลย.

⁴⁷ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง, พิมพ์ครั้งที่ 37 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2560), น. 588.

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 98 ซึ่งบัญญัติว่าทรัพย์สินนั้นได้แก่วัตถุมีรูปร่าง ส่วนวัตถุที่มีราคา และถือเอาได้ตามนัยแห่งกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 6 (10) เดิมนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 99 เรียกว่าทรัพย์สิน ถ้าถือตามนี้กระแสไฟฟ้าก็ไม่ใช่ทรัพย์สินตามมาตรา 98 แต่เป็นทรัพย์สินตามมาตรา 99 ดังนั้น เมื่อกระแสไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์สินตามมาตรา 98 ย่อมไม่เป็นวัตถุแห่งการลักทรัพย์ เพราะในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 ใช้คำว่า เอาทรัพย์สินของผู้อื่นไป เป็นการลักทรัพย์ ส่วนบทมาตรานี้ในเรื่องทรัพย์สินบางแห่งก็ใช้คำว่า ทรัพย์สิน เช่น มาตรา 337, 338, 341, 346, 347, 352 วรรค 2, 353, 354 เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประมวลกฎหมายอาญาตั้งใจใช้คำว่า ทรัพย์สินกับทรัพย์สินให้แตกต่างกัน และคงจะใช้ตามความหมายของคำตามความหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์⁴⁸ อย่างไรก็ดี พบว่าทั้งในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และในประมวลกฎหมายอาญายังคงมีการใช้คำว่าทรัพย์สินและทรัพย์สินปะปนกัน เช่น ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 104, 105, 106 ก็ใช้ในความหมายของทรัพย์สิน ส่วนในประมวลกฎหมายอาญาในลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ก็รวมความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินอยู่ด้วย ดังเช่น ความผิดฐานริบเอาทรัพย์สิน มาตรา 352 วรรคสอง นอกจากนี้ การลักทรัพย์ หมายถึง การลักทรัพย์เคลื่อนที่ได้ ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เรียกว่า สंहาริมทรัพย์สิน โดยคำว่า สंहาริมทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หมายความรวมถึงกำลังแรงแห่งธรรมชาติ เช่น แรงไฟฟ้าด้วย แม้จะถือว่าแรงไฟฟ้าเป็นวัตถุ ไม่มีรูปร่าง แต่ก็มีความถือเอาได้ และนำไปเสียจากเจ้าของได้ ทั้งสามารถวัดปริมาณที่เอาไปได้ด้วย ดังนี้ ก็ไม่มีเหตุอะไรที่จะเอาแรงไฟฟ้าของเขาไปโดยเจตนาทุจริตแล้ว ไม่ผิดฐานลักทรัพย์เหมือนเอาทรัพย์สินอื่นๆ ของเขาไป⁴⁹ และเมื่อพิจารณากฎหมายต่างประเทศประกอบด้วยแล้ว การที่ศาลฎีกาตีความว่าการลักกระแสไฟฟ้าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์สินจึงน่าจะชอบแล้ว⁵⁰

⁴⁸ จิตติ ดิงศภัทย์, คำพิพากษาศาลฎีกา ประจำปีพุทธศักราช 2501 ตอนที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยพิทยา, 2506), น. 989 - 990.

⁴⁹ เพ็ญอ้าง, น. 990 - 991.

⁵⁰ เพ็ญอ้าง, หน้าเดิม.

- *ศาสตราจารย์ ประภาศน์ อวยชัย* เห็นว่าตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 ตามที่ศาลได้พิพากษาว่า “ศาลฎีกาตรวจสำนวนฟังจำเลยแถลงการณ์ด้วยวาจาและประชุมปรึกษาแล้ว ข้อกฎหมายที่จำเลยที่ 1 ฎีกาขึ้นมาว่า ตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งออกใช้อยู่เวลานี้ไม่มีบทบัญญัติว่า ทรัพย์คืออะไร จึงต้องใช้กฎหมายแพ่งฯ วินิจฉัย ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์วิเคราะห์ว่า ทรัพย์ได้แก่วัตถุอันมีรูปร่าง แต่กระแสไฟฟ้าเป็นพลังงาน มิใช่วัตถุมีรูปร่างและไม่อาจหยิบถือเอาไปได้ ทั้งไม่อาจคิดเป็นราคาซื้อขายกันได้ จึงไม่เป็นทรัพย์ที่ลักกันได้ ปัญหาข้อนี้ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่มีมติว่า การลักกระแสไฟฟ้าย่อมเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หรือมาตรา 335 แล้วแต่กรณี ดังนี้ ฎีกาของจำเลยที่ 1 จึงเป็นอันตกไป” โดยมีได้ยกเหตุผลในคำวินิจฉัยแต่อย่างใด นับเป็นการชอบด้วยความยุติธรรม และเป็นบรรทัดฐานและแบบอย่างในปัจจุบันและในอนาคตต่อไปว่า การลักกระแสไฟฟ้า การลักแก๊ส หรือสิ่งที่ไม่รูปร่างอื่นๆ ที่มีราคาและถือเอาได้ ก็อาจเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ได้เช่นกัน⁵¹

- *ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ* เห็นว่า กระแสไฟฟ้าเป็นวัตถุแห่งการเอาไปได้ เพราะบุคคลสามารถควบคุมไฟฟ้าให้ไปในทิศทางที่ตนต้องการได้ ผลิดให้มีขึ้นได้ ยุติได้ หมดสั้นไปก็ได้ สามารถนับจำนวนหรือปริมาณด้วยมาตรวัดได้ ไม่ผิดอะไรกับแก๊สที่ส่งมาตามท่อ อันเป็นสิ่งที่ลักได้⁵² และไม่ว่าในทางวิทยาศาสตร์จะเห็นกระแสไฟฟ้าเป็นอย่างไร แต่การให้ความหมายในทางกฎหมาย นักกฎหมายจะต้องเป็นผู้กำหนด ความเห็นในทางวิทยาศาสตร์ย่อมเป็นความเห็นที่มีน้ำหนักมากอยู่ในบางเรื่อง แต่เมื่อนำมาใช้ในทางกฎหมายย่อมต้องมองด้วยกฎหมาย เพราะจุดประสงค์ในการจำกัดความสิ่งเดียวกันต่างฐานทฤษฎีกัน ย่อมให้ผลไม่เหมือนกัน ดังนี้ ไม่ว่าไฟฟ้าในทางวิทยาศาสตร์จะถือว่ามีรูปร่างหรือไม่ก็ตาม แต่ในทางกฎหมายย่อมพอจะมองเห็นว่าการร่างมาตรา 334 นั้น ประสงค์จะให้คลุมไปถึงกรณีของการลักกระแสไฟฟ้าด้วย กระแสไฟฟ้าจึงเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายให้ได้รับการคุ้มครองในเรื่องลักทรัพย์ด้วย เพราะไฟฟ้าสามารถ

⁵¹ ประภาศน์ อวยชัย, *อ้างแล้ว* เจริญธรรมที่ 43, น. 3473 - 3474.

⁵² ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, “ความผิดฐานลักทรัพย์,” *วารสารนิติศาสตร์*, เล่ม 2, ปีที่ 16, น. 26, 36 - 37 (มิถุนายน 2530).

ควบคุมได้ ถือเอาได้ มีการแข่งการครอบครองได้⁵³ วัดปริมาณ คำนวณค่าออกมาได้ จึงเป็นวัตถุแห่งการเอาไปได้ตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ก็ควรมีการแก้ไขกฎหมายเรื่องการลักทรัพย์ให้รวมถึงการลักพลังงานเข้าไว้ด้วย⁵⁴

- อาจารย์ กิติ บุรพพรณ สนับสนุนคำพิพากษาศาลฎีกาว่า กระแสไฟฟ้าหรือแรงไฟฟ้าที่น่าจะถือได้ว่าเป็น “ทรัพย์” โดยเห็นว่า กระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งที่สัมผัสจับต้องได้ กล่าวคือ เมื่อจับต้องแล้วเรายังเกิดความรู้สึกว่าเป็นกระแสไฟฟ้า ดังนั้น กระแสไฟฟ้าจึงเป็นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 98 (เดิม)⁵⁵

ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลฎีกา ได้แก่

- ศาสตราจารย์ ดร. หยุต แสงอุทัย โดยให้ความเห็นว่า พลังงานไฟฟ้าไม่ใช่วัตถุที่มีรูปร่าง จึงไม่ใช่ “ทรัพย์” แต่พลังงานไฟฟ้าเป็น “ทรัพย์สิน” และในฐานความผิดที่วัตถุมุ่งหมายกระทำต่อ “ทรัพย์สิน” เช่น ความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341 การหลอกลวงผู้อื่นจนได้ไปซึ่งพลังงานไฟฟ้าจากผู้นั้นก็เป็นความผิดฐานฉ้อโกง เมื่อ “ทรัพย์” ทุกสิ่งอาจไม่ใช่ “ทรัพย์สิน” เพราะเป็นสิ่งที่ไม่อาจมีราคาได้หรือมีราคาได้แต่ไม่อาจถือเอาได้ และทรัพย์สินทุกสิ่งอาจไม่ใช่ทรัพย์ เช่น สิทธิหรือพลังงานไฟฟ้าดังกล่าว⁵⁶

- ศาสตราจารย์ ดร. คณิต ณ นคร ให้ความเห็นว่า เนื่องจากไฟฟ้าเป็นพลังงานไม่ใช่ทรัพย์ และคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานลักทรัพย์ประการหนึ่ง คือ กรรมสิทธิ์ และกรรมสิทธิ์เป็นสิทธิในทรัพย์หรือสิทธิในสิ่งที่มีรูปร่าง เมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์ในเรื่องคุณธรรมทางกฎหมาย การลักกระแสไฟฟ้าก็เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ไม่ได้เช่นเดียวกัน เพราะสิทธิในไฟฟ้าไม่ใช่กรรมสิทธิ์ กล่าวคือ กรรมสิทธิ์เป็นสิทธิในสิ่งที่มีรูปร่างหรือสิทธิในทรัพย์ดังกล่าวมาแล้ว ฉะนั้น การที่ศาลฎีกาพิพากษาว่าการลักกระแสไฟฟ้าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์จึงขัดต่อ

⁵³ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1880/2542 (ประชุมใหญ่) (สงเสริม.), น. 183 – 186.

⁵⁴ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ, พิมพ์ครั้งที่ 9 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555), น. 317.

⁵⁵ กิติ บุรพพรณ, “กระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์สิน,” อุลพาณ, เล่ม 7, ปีที่ 5, น. 448, 448 - 452 (กรกฎาคม 2501).

⁵⁶ หยุต แสงอุทัย, อ่างแล้ว เชิงอรรถที่ 38, น. 430.

“หลักประกันในกฎหมายอาญา” ในข้อ “การห้ามใช้กฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในกฎหมายอาญา” (Analogieverbot) อันเป็นหลักเกณฑ์สำคัญประการหนึ่งของมาตรา 2 และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย⁵⁷ นอกจากนั้น คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว ระบุเพียงแต่ผลของคำพิพากษา แต่ไม่ได้ระบุเหตุผลในการตัดสิน ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามมาตรา 186 (6), 214, 215, และ 225 อันเป็นหลักประกันพื้นฐานในการประสาทความยุติธรรม⁵⁸

- รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ สิงห์พันธ์ ได้ให้ความเห็นว่า ประจุไฟฟ้าที่เคลื่อนที่ไปตามเส้นลวด เป็นบ่อเกิดแห่งพลังงาน อันได้แก่ความร้อน แสงหรือเสียง แม้กระแสไฟฟ้าจะมีน้ำหนัก แต่ในทางวิทยาศาสตร์ทางกายภาพก็ไม่ได้พูดถึงกระแสไฟฟ้างดงกล่าวในรูปของวัตถุเลย จะพูดถึงก็เฉพาะในแง่ของพลังงานเท่านั้น ซึ่งเห็นว่ากระแสไฟฟ้าไม่ใช่วัตถุมีรูปร่างเพราะถ้าถือว่ากระแสไฟฟ้าเป็นวัตถุมีรูปร่างแล้ว ก็จะไม่มีอะไรนอกจากสิทธิเท่านั้นที่ไม่ใช่วัตถุมีรูปร่าง พึงสังเกตว่าตามคำอธิบายดังกล่าว ส่วนย่อยที่สุดของวัตถุที่ยังมีคุณสมบัติเหมือนวัตถุเดิมหรือธาตุเดิมก็คืออะตอมหรือโมเลกุล และถ้าจะแยกย่อยออกไปแล้วก็จะไม่เหลือคุณสมบัติแห่งวัตถุเดิมเลย เพราะสิ่งที่ย่อยลงไปนั้นคือประจุไฟฟ้าบวก และประจุไฟฟ้าลบ ดังนั้น จึงเห็นว่ากระแสไฟฟ้าไม่ใช่ทฤษฎี แต่เป็นพลังงานอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับพลังงานตามธรรมชาติซึ่งได้แก่ความร้อนจากดวงอาทิตย์ เป็นต้น⁵⁹

- ศาสตราจารย์ โสภณ รัตนกร ได้ให้ความเห็นว่า ตามกฎหมายเยอรมันกระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งไม่มีรูปร่าง การลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าจึงไม่อาจเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ เยอรมันจึงต้องออกกฎหมายพิเศษเพื่อเอาผิดกับผู้ลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของเรา ทรัพย์ต้องเป็นสิ่งมีรูปร่างเช่นกัน กระแสไฟฟ้าไม่มีรูปร่าง จึงไม่น่าจะมีความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าได้เช่นกัน ที่ศาลฎีกาตัดสินให้ผู้ลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ก็

⁵⁷ คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543), น. 307.

⁵⁸ เพิ่งอ้าง, หน้าเดิม.

⁵⁹ สมศักดิ์ สิงห์พันธ์, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 34, น. 299.

คล้ายๆ กับคำพิพากษาของศาลฝรั่งเศสที่ถือว่าพลังงาน เช่น กระแสไฟฟ้า และก๊าซ เมื่อมีการควบคุมจนเป็นวัตถุของกรรมสิทธิ์ได้ก็เป็นสังหาริมทรัพย์โดยธรรมชาติ⁶⁰

- อาจารย์ ไพบูลย์ เพียรรัฐจบ ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลฎีกา เนื่องจากเห็นว่า กระแสไฟฟ้าไม่เป็นวัตถุที่เห็นด้วยตาเปล่า ไม่อาจจับต้องได้ ไม่มีทรวดทรง ลักษณะร่างกายจึงไม่ใช่ “ทรัพย์” ไม่เป็นวัตถุมีรูปร่าง⁶¹

2.4 ความพยายามแก้ไขปัญหาการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า

ปัญหาเรื่องทรัพย์และทรัพย์สินในประมวลกฎหมายอาญานี้ได้เคยนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ในช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2535 โดยมีประเด็นว่า ควรขยายนิยามคำว่า “ทรัพย์” ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้รวมพลังงานธรรมชาติและพลังงานอื่นที่ควบคุมได้ด้วยหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการได้มีความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายด้วยกัน ได้แก่ ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมนิยามของคำว่าทรัพย์ เพื่อให้สอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 (ประชุมใหญ่) อีกฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากเห็นว่าตามกฎหมายปัจจุบัน พลังงานซึ่งเป็นวัตถุไม่มีรูปร่างจัดเป็นทรัพย์สินประเภทสังหาริมทรัพย์ ถ้าหากไปแก้ไขให้พลังงานเป็นทรัพย์จะขัดกับนิยามของคำว่าทรัพย์ที่หมายถึงวัตถุมีรูปร่าง และยังไปทับซ้อนกับนิยามของคำว่าทรัพย์สิน ด้วยเหตุดังกล่าว คณะกรรมการฯ จึงมีมติไม่แก้ไขเพิ่มเติม ส่วนเรื่องลักกระแสไฟฟ้าในทางอาญา ควรไปบัญญัติเป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก ดังนั้น นิยามของคำว่า “ทรัพย์” และ “ทรัพย์สิน” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จึงคงเดิม⁶²

⁶⁰ โสภณ รัตนากร, “การครอบครองในกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา,” *วารสารนิติศาสตร์*, เล่ม 2, ปีที่ 24, น.261, 261 – 269 (มิถุนายน 2538).

⁶¹ ไพบูลย์ เพียรรัฐจบ, “ลักกระแสไฟฟ้า,” *คุณพาส*, เล่ม 3, ปีที่ 5, น. 159, 159 - 161 (มีนาคม 2501).

⁶² Wikibooks, “ลักษณะทั่วไปของทรัพย์สิน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2559, จาก https://th.wikibooks.org/wiki/ทรัพย์สิน/บทที่_1.

2.5 ปัญหาการวินิจฉัยกรณีการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า

การที่ศาลฎีกาตีความการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ได้ ตาม มาตรา 334 หรือมาตรา 335 แล้วแต่กรณีดังกล่าว มีปัญหาในประเด็นต่างๆ ที่จะต้องพิจารณา ดังนี้

2.5.1 ปัญหาว่าด้วยนิติวิธีกับการวินิจฉัยคดี

เป็นที่ยอมรับกันว่ากฎหมายของประเทศไทยนั้น ใช้ระบบประมวลกฎหมาย หรือ Civil Law มากกว่าที่จะเป็นระบบคำพิพากษาของศาล หรือ Common Law เนื่องจากประเทศไทยมีตัวบทกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร อย่างไรก็ดี ในหลายๆ เรื่อง ศาลกลับพิจารณาตัดสินโดยยึดแนวคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นหลัก แทนที่จะยึดตัวบทกฎหมาย ทั้งๆที่คำพิพากษาศาลฎีกาควรเป็นเพียงแนวปฏิบัติหรือบรรทัดฐานเท่านั้น ตัวอย่างเช่น คำพิพากษาศาลฎีกาเรื่องลักกระแสไฟฟ้าที่ 877/2501 (ประชุมใหญ่) ศาลในภายหลังได้ยึดถือปฏิบัติตามแนวคำพิพากษาเรื่อยมา ทั้งๆที่คำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว ศาลไม่ได้พิจารณาให้เหตุผลว่า กระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์หรือไม่ และเพราะเหตุใดกระแสไฟฟ้าจึงสามารถลักได้ตามมาตรา 334 หรือ 335 แล้วแต่กรณี และยังมีคำพิพากษาศาลฎีกาในเรื่องอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน เขียนโดยอ้างอิงคำพิพากษาดังกล่าวอีก เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1880/2542 (ประชุมใหญ่) หรือคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2286/2545 เป็นต้น

2.5.2 ปัญหาคำนิยามของคำว่า “ทรัพย์”

เนื่องจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาลบปัจจุบันมิได้ให้นิยามความหมายของคำว่า “ทรัพย์” ไว้ดังเช่นกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 จึงก่อให้เกิดปัญหาว่าการจะตีความคำว่าทรัพย์ในบทบัญญัติความผิดอันเกี่ยวกับทรัพย์ต่างๆ จะตีความเช่นไร พึงจะนำเอาความหมายของคำว่าทรัพย์ หรือทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาปรับใช้หรือไม่ เพียงใด หรือหากแต่ควรมีการบัญญัติคำจำกัดความเพิ่มเติมไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเพื่อสะดวกแก่การตีความ ทั้งนี้ ที่ผ่านมานักกฎหมายหลายท่านได้ให้ความเห็นว่า กระแสไฟฟ้าเป็นเพียงพลังงานอันไม่ใช่วัตถุมีรูปร่าง และไม่อาจหยิบถือไปได้ คล้ายกับแรงงานของคนหรือสัตว์ ซึ่งต้นกำเนิดของไฟฟ้าหรือแรงงานดังกล่าวต่างหากที่มีรูปร่าง เปรียบเสมือนเงาบ้าน เงาไม่ได้มีตัวตนอยู่จริง แต่บ้าน

ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของงานนี้ต่างหากที่มีรูปร่าง⁶³ ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ได้มีประเด็นโต้แย้งโต้เถียงกันว่า กระแสไฟฟ้าเป็นวัตถุมีรูปร่างอันสามารถลักไปได้ หรือไม่ แต่สุดท้ายที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ตัดสินโดยเป็นมติว่า การลักกระแสไฟฟ้าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา แต่มิได้มีการอธิบายไว้เป็นพิเศษว่าเหตุใดจึงตัดสินเช่นนั้น

2.5.3 ปัญหาเรื่องคุณธรรมทางกฎหมาย

คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานลักทรัพย์ คือ การคุ้มครองกรรมสิทธิ์ และกรรมสิทธิ์เป็นสิทธิในทรัพย์หรือสิ่งที่มีรูปร่าง เนื่องมาจากการลักทรัพย์ย่อมเป็นการตัดกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในทรัพย์ของเจ้าของ แต่การใช้กระแสไฟฟ้าโดยเจ้าของมิได้อนุญาตเป็นปัญหาว่าการกระทำดังกล่าวถือเป็นการลักทรัพย์ตามที่ศาลฎีกาได้ตัดสินวางหลักดังกล่าวไว้หรือไม่ เนื่องจากการใช้ไฟฟ้าของผู้อื่นนั้น เมื่อมีการแอบใช้ไฟฟ้าของเขา เจ้าของไฟฟ้าเขาก็ยังสามารถใช้ไฟฟ้าของตนได้อยู่ตลอดเวลา ไม่ได้มีการตัดหรือพรากไปซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองใดๆ ในไฟฟ้าของเจ้าของไฟฟ้านั้นเลย ซึ่งมีลักษณะเป็นเพียงการทำให้เจ้าของไฟฟ้าได้รับความเสียหายคือต้องเสียค่าไฟเพิ่มมากขึ้น ทั้งๆ ที่ตนมิได้เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากไฟฟ้าส่วนนั้น หรือหากเป็นการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าก่อนนำจ่ายเข้าบ้านเรือนก็จะส่งผลเสียกับการไฟฟ้าที่ไม่สามารถคิดค่าใช้จ่ายในการใช้พลังงานไฟฟ้าในส่วนที่ถูกแอบใช้ไปได้ ด้วยเหตุดังกล่าว การที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการลักกระแสไฟฟ้าถือเป็นการลักทรัพย์ได้ตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญานั้น น่าจะไม่ถูกต้องตามทฤษฎีดังกล่าว และคำพิพากษานี้อาจเป็นการขัดกับหลัก “ไม่มีความผิดถ้าไม่มีกฎหมายกำหนด” (Nullum crimen sine lege) และหลัก “ไม่มีโทษถ้าไม่มีกฎหมายกำหนด” (Nulla poena sine lege)

2.5.4 ปัญหาเจตนาพิเศษ “โดยทุจริต”

ความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้านั้นจำเป็นต้องมีเจตนาพิเศษโดยทุจริตดังเช่นความผิดฐานลักทรัพย์หรือไม่ เนื่องจากความผิดฐานลักทรัพย์นั้นมีองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญคือ การเอาทรัพย์ของผู้อื่น ไปจะเป็นการลักทรัพย์ได้ต้องมีเจตนาโดยทุจริตประกอบ เนื่องจากการเอาทรัพย์ของผู้อื่นไปอาจเป็นได้ทั้งการลักทรัพย์และการทำให้เสียทรัพย์ หากเป็นการเอาทรัพย์นั้นไปเพื่อทำลายก็จะ

⁶³ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 52, น. 47.

ไม่เข้าองค์ประกอบโดยทุจริต กล่าวคือ ไม่ได้นำทรัพย์สินนั้นไปแสวงหาประโยชน์ใดๆ การกระทำดังกล่าวก็จะเป็นเพียงการทำให้เสียทรัพย์ แต่หากมีเจตนาโดยทุจริตคือเอาทรัพย์สินนั้นไปเพื่อใช้งานนำไปขาย หรือแสวงหาประโยชน์ในรูปอื่นๆ การกระทำดังกล่าวก็จะเข้าองค์ประกอบความผิดฐานลักทรัพย์นั่นเอง

PPU

บทที่ 3

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์และกระแสไฟฟ้า

ในบทที่ 3 นี้ จะได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์ โดยจะได้กล่าวถึงระบบกฎหมายที่ใช้ในประเทศไทย คุณธรรมทางกฎหมาย โครงสร้างความคิดทางอาญา และองค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์ ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

3.1 ระบบกฎหมาย

ระบบกฎหมายที่สำคัญของโลกมี 2 ระบบ ได้แก่ ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) และระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) สำหรับระบบกฎหมายที่ใช้ในประเทศไทย นั้น เนื่องจากตามประวัติศาสตร์กฎหมาย ประเทศไทยรับเอากฎหมายแบบตะวันตกมาใช้ตั้งแต่ สมัยรัชกาลที่ 5 และได้มีการจัดทำประมวลกฎหมายขึ้น แต่ดั้งเดิมเราใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 (พ.ศ. 2451) จนปัจจุบันได้มาถึงยุคที่ใช้ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่เมื่อ พุทธศักราช 2500 เป็นต้นมา โดยเป็นการปรับปรุงแก้ไขจากกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เดิม ให้เหมาะสม ทันสมัยยิ่งขึ้น นอกจากนั้นแล้วไทยเรายังมีประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายในรูปแบบลายลักษณ์อักษรอีกหลายฉบับ จึงถือได้ว่าประเทศไทยใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) ซึ่งถือว่าเหมาะสมกับประเทศไทย เพราะกฎหมายในระบบประมวลกฎหมายสามารถทำความเข้าใจง่ายและสะดวกในการนำมาใช้อ้างอิงพิจารณาตัดสินได้ในทันที โดยมีตัวบทกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร และจัดเป็นหมวดหมู่ไว้แล้ว⁶⁴ แต่แนวปฏิบัติของศาลไทย ได้มีการยึดถือคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นแบบหรือบรรทัดฐานในการตัดสินคดีตลอดมา⁶⁵ อันคล้ายคลึงกับระบบคอมมอนลอว์

⁶⁴ อุไรวรรณ อุดมวัฒน์กุล, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 5, น. 20 – 21.

⁶⁵ วิชา มหาคุณ, การใช้เหตุผลในทางกฎหมาย, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523), น. 84 – 85.

แต่ก็ไม่ได้ยึดถือคำพิพากษาศาลฎีกาโดยเคร่งครัด⁶⁶ เป็นเพียงส่วนช่วยพิเคราะห์หาเหตุผลของกฎหมาย เป็นการอุดช่องว่างของกฎหมาย เหตุผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลสูงก็จะเป็นบรรทัดฐานที่ศาลล่างและศาลในภายหลังยึดถือปฏิบัติตาม⁶⁷ อย่างไรก็ตาม ศาลไม่ได้รับการขนานนามคำพิพากษาศาลฎีกาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ในบางครั้งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ออกมาภายหลังกลับขัดแย้งกับคำพิพากษาศาลฎีกาก่อนหน้า⁶⁸

3.2 คุณธรรมทางกฎหมาย

คุณธรรมทางกฎหมาย (legal interest) คือ ประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกันที่กฎหมายคุ้มครอง หรือประโยชน์ที่กฎหมายอาญามุ่งจะคุ้มครองสังคม⁶⁹ ในการบัญญัติความผิดฐานนั้นๆ อาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมทางกฎหมายเป็นคุณค่าในทางอุดมคติที่อยู่เบื้องหลังของความผิดฐานต่างๆ ซึ่งต่างจากกรรมของการกระทำ เนื่องจากกรรมของการกระทำเป็นวัตถุที่ถูกกระทบจากการกระทำที่ละเมิดคุณธรรมทางกฎหมาย⁷⁰ ดังนั้น การจะหาว่าคุณธรรมทางกฎหมายที่อยู่เบื้องหลังบทบัญญัติความผิดนั้นๆ คืออะไร จะต้องพิเคราะห์ว่าในแต่ละมาตรา กฎหมายมุ่งจะคุ้มครองสิ่งใด เช่น

ตามมาตรา 288 ประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษ...” ดังนั้น สิ่งที่กฎหมายมุ่งที่จะคุ้มครอง ได้แก่ ชีวิตของมนุษย์ ฉะนั้น คุณธรรมทางกฎหมายในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตามมาตรา 288 คือ ชีวิตมนุษย์

ความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา 334 บัญญัติว่า “ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษ...” อาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานลักทรัพย์นี้มี 2 ประการ คือ กฎหมายมีความประสงค์ใน

⁶⁶ โสภณ รัตนากร, อ้างแล้ว เชิงบรรณที่ 60, น. 5.

⁶⁷ วิชา มหาคุณ, อ้างแล้ว เชิงบรรณที่ 65, น. 84 – 85.

⁶⁸ โสภณ รัตนากร, อ้างแล้ว เชิงบรรณที่ 60, น. 5.

⁶⁹ คณิต ฌ นคร, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2553), น. 118.

⁷⁰ เพิ่งอ้าง, หน้าเดิม.

การบัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์ขึ้นเพื่อคุ้มครองกรรมสิทธิ์หรือการครอบครองของเจ้าของทรัพย์แล้วแต่กรณี⁷¹

ความคุ้มครองกรรมสิทธิ์ในกฎหมายอาญามีการคุ้มครอง 2 ลักษณะ⁷² กล่าวคือ

(1) การคุ้มครองกรรมสิทธิ์ในทางบวก คือ เป็นการคุ้มครองมิให้กรรมสิทธิ์ถูกพรากไปจากเจ้าของ ได้แก่ ความผิดฐานยักยอก ความผิดฐานลักทรัพย์ ความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ ความผิดฐานชิงทรัพย์ และความผิดฐานปล้นทรัพย์

(2) การคุ้มครองกรรมสิทธิ์ในทางลบ คือ เป็นการคุ้มครองมิให้กรรมสิทธิ์เกิดความเสียหาย ได้แก่ ความผิดฐานทรัพย์ให้เสียทรัพย์ทั้งหลาย

อาจกล่าวได้ว่า ความผิดฐานลักทรัพย์นั้นเป็นความผิดเพราะกฎหมายต้องการคุ้มครองผู้มีกรรมสิทธิ์หรือการครอบครองให้เขาได้ใช้ทรัพย์นั้นให้สมกับที่ตนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ แม้ว่าเขาจะไม่ได้ใช้ทรัพย์นั้นเลยเป็นเวลานาน คนอื่นยืมไม่มีสิทธิเอาทรัพย์นั้นไปใช้โดยเจ้าของไม่ได้อนุญาต เพราะการกระทำเช่นว่าย่อมเป็นการไม่เคารพในกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น⁷³ อันเป็นคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานลักทรัพย์

3.3 การตีความกฎหมายอาญา

การตีความกฎหมายอาญามีหลักเช่นเดียวกับการตีความในกฎหมายอื่นๆ กล่าวคือ จะต้องตีความตามตัวอักษร คือ ถ้อยคำในบทบัญญัติกฎหมายนำถ้อยคำใดมาใช้ จะต้องถือว่าได้ตั้งใจให้ถ้อยคำนั้นๆ มีความหมายตามที่สามัญชนเข้าใจกันอยู่ ถ้าหากเป็นกรณีที่ผู้บัญญัติกฎหมายเห็นว่าถ้อยคำของกฎหมายไม่ควรจะเข้าใจอย่างภาษาสามัญธรรมดา ผู้บัญญัติกฎหมายก็จะได้กำหนดบทวิเคราะห์ศัพท์หรือคำนิยามไว้ต่างหาก นอกจากจะต้องตีความตามตัวอักษรแล้ว การตีความยังต้องตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วย กล่าวคือ ต้องพยายามสืบทราบว่าการที่

⁷¹ คณิต ณ นคร, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 57, น. 306.

⁷² เพิ่งอ้าง, น. 295.

⁷³ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 54, น. 308.

ผู้บัญญัติกฎหมายได้บัญญัติบทมาตราต่างๆ ลงไว้แล้ว ผู้บัญญัติกฎหมายมีความประสงค์อย่างใด เมื่อทราบเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว ย่อมสามารถทราบความหมายของถ้อยคำในกฎหมายได้⁷⁴

อย่างไรก็ดี การตีความกฎหมายอาญานั้นมีหลักพิเศษจากการตีความกฎหมายทั่วไป กล่าวคือ กฎหมายอาญาจะต้องตีความอย่างเคร่งครัด (strict interpretation) แต่คำว่าเคร่งครัดนั้น ไม่ได้หมายความว่า ต้องดำเนินตามตัวอักษรแบบตรงๆ หลักการตีความโดยเคร่งครัดเป็นเพียงการห้ามมิให้ศาลตีความขยายตามใจชอบ ในบางกรณีศาลอาจตีความโดยการขยายความได้ แต่ต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายอันปรากฏอยู่ในตัวบทกฎหมายนั้นเองว่ารวมถึงการห้ามการกระทำที่จำเลยกระทำลงด้วยหรือไม่ ดังนี้ หลักการตีความโดยเคร่งครัดจึงหมายถึงการห้ามเปรียบเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ตัวอย่างเช่น คดีลักกระแสไฟฟ้าที่เกิดขึ้นในประเทศเยอรมัน ศาลเยอรมันถือว่า กรณีนี้ไม่ใช่เรื่องของการตีความ เนื่องจากกระแสไฟฟ้าไม่ใช่วัตถุมีรูปร่าง เป็นเพียงกำลังแรงอย่างหนึ่ง แต่การลักทรัพย์หมายถึงการเอาไปซึ่งวัตถุที่มีรูปร่าง ดังนั้น การถือว่ากำลังแรงที่ไม่มีรูปร่างเป็นวัตถุอันมีรูปร่างย่อมไม่ใช่การตีความ โดยขยายความ แต่เป็นการเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งเพื่อจะลงโทษบุคคลที่ลักกระแสไฟฟ้า ต่อมาฝ่ายนิติบัญญัติของเยอรมันจึงต้องออกกฎหมายว่าด้วยการลักกระแสไฟฟ้าขึ้นใหม่เป็นเรื่องเฉพาะ⁷⁵

3.4 โครงสร้างความคิดทางอาญา

โครงสร้างของกฎหมายอาญาของไทย สามารถแบ่งได้เป็น 1. การครบองค์ประกอบความคิด (fulfillment of the statutory) 2. ความผิดกฎหมาย (unlawfulness of the act) และ 3. ความชั่ว (culpability)

3.4.1 การครบองค์ประกอบความคิด

การครบองค์ประกอบของความคิดเป็นการพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าลักษณะของการกระทำนั้นๆ เป็นความผิดตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าการกระทำ

⁷⁴ หยุด แสงอุทัย, กฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 18 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2553), น. 43.

⁷⁵ หยุด แสงอุทัย, อ่างแล้ว เชนงอรรทที่ 15, น. 64 - 65.

ไม่ครบองค์ประกอบ การกระทำนั้นก็ย่อมไม่เป็นความผิดตามกฎหมาย ซึ่งองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาประกอบด้วยองค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน สามารถแยกพิจารณาได้ ดังนี้

(ก) องค์ประกอบภายนอก

องค์ประกอบภายนอก คือ สิ่งที่อยู่ภายนอกที่ประกอบอยู่ในความผิดฐานใดฐานหนึ่ง ซึ่งสามารถมองเห็นหรือสัมผัสได้ การเคลื่อนไหวร่างกาย หรือการไม่เคลื่อนไหวร่างกาย โดยรู้สำนึกหรืออยู่ภายใต้การบังคับของจิตใจ⁷⁶ กล่าวคือ

- (1) มีความคิดว่าจะกระทำ
- (2) มีการตกลงใจที่จะกระทำตามที่คิด
- (3) มีการกระทำตามที่ตกลงใจ

จึงถือว่าเป็น “การกระทำ”

หากการกระทำนั้นครบองค์ประกอบภายนอกซึ่งประกอบไปด้วย 1. ผู้กระทำ 2. การกระทำ และ 3. วัตถุแห่งการกระทำ การกระทำนั้นย่อมเป็นการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิด เมื่อมีบทบัญญัติเอาไว้ให้เป็นความผิดก็ถือว่าการกระทำนั้นครบองค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานนั้นแล้ว⁷⁷

(ข) องค์ประกอบภายใน

คือ สิ่งที่ตรงกันข้ามกับองค์ประกอบภายนอก กล่าวคือ เป็นสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคล (Mental Element) เป็นส่วนสำคัญในการกำหนดความรับผิดชอบของบุคคล หลังจากได้มีการแสดงออกมาเป็นการกระทำแล้ว⁷⁸

⁷⁶ หยุค แสงอุทัย, อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 74, น. 50.

⁷⁷ ปฐมพงษ์ บุญหนุน, “ความผิดฐานลักทรัพย์ : ศึกษาเฉพาะกรณีการเอาไปซึ่งทรัพย์,” (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย คณนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2544), น. 17.

⁷⁸ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, หลักกฎหมายอาญาสาระสำคัญ เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2544), น. 37.

ตามประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติเรื่ององค์ประกอบภายในไว้ในมาตรา 59 วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาทหรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดชอบ แม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา”

การนำเอาเจตนาไปใช้แก่ความผิดตามกฎหมายอื่นๆ ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้กระทำโดยเจตนา ทั้งนี้ เว้นแต่กฎหมายอื่นๆ จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น กล่าวคือ แม้ผู้กระทำจะไม่มีเจตนาที่เป็นความผิด เช่น พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พุทธศักราช 2482 มาตรา 16 ซึ่งใช้คำว่า “การกระทำที่บัญญัติว่าไว้” ในมาตรา 27 และมาตรา 99 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 นั้น ให้ถือว่าเป็นความผิด โดยมีพักต้องคำนึงว่าผู้กระทำมีเจตนา หรือกระทำไปโดยประมาท เลินเล่อหรือไม่” ซึ่งถือว่าเป็นการบัญญัติเอาไว้เป็นอย่างอื่น และหากถ้าไม่มีมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 บัญญัติเอาไว้เช่นนั้น ก็จะต้องนำเอาประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 ในเรื่องของเจตนามาใช้ซึ่งมีความหมายว่า จะเป็นความผิดตามมาตรา 27 หรือมาตรา 99 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 ได้ก็ต่อเมื่อผู้กระทำมีเจตนาเช่นนั้น⁷⁹

ในเรื่องของเจตนาสามารถแยกออกเป็น⁸⁰

- (1) การรู้สำนึก (Act of mind) คือ รู้ถึงการเคลื่อนไหวมีการบังคับอริยาบถโดยจิตใจในขณะนั้นของผู้กระทำ
- (2) ประสงค์ต่อผล คือ ต้องการให้เกิดผลของการกระทำดังที่ตนปรารถนา โดยไม่ต้องคำนึงว่า ผลนั้นจะเกิดสมประสงค์หรือไม่ เพียงแต่ผลนั้นอาจเป็นไปได้ ก็เพียงพอแล้ว
- (3) เล็งเห็นผล คือ การที่ผู้กระทำไม่ถึงกับประสงค์ให้ผลนั้นเกิดโดยตรง แต่ผู้กระทำเล็งเห็นได้ว่า อาจเกิดผลนั้นขึ้นได้ แต่ผู้กระทำไม่ยึดติดกับผลอันนั้น

นอกจากนั้น ในบางกรณีที่กฎหมายกำหนดมูลเหตุจูงใจพิเศษเพิ่มเข้ามา กล่าวคือ บางความผิดที่เพียงแต่ผู้กระทำมีเจตนาธรรมดาก็ยังไม่เป็นความผิด ต้องปรากฏด้วยว่า ผู้กระทำได้กระทำ

⁷⁹ หยุด แสงอุทัย, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 74, น. 16.

⁸⁰ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, “รายงานวิจัยเสริมหลักสูตร เรื่อง ความผิดฐานลักทรัพย์,” คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร, 2533, น. 5.

ไปโดยมีมูลเหตุชกุงใจพิเศษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เพิ่มเติมจากเจตนารมณ์มา จึงจะเป็นความคิด⁸¹ ตัวอย่างเช่น มาตรา 119 หรือ มาตรา 123 หรือมาตรา 334 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ที่ใช้คำว่า “เพื่อ” หรือ “โดย” หรือ “โดยทุจริต” เป็นต้น ซึ่งสามารถทราบได้จากการอ่านถ้อยคำของตัวบท⁸² ว่ากฎหมายประสงคืจะกำหนดให้การมีเจตนาทั่วๆ ไปยังไม่ครบองค์ประกอบความคิด แต่การกระทำนั้นต้องมีมูลเหตุชกุงใจพิเศษด้วย

3.4.2 ความผิดต่อกฎหมาย

หากมีการกระทำอันครบองค์ประกอบความคิดแล้ว ขั้นตอนต่อไปต้องพิจารณาว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดต่อกฎหมายหรือไม่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือพิจารณาว่าการกระทำที่ครบองค์ประกอบความคิดทั้งองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในนั้น มีเหตุที่ทำให้การกระทำดังกล่าวไม่ผิดกฎหมาย หรือมีเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจกระทำได้หรือไม่ ซึ่งเป็นการพิจารณาในด้านภาวะวิสัย (Objective)⁸³ สามารถแยกพิจารณาได้เป็น

(ก) หลักความยินยอม เป็นเหตุยกเว้นความผิดอันมาจากหลักที่ว่า “Volenti non fit injuria” หรือ “ความยินยอมไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ทำให้เป็นละเมิด” ซึ่งหลักการนี้ถูกนำมาใช้ยกเว้นความรับผิดทางแพ่ง ในเรื่องละเมิด และยังถูกนำมาใช้เพื่อยกเว้นความรับผิดทางอาญาด้วย โดยที่หลักความยินยอมนี้แม้ไม่ถูกบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในกฎหมายทั้งกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา แต่ก็ถูกนำมาใช้ในฐานะที่เป็นหลักกฎหมายทั่วไป (General principle of law) ซึ่งในทางอาญาก็สามารถนำหลักดังกล่าวมาใช้ได้ เพราะเป็นคุณแก่ผู้กระทำความคิด เนื่องจากนำมาใช้เพื่อเป็นเหตุยกเว้นความผิด ไม่ได้นำมาใช้เพื่อเป็นโทษแก่ผู้กระทำความคิด ดังนั้น แม้หลักความยินยอมจะไม่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาก็สามารถนำมาใช้ได้ กรณีหลักความยินยอมไม่เป็นความผิดกฎหมายอาญา เช่น หญิงอายุ 20 ปี ยินยอมให้ชายกระทำชำเรา ชายที่กระทำชำเราหญิงย่อมไม่มีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา เพราะไม่ได้มี

⁸¹ หยุด แสงอุทัย, อ้างแล้ว เียงอรรถที่ 74, น. 66.

⁸² เพ็งอ้าง, หน้าเดิม.

⁸³ แสงว นุญเจลิณวิภาส, หลักกฎหมายอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2551), น. 85.

การข่มขืน⁸⁴ หรือความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หากผู้ถูกระทำ หรือเจ้าของทรัพย์ยินยอมให้ผู้กระทำเอาทรัพย์นั้นไปได้ ก็ไม่เป็นความผิด⁸⁵ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จะนำหลักความยินยอมมาอ้างได้นั้นต้องเป็นความยินยอมที่ไม่ฝืนต่อศีลธรรมอันดีด้วย

(ข) หลักจารีตประเพณี แม้ว่าจะไม่มีการบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ก็นำมาใช้อ้างได้ในบางกรณี เช่น ถ้ามีประเพณีในชนบทบางแห่ง การยืมเรือเขาไปเพื่อใช้ข้ามฟากนั้นไม่มีใครว่ากัน การเอาเรือไปใช้ข้ามฟากในชนบทบางแห่งนั้น ย่อมไม่เป็นการเอาเรือของผู้อื่นไป โดยหลักจารีตประเพณี เป็นต้น หรือการถือวิสาสะ เช่น เพื่อนแอบหยิบยืมยางลบ หรือดินสอไปใช้โดยไม่ได้ขออนุญาต สิ่งเหล่านี้โดยทั่วไปเขาไม่ถือสากัน ย่อมไม่เป็นการลักทรัพย์ เป็นต้น⁸⁶

(ค) กฎหมายลายลักษณ์อักษร เป็นกรณีที่มีบทบัญญัติของกฎหมายให้อำนาจไว้ว่า หากกระทำแล้วไม่เป็นความผิด การกระทำนั้นก็ย่อมไม่เป็นความผิดตามกฎหมาย⁸⁷ เช่น การลักทรัพย์ระหว่างสามีภริยา ไม่ว่าจะป็นสามีกระทำต่อภริยา หรือภริยากระทำต่อสามี ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ เนื่องจากมีบทบัญญัติกฎหมายมาตรา 71 ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติยกเว้นโทษไว้ หรือมาตรา 329 ถ้าหากเป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตและเข้าเงื่อนไขตามมาตรา 329 ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท เป็นต้น

3.4.3 ความชั่ว

ถ้าการกระทำนั้นครบองค์ประกอบความผิดและไม่ปรากฏเหตุที่ทำได้ตามกฎหมายดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ย่อมถือว่าการกระทำนั้นผิดกฎหมายแล้ว ส่วนบทลงโทษจะมากน้อยหรือจะมีเหตุยกเว้นโทษ (Excuse) หรือไม่อย่างไร จะต้องพิจารณาจากลักษณะทางเนื้อหาของตัวผู้กระทำว่า การกระทำนั้นตำหนิได้หรือไม่ ตามหลักความชั่วของผู้กระทำผิดเป็นพื้นฐานของการลงโทษ (nulla

⁸⁴ เฉลิมวุฒิ สารกิจ, “ความยินยอม,” สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2559 จาก <http://chalemwutsa.blogspot.com/2015/04/blog-post.html>

⁸⁵ ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, “ทฤษฎีความรับผิดชอบอาญา,” สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2559 จาก http://www.stou.ac.th/Schools/Stw/upload/41716_2.pdf.

⁸⁶ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 52, น. 36-37.

⁸⁷ ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 85.

poena, sine culpa)⁸⁸ การพิจารณาความชั่วหรือการตำหนิได้ของการกระทำว่ามีหรือไม่ 'ไม่ได้พิจารณาจากตัวผู้กระทำในฐานะปัจเจกชน แต่พิจารณาตามมาตรฐานของวิญญูชนที่อยู่ในฐานะเดียวกันกับผู้กระทำความคิด⁸⁹ ซึ่งการพิจารณาเรื่องความชั่วนี้ เป็นการพิจารณาในส่วนอัตวิสัย (Subjective) อันต่างไปจากสองส่วนแรกที่เป็นการศึกษาในทางภาวะวิสัย (Objective)⁹⁰ โดยการศึกษาว่าการกระทำดังกล่าวผู้กระทำนั้น ได้กระทำไปโดยมีความรู้สึกผิดชอบหรือไม่ หรือสิ่งที่เขากระทำลงไปเป็นสิ่งที่สังคมจะตำหนิได้หรือไม่ หากสิ่งที่ผู้กระทำลงไปเกิดจากความไม่รู้ผิดชอบ กฎหมายจะยกเว้นโทษให้ โดยถือว่าบุคคลเหล่านั้น 'ไม่มีความชั่ว'⁹¹ ความไม่รู้ผิดชอบนั้นพิจารณาจากอายุของผู้กระทำผิด จิตของผู้กระทำผิด และความไม่รู้ข้อถูกผิดของผู้กระทำผิดสามารถแยกพิจารณาได้ ดังนี้⁹²

1) ความบกพร่องเรื่องอายุของผู้กระทำ

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 และมาตรา 74 เนื่องจากบุคคลผู้กระทำผิดที่มีอายุน้อย ความรู้สึกผิดชอบของบุคคลเหล่านี้ย่อมมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น กฎหมายจึงไม่เอาโทษ เพราะถือว่ากระทำไปอย่างขาดความรู้สึกผิดชอบ จึงถือว่าขาดความชั่ว อย่งไรก็ดี อายุของเด็กเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาความรับผิดชอบทางอาญาของเด็ก และวิธีการที่จะนำมาใช้เป็นพิเศษกับเด็กที่กระทำความผิด

2) ความบกพร่องเรื่องจิตของผู้กระทำ

หากเป็นกรณีที่ผู้กระทำตกอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถรู้สึกผิดชอบในการกระทำนั้นได้ กล่าวคือ เพราะมีจิตบกพร่อง โรคนจิต หรือจิตฟั่นเฟือน กฎหมายจะไม่เอาโทษ หรือยกเว้นโทษให้แก่บุคคลนั้น โดยมีแนวคิดว่าคุณคณดังกล่าวกระทำความผิดโดย 'ไม่มีความรู้สึกผิดชอบในสิ่งที่

⁸⁸ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 52, น. 95.

⁸⁹ คณิต ณ นคร, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 69, น. 221 - 222.

⁹⁰ ฉัฐฐวัฒน์ สุทธิโยธิน, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 85.

⁹¹ เพิ่งอ้าง.

⁹² เพิ่งอ้าง.

ตนได้ทำลงไป ดังนั้น ย่อมต้องถือว่าบุคคลนั้นไม่มีความชั่วทางจิต ตามที่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 65

3) ความบกพร่องเรื่องความไม่รู้ข้อผิดถูก

บางกรณีผู้กระทำความผิดอยู่ในสภาพที่ไม่อาจรู้ข้อผิดถูกของการกระทำนั้น กฎหมายถือว่าบุคคลเหล่านี้ไม่มีความชั่ว จึงไม่เอาผิดหรือยกเว้นโทษให้กับการกระทำนั้น โดยปรากฏตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 70 กล่าวคือ การกระทำตามคำสั่งของเจ้านักงาน แม้คำสั่งนั้นจะมีชอบด้วยกฎหมาย แต่หากผู้กระทำความผิดโดยสุจริตว่าตนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ก็ไม่ต้องรับโทษ หรือในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำไปโดยไม่รู้กฎหมายก็ถือว่า ผู้กระทำความผิดไม่มีความชั่วเช่นกัน ตามมาตรา 64 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

3.5 องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานลักทรัพย์

ความผิดฐานลักทรัพย์บัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ มาตรา 334 และมีเหตุจรรยาอยู่ในมาตรา 335 องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานลักทรัพย์ ประกอบด้วย

3.5.1 การเอาไป

การเอาไป หมายถึง การพาทรัพย์เคลื่อนที่ไปจากการครอบครองของผู้อื่น โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือผู้ครอบครองทรัพย์ โดยเจ้าของทรัพย์ไม่รู้ตัว⁹³ ซึ่งต้องเป็นการแย่งการครอบครองลักษณะตัดกรรมสิทธิ์ตลอดไป อีกทั้งการเอาไปต้องเป็นการเอาทรัพย์ไปจากการครอบครองของผู้อื่น (ทำร้ายกรรมสิทธิ์และการครอบครอง) และในขณะเดียวกันต้องเป็นการก่อตั้งการครอบครองขึ้นใหม่ ซึ่งตามธรรมดาการครอบครองใหม่นี้เป็นของผู้กระทำความผิดเอง⁹⁴ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

⁹³ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555), น. 26.

⁹⁴ คณิต ณ นคร, อั้งแล้ว เจริญรอดที่ 69, น. 308.

(1) เป็นการเอาไปซึ่งทรัพย์ที่อยู่ในการครอบครองของผู้อื่น กล่าวคือ ทรัพย์นั้นมิใช่ผู้ครอบครองอยู่ ไม่ใช่ทรัพย์สินหาย หรือทรัพย์นั้นอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำอยู่แล้ว⁹⁵ หรืออาจกล่าวได้ว่า ถ้าผู้ครอบครองทรัพย์นั้นเอาทรัพย์ไปโดยทุจริตเขาข่มไม่อาจมีความผิดฐานลักทรัพย์ แต่อาจมีความผิดฐานขกยอกได้⁹⁶ การครอบครองนี้ไม่ได้มีความหมายเช่นเดียวกันกับสิทธิครอบครองตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากแต่เป็นการครอบครองตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา กล่าวคือ 1. บุคคลนั้นต้องมีอำนาจปกครองอันแท้จริงเหนือทรัพย์นั้น และ 2. บุคคลนั้นต้องมีเจตจำนง (will) ที่จะครอบครองทรัพย์นั้นด้วย⁹⁷

การครอบครองประกอบด้วยลักษณะ 2 ประการ คือ

- การครอบครองตามความเป็นจริง กล่าวคือ มีการใช้อำนาจปกครองทรัพย์นั้นอยู่ตามความเป็นจริง อาจดูจากลักษณะของทรัพย์และวิธีการครอบครองทรัพย์นั้น โดยปกติประเพณี⁹⁸ วิธีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาจขัดขวาง ระยะเวลาเกี่ยวกับผู้ครอบครองตัวทรัพย์⁹⁹ เช่น ไล่กุญแจบ้านหรือกุญแจรถยนต์เอาไว้ ข่มเป็นการครอบครองตามความเป็นจริงแล้ว¹⁰⁰ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นทรัพย์ที่อยู่ในมือของผู้ครอบครอง อย่างไรก็ดี ผู้ครอบครองต้องมีเจตจำนงที่จะครอบครองทรัพย์นั้นด้วย ผู้ครอบครองมิได้สละการครอบครองแต่อย่างใด ถ้าโยนทิ้งแล้ว ก็ไม่เป็นทรัพย์ที่มีผู้ครอบครอง เพราะเจ้าของเข้าแสดงเจตนาสละทรัพย์แล้ว กลายเป็นทรัพย์ที่ไม่มีเจ้าของไป¹⁰¹

- การครอบครองทรัพย์นั้นตามเจตจำนง กล่าวคือ ผู้นั้นต้องมีเจตจำนงที่จะครอบครองทรัพย์นั้น¹⁰² ซึ่งเป็นลักษณะตามความหมายของสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและ

⁹⁵ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 54, น. 303.

⁹⁶ โสภณ รัตนากกร, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 60, น. 261.

⁹⁷ หยุต แสงอุทัย, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 38, น. 283 - 284.

⁹⁸ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 54, น. 303

⁹⁹ สนิท สนั่นศิลป์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 21 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุตราไพศาล, 2551), น. 377.

¹⁰⁰ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 52, น. 30.

¹⁰¹ เพิ่งอ้าง. หน้าเดิม.

¹⁰² ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 54, น. 303.

พาณิชย์ มาตรา 1357 มาตรา 1368 และมาตรา 1369 คือ การยึดถือทรัพย์สินด้วยเจตนายึดถือเพื่อตน การครอบครองนี้ไม่จำเป็นต้องครอบครองเอง อาจให้ผู้อื่นครอบครองแทน หรือตนเองครอบครองแทนผู้อื่นก็ได้¹⁰³

จะเห็นได้ว่าการครอบครองทั้ง 2 ประการนี้มีลักษณะแตกต่างกัน แต่ตามกฎหมายอาญาของไทย มิได้แยกความเห็นเรื่องการครอบครองทั้งสองนี้อย่างเคร่งครัด อาจมองว่าการครอบครองทั้ง 2 ลักษณะสามารถใช้รวมกันได้ ดังนั้น ถ้ามีการครอบครองอยู่ ไม่ว่าจะครอบครองเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ก็ถือว่าเป็นผู้ครอบครองได้ทั้งสิ้น¹⁰⁴

(2) ต้องมีการแย่งการครอบครอง กล่าวคือ ผู้นั้นต้องมีเจตจำนงที่จะแย่งการครอบครองทรัพย์สินนั้น เป็นการเข้าถือเอาโดยผู้ครอบครองรายเดิมไม่อนุญาต หากเจ้าของหรือผู้มีสิทธิในทรัพย์สินนั้นอนุญาตแล้วก็ไม่เป็นการแย่งการครอบครอง¹⁰⁵ ส่วนการหลอกลวงเพื่อให้เจ้าของเปิดโอกาสให้เอาไปซึ่งทรัพย์สินก็ดี การขอมให้เอาไปเองเพราะถูกข่มขู่จึงเกิดความกลัวจึงยอมมอบทรัพย์สินให้ก็ดี ไม่ถือเป็นการอนุญาต อาจเข้าข่ายเป็นความผิดฐานข่มขู่หรือฉ้อโกง แต่ไม่ใช่การลักทรัพย์¹⁰⁶

(3) การเอาไปต้องมีลักษณะตัดกรรมสิทธิ์ กล่าวคือ เป็นการเอาไปอย่างถาวร แต่มิได้หมายความว่าทำให้เจ้าของทรัพย์สินเสียกรรมสิทธิ์และผู้กระทำความผิดได้กรรมสิทธิ์ไปแต่อย่างใด¹⁰⁷ การเอาไปโดยไม่มีสิทธิ โดยไม่ได้รับอนุญาต ข่มเป็นการเอาไปที่ตัดอำนาจการใช้กรรมสิทธิ์ของเจ้าของแล้ว เพราะเจ้าของเขาไม่มีทรัพย์สินที่จะใช้ตามอำนาจของเขา แม้เจ้าของทรัพย์สินยังไม่หมดกรรมสิทธิ์ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการเอาไปชั่วคราวหรือถาวร เว้นแต่เป็นเรื่องของจารีตประเพณีหรือการถือวิสาสะของคนที่คุ้นเคยกัน จึงอาจถือเป็นการแก้ตัวว่ากระทำไปโดยสำคัญผิดว่ามีอำนาจกระทำได้ตามมาตรา 62¹⁰⁸

¹⁰³ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 52, น. 29.

¹⁰⁴ เพิ่งอ้าง, น. 30 - 31.

¹⁰⁵ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 93, น. 26.

¹⁰⁶ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 54, น. 307.

¹⁰⁷ เพิ่งอ้าง, น. 307 - 308.

¹⁰⁸ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 52, น. 29.

อย่างไรก็ดี ประเด็นเรื่องการเอาไปจากความครอบครองนั้น มีความเห็นแตกต่างกันอยู่ 2 ประการ การจะพิจารณาว่า การเอาไปจะสำเร็จบริบูรณ์เมื่อใดนั้น มีความเห็นแตกต่างกัน ดังนี้¹⁰⁹

ความเห็นแรกเห็นว่า จะถือว่าการเอาไปตามบทบัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์จะสำเร็จก็ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดพาทรัพย์นั้นเคลื่อนที่ไปในลักษณะที่จะพาเอาไปได้¹¹⁰ กล่าวคือ มีการเคลื่อนที่จากที่อยู่เดิมไปทุกๆ จุด และถึงแม้ภายหลังจากนั้นจะนำทรัพย์กลับมาไว้ที่เดิมก็ไม่ทำให้ความผิดที่สำเร็จแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด ถึงแม้จะยังไม่ได้รับการครอบครองนั้น ไปอย่างเด็ดขาดก็ตาม เช่น รถยนต์เคลื่อนที่ไปแล้วแต่เครื่องยังไม่ติดหรือยกเครื่องโทรทัศน์จากที่เดิมมาไว้กลางห้อง เผอิญผู้เสียหายมาพบก่อน จึงวางเครื่องไว้ที่พื้นห้องแล้วหลบหนีไป เป็นต้น

ความเห็นประการที่สอง เห็นว่า การเอาไปจะสำเร็จสมบูรณ์ต่อเมื่อผู้กระทำได้ไปซึ่งการครอบครองนั้น กล่าวคือ มีอำนาจแท้จริงเหนือทรัพย์ อันต้องพิจารณาจากลักษณะในทรัพย์นั้น ประกอบกับจารีตประเพณีระหว่างระยะทางกับผู้ครอบครองเดิมกับทรัพย์ เช่น แอบต่อท่อน้ำ ท่อแก๊ส ท่อน้ำมันของผู้อื่น ก็ถือเป็นการเอาไปได้ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ศาลไทยใช้ความเห็นการเอาไปตามความเห็นประการแรก คือ การเอาไปจะเสร็จสมบูรณ์เมื่อทรัพย์เคลื่อนที่ไปทุกจุด ซึ่งแท้จริงแล้วควรพิจารณาเป็นกรณีไป ตามสภาพทรัพย์และลักษณะจารีตประเพณีประกอบ

3.5.2 ทรัพย์

ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 มาตรา 6 (10) ให้นิยามความหมายของคำว่าทรัพย์ไว้ว่า “ทรัพย์นั้น ท่านหมายความว่า บรรดาสิ่งของอันบุคคลสามารถมีกรรมสิทธิ์ หรือถืออำนาจเป็นเจ้าของได้ เป็นต้นว่าเงินตรา และบรรดาสิ่งของอันพึงเคลื่อนจากที่ได้ก็ดี และเคลื่อนจากที่ไม่ได้ก็ดี ท่านก็นับว่าเป็นทรัพย์อันกล่าวมาในข้อนี้” แต่ตามประมวลกฎหมายอาญาปัจจุบันกลับไม่ได้นิยามความหมายของคำว่าทรัพย์เอาไว้โดยเฉพาะดังเช่นกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ดังนั้น การปรับใช้กฎหมายอาญาในฐานะความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์จึงได้นำเอาคำนิยามของคำว่า

¹⁰⁹ เพิ่งอ้าง. น. 32.

¹¹⁰ สนิท สนั่นศิลป์, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 99, น. 378.

ทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้ ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้
นิยามความหมายของคำว่า ทรัพย์ และทรัพย์สิ้นไว้แตกต่างกัน กล่าวคือ

มาตรา 137 “อันว่าทรัพย์โดยนิตินัยได้แก่ วัตถุมีรูปร่าง”

มาตรา 138 “ทรัพย์สิ้นนั้นท่านหมายรวมทั้งทรัพย์ ทั้งวัตถุไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมี
ราคาและถือเอาได้”

การนำเอามาตรา 137 และมาตรา 138 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้
ในทางอาญา ต้องนำมาใช้ร่วมกันทั้งสองมาตราจึงจะสมตามความมุ่งหมายในการใช้ จึงถือได้ว่า
ทรัพย์ในทางอาญานั้นจะต้องเป็นวัตถุมีรูปร่างที่อาจมีราคาและถือเอาได้ตามกฎหมาย¹¹¹ ด้วย สิ่ง
ที่ไม่มีรูปร่าง จึงไม่ใช่ทรัพย์ และไม่สามารถเป็นกรรมของการกระทำในความผิดฐานลักทรัพย์ได้¹¹²

ดังนั้น การหาความหมายของคำว่าทรัพย์ จึงต้องพิจารณาว่า วัตถุมีรูปร่างมีลักษณะเป็น
อย่างไร และแตกต่างจากวัตถุไม่มีรูปร่างอย่างไร อย่างไรถึงเรียกว่ามีราคาและถือเอาได้ ซึ่งสามารถ
อธิบายโดยละเอียดได้ ดังนี้

- วัตถุมีรูปร่าง

คือ สิ่งที่มีทั้งรูปและร่างซึ่งต้องเป็นสิ่งที่กินเนื้อที่มีที่อยู่ โดยจะต้องมีขนาด และรูปทรง
ปริมาตรด้วยตัวของมันเอง เช่น หนังสือ รถยนต์ บ้าน หรืออาศัยสิ่งอื่นเป็นรูปร่าง เช่น แก้วบรรจุถึง
หากสิ่งนั้นมีแต่รูปแต่ไม่มีร่าง เช่น เงาบ้าน หรือกรณีภาพยนตร์บนจอ หรือรูปภาพที่ปรากฏบน
จอโทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีรูปไม่มีร่าง จึงไม่ใช่สิ่งที่มีรูปร่างแต่อย่างใด ดังนั้น สิ่ง
ที่สามารถมองเห็น และสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสของร่างกาย จึงหาใช้สิ่งมีรูปร่างทุกอันไปไม่
การแอบอัดเสียงเพลงที่เขาร้องออกมาจึงไม่เป็นการลักทรัพย์¹¹³ เนื่องจากเพลงไม่ใช่วัตถุมีรูปร่าง จึง
ไม่เป็นทรัพย์ ส่วนการลอกข้อมูลจากแผ่นบันทึกข้อมูลไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ (คำพิพากษา

¹¹¹ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 52, น. 42.

¹¹² สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 93, น. 29.

¹¹³ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 52, น. 42.

ศาลฎีกาที่ 5161/2547) ส่วนพลังงานความร้อน ความเย็น แสง เสียง นิวเคลียร์ ไม่ใช่สิ่งมีรูปร่างจึงไม่เป็นทรัพย์สินที่จะถือได้¹¹⁴

- อาจมีราคา

ในความหมายของคำว่าอาจมีราคาตามกฎหมายนั้น เป็นเรื่องคุณค่าในตัววัตถุ ไม่ใช่เรื่องของราคาซื้อขายตามท้องตลาด ซึ่งตรงกับคำว่า value ในภาษาอังกฤษ มิใช่ราคาที่ตรงกับคำว่า price ในภาษาอังกฤษ¹¹⁵ แม้วัตถุชิ้นนั้นจะไม่ได้มีการซื้อขายตกลงราคากัน โดยการแลกเปลี่ยนด้วยเงินก็ตาม ซึ่งอาจมีการแลกเปลี่ยนกันด้วยสิ่งของอย่างอื่น หรือแม้แต่เป็นเรื่องของคุณค่าทางด้านจิตใจ เราก็เรียกคุณค่าเหล่านี้ว่าคุณค่าในตัววัตถุ¹¹⁶

- การถือเอาได้

การถือเอาได้ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ไม่ได้มีการกำหนดความหมายเอาไว้อย่างชัดเจนว่ามีความหมายอย่างไร แต่หากเมื่อพิจารณาตามคำจำกัดความของคำว่าทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 138 คำว่า ถือเอาได้ คงจะพึงหมายถึง ต้องเป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถเข้าหวงแหนหรือเข้ายึดถือเอาเป็นเจ้าของได้ และเป็นสิ่งที่กฎหมายสามารถเข้าบังคับคุ้มครองหรือให้มีการจำหน่ายจ่ายโอนกันได้ เช่น ที่ดิน บ้านเรือน รถยนต์ สำหรับสิ่งที่ไม่สามารถเข้าถือเอาได้ เช่น ก้อนเมฆ ดวงจันทร์ ดวงดาว ท้องทะเล เหล่านี้ไม่ถือเป็นทรัพย์สินหรือทรัพย์สินตามกฎหมาย แต่ถ้าหากนำก้อนหินมาจากดวงจันทร์หรือภูเขา เอน้ำทะเลมาทำนาเกลือหรือใส่ขวด นำลมมาสูบลูบียงรถยนต์ ดังนี้อาจเรียกว่าถือเอาได้ตามกฎหมายแล้ว¹¹⁷

3.5.3 ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือทรัพย์สินที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย

กล่าวคือ ทรัพย์สินนั้นต้องมีทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเอง โดยอาจเป็นทรัพย์สินที่มีเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือเป็นทรัพย์สินที่มีผู้ครอบครองไว้ก่อนแล้ว หากทรัพย์สินนั้นยังไม่มีผู้เข้าถือเอา

¹¹⁴ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, อั้งแล้ว เจริญรอดที่ 93, น. 30.

¹¹⁵ บัญญัติ สุชีวะ, คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์สิน. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กรุงสยามพรีนติ้งกรุ๊ป, 2540), น. 7.

¹¹⁶ สุเนติ คงเทพ, อั้งแล้ว เจริญรอดที่ 4, น. 44.

¹¹⁷ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อั้งแล้ว เจริญรอดที่ 54, น. 314.

เช่น สัตว์ที่อยู่ในป่า หรือปลาที่อยู่ในทะเล แม่น้ำ ลำคลอง ย่อมไม่ถือเป็นทรัพย์สินที่มีเจ้าของ ไม่ใช่ทรัพย์สินของผู้อื่นตามความหมายนี้ ดังนั้น จึงไม่เป็นวัตถุแห่งการลักทรัพย์ การเอาทรัพย์สินนี้ไปยืมไม่เป็นการผิดฐานลักทรัพย์ และการได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ไม่มีเจ้าของนี้ย่อมได้มาโดยการถือเอาเป็นของตนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อถือเอาแล้วทรัพย์สินนั้นก็ไม่ใช่ทรัพย์สินไม่มีเจ้าของอีกต่อไป แม้วางทิ้งไว้หากผู้อื่นมาเอาไปก็ย่อมไม่เป็นการลักทรัพย์¹¹⁸

ในกรณีที่ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่มีเจ้าของรวมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1356 เจ้าของรวมคนหนึ่งอาจลักทรัพย์จากเจ้าของรวมคนอื่นๆ ได้ แต่เจ้าของรวมที่ลักทรัพย์สินนั้นไปต้องเป็นการแย่งการครอบครองจากเจ้าของรวมคนอื่นในขณะที่ลักเอาไป หากว่าตนเองเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่แล้วและเอาไปนั้น กรณีดังกล่าวมิใช่การลักทรัพย์¹¹⁹

3.6 องค์ประกอบภายในของความผิดฐานลักทรัพย์

3.6.1 เจตนาเอาไป

ในความผิดฐานลักทรัพย์ ผู้กระทำความผิดจะต้องรู้ข้อเท็จจริงว่า การกระทำของตนนั้นเป็นการ “เอาไป” และต้องรู้ข้อเท็จจริงว่าวัตถุแห่งการกระทำดังกล่าวเป็น “ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย” และผู้กระทำความผิดต้องการเอาทรัพย์สินนั้นไป¹²⁰ จึงจะถือว่าเป็นการกระทำโดยเจตนา ดังนั้น หากผู้กระทำความผิดไม่รู้ข้อเท็จจริงดังกล่าว แต่เข้าใจไปว่าทรัพย์สินนั้นเป็นของตนเองหรือเข้าใจว่าเจ้าของทรัพย์สินอนุญาตให้เอาไปได้ก็ย่อมขาดเจตนาลักทรัพย์ ตามมาตรา 334¹²¹

¹¹⁸ เพิ่งอ้าง, น. 320.

¹¹⁹ คำพิพากษาฎีกาที่ 924/2485, น. 259.

¹²⁰ คณิต ฌ นคร, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 57, น. 311.

¹²¹ เกียรติจิตร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544), น. 150.

3.6.2 มูลเหตุชักจูงใจ “โดยทุจริต”

คำว่าโดยทุจริต เป็นองค์ประกอบภายในข้อสุดท้ายในความผิดฐานลักทรัพย์เป็นเหตุชักจูงใจพิเศษที่กฎหมายถือว่าสำคัญจึงบัญญัติไว้เป็นองค์ประกอบของความผิดด้วย¹²² ซึ่งเจตนาพิเศษโดยทุจริตนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้แยกระหว่างความผิดฐานลักทรัพย์กับความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินอื่น ๆ ออกจากกัน สามารถอธิบายได้ ดังนี้

ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 1 (1) ได้ให้ความหมายของคำว่า “โดยทุจริต” ไว้ว่า โดยทุจริต หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

คำว่า “โดยทุจริต” นั้น มีคำที่เกี่ยวข้องตามความหมายในมาตรา 1 (1) ที่จะต้องทราบความหมายด้วย คือ คำว่า “ประโยชน์” โดยคำว่า ประโยชน์นี้มีความเห็นย่อย แบ่งออกเป็น 2 ความเห็น

(1) ประโยชน์ หมายถึง ประโยชน์อันเนื่องมาจากตัวทรัพย์นั่นเอง คือ พอใจที่ได้กระทำต่อทรัพย์นั้น ไม่ว่าจะมีความโกรธเคืองแล้วเอาทรัพย์ไปเผาเสีย¹²³ หรือแย่งเอาหมายเรียกไปวันนัดพยานแล้วทำหาย ล้วนเป็นประโยชน์ในทางจิตใจ อันถือว่าเป็นการได้ประโยชน์จากการเอาไปแล้ว หรือ

(2) ประโยชน์ หมายถึง ประโยชน์อันเนื่องมาจากตัวทรัพย์เอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

(2.1) ประโยชน์จากการใช้ตัวทรัพย์นั่นเอง เช่น เอาปากกามาเขียนหนังสือ เอารถไปขับเล่น เอารถตัดหญ้าเขาไปตัดหญ้า เอาค้อนเขาไปตอกตะปู เอารถของเขาไปขับเล่น เอาเสื้อผ้าของเขาเพื่อไปใช้ เอารูปเขาไปดู หรือเอาวิทยุเขาไปฟัง¹²⁴ เป็นต้น

(2.2) ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ เช่น เอาปากกาเขาไปเพื่อขาย เพื่อจํา นำ เอาเสื้อผ้าไปขาย เอาของเขาไปประมูลหรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์อื่น¹²⁵ เป็นต้น

¹²² ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 52, น. 53.

¹²³ หยุต แสงอุทัย, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 38, น. 265.

¹²⁴ เพ็ญอ้าง, หน้าเดิม.

¹²⁵ เพ็ญอ้าง, หน้าเดิม.

(2.3) ประโยชน์อื่น เช่น ความอยากได้ทรัพย์นั้น หรือเพราะมีคุณค่าทางจิตใจ¹²⁶ เช่น ก้อนหินจากดวงจันทร์¹²⁷ หรือด้วยเหตุอื่นๆ เช่น เอามีด เอาปืนของเขาไปเพื่อทำลายหลักฐานการกระทำความผิด¹²⁸ เป็นต้น

มูลเหตุชักจูงใจโดยทุจริตนี้ต้องแยกออกจากเจตนาเอาไป เช่น การเอาทรัพย์ไปชั่วคราว โดยตั้งใจจะเอามาคืน หรือการทำลายทรัพย์ของเขาซึ่งเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ ด้วยกฎหมายอย่างหนึ่ง การพิจารณาว่าจะเป็นการเอาไปหรือไม่ จะต้องพิจารณาแยกเป็นอีกเรื่องหนึ่ง¹²⁹

ตามความผิดฐานลักทรัพย์มาตรา 334 นั้น คำว่าโดยทุจริตเป็นมูลเหตุชักจูงใจซึ่งเป็นองค์ประกอบภายในนอกเหนือจากเจตนาธรรมดาตามมาตรา 59

การแสวงหาประโยชน์ในกรณีของความผิดฐานลักทรัพย์นี้ต้องเป็นการแสวงหาประโยชน์ในตัวทรัพย์ กล่าวคือ ต้องมีลักษณะเป็นการใช้กรรมสิทธิ์ในทางบวก เหตุนี้การทำลายทรัพย์ก็ดี หรือการทำให้ทรัพย์หลุดมือไปจากเจ้าของ เช่น การปล่อยนกของผู้อื่นให้บินหนีไป จึงไม่เป็นการกระทำ “โดยทุจริต” ในความหมายของความผิดฐานลักทรัพย์ แต่อาจเป็นความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ เป็นต้น แต่การใช้กรรมสิทธิ์ในทางบวกที่ต้องกระทำโดยการทำลายทรัพย์ได้ เช่น กินอาหารหรือดื่มเครื่องดื่ม หรือเอาถ่านหรือฟืนของผู้อื่นมาก่อไฟแก๊สหนาว ถือว่าเป็นการกระทำโดยทุจริตตามความหมายของความผิดฐานลักทรัพย์¹³⁰ หากเป็นกรณีเป็นการเอาทรัพย์ไป แต่มิได้เป็นการเอาไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ย่อมไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ เช่น ก ทะเลาะกับ ข เห็น ข มีปืนอยู่ เกรงว่า ข จะเอาปืนนั้นมายิงตน จึงหยิบเอาปืนของ ข ไปทิ้งเสีย ไม่เป็นลักทรัพย์ เพราะไม่ได้เอาไปแสวงหาประโยชน์¹³¹ หรือกรณีการเอาทรัพย์ไปเพื่อทำลาย ถ้าเอาไปโดยไม่มี การแย่งการครอบครองย่อมเป็นการทำให้เสียทรัพย์โดยตรง เช่น เห็นแก้ว

¹²⁶ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 52, น. 54.

¹²⁷ หยุต แสงอุทัย, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 38, น. 437.

¹²⁸ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 52, น. 54.

¹²⁹ เพิ่งอ้าง, หน้าเดิม.

¹³⁰ คณิต ณ นคร, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 57, น. 311.

¹³¹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 52, น. 29.

น้ำของเขาวางอยู่ เลยปิดแก้วน้ำให้แตกแตก หรือทำลายทรัพย์สินของเขา กรณีดังกล่าวไม่เป็นการลักทรัพย์ เพราะไม่มีการเอาไป แต่ถ้าหยิบแก้วหรือทรัพย์สินของเขามาได้แต่ไม่กล้าทำลาย ตั้งใจจะนำไปทำลายที่อื่น จะถือว่ามีการเอาทรัพย์สินมาสู่การครอบครองของตนแล้ว เป็นลักทรัพย์ แม้ทำลายภายหลังก็ไม่ผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน¹³² ดังนี้ อาจกล่าวได้ว่า ถ้ามองว่าการแสวงหาประโยชน์ต้องได้ประโยชน์จากตัวทรัพย์สินเอง การทำลายทรัพย์สินไปย่อมไม่ถือเป็นการแสวงหาประโยชน์จากตัวทรัพย์สิน เพราะฉะนั้น การทำลายทรัพย์สินย่อมไม่เป็นเจตนาโดยทุจริต แต่หากมองไปถึงว่าการแสวงหาประโยชน์นั้นรวมถึงคุณค่าทางจิตใจด้วย การทำลายทรัพย์สินเพื่อความสะใจเนื่องจากมีความโกรธแค้นกับเจ้าของทรัพย์สินนั้น กรณีนี้ก็อาจถือเป็นการแสวงหาประโยชน์อย่างหนึ่ง โดยจกต้องพิจารณาถึงการแย่งการครอบครองดังที่กล่าวไว้แล้วประกอบด้วย¹³³

3.7 นิยามของคำว่า ไฟฟ้า และกระแสไฟฟ้า

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้นิยามของคำว่าไฟฟ้าว่า ไฟฟ้าเป็นพลังงานรูปหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับการแยกตัวออกมาของอิเล็กตรอนหรือโปรตอนหรืออนุภาคอื่นที่มีสมบัติแสดงอำนาจคล้ายคลึงกับอิเล็กตรอนหรือโปรตอน ใช้ประโยชน์ก่อให้เกิดพลังงานอื่น เช่น ความร้อน แสงสว่าง การเคลื่อนที่ ส่วน กระแสไฟฟ้า คือ ไฟฟ้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากอิเล็กตรอนปรากฏเป็นอิสระอยู่บนวัตถุ และเคลื่อนที่เป็นกระแส¹³⁴ ส่วน ศาสตราจารย์ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ได้กล่าวถึงความหมายกระแสไฟฟ้าไว้ว่า กระแสไฟฟ้าประกอบด้วยอนุบวก (proton) และอนุลบ (electron) เป็นส่วนสำคัญ ซึ่งต่างผลักและดันกันทำให้เกิดเป็นพลังงานขึ้น¹³⁵ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตติศักดิ์ ประกติ ได้กล่าวถึงไฟฟ้าไว้ว่า ไฟฟ้าเกิดจากการที่อะตอมแต่ละอะตอมถ่ายทอดความต่างศักย์ทางพลังงานไฟฟ้าออกไปยังอะตอมข้างเคียงต่อกันไปเรื่อยๆ ทำให้เกิด

¹³² เพิ่งอ้าง, น. 55 - 56.

¹³³ เพิ่งอ้าง, น. 56.

¹³⁴ ราชบัณฑิต, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. (กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, 2556), น. 863.

¹³⁵ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 47, น. 587.

พลังงานไหลหมุนเนื่องเป็นกระแสไฟฟ้าขึ้น ทั้งอะตอมและอิเล็กตรอนไม่ได้เคลื่อนที่ไปตามกระแสไฟฟ้าที่ไหลไปด้วย¹³⁶ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า กระแสไฟฟ้าถือเป็นพลังงานในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งแม้จะดูเหมือนว่ากระแสไฟฟ้านั้นเป็นสิ่งที่สามารถเคลื่อนที่ไปได้ แต่แท้จริงแล้วสิ่งที่เคลื่อนที่นั่นคือพลังงาน แต่ตัวอะตอมที่เป็นต้นกำเนิดนั้นมีได้เคลื่อนที่แต่อย่างไร

¹³⁶ กิตติศักดิ์ ปรกติ, “กฎหมายกับการพัฒนาการของสังคมไทย: จากลัทธิกระแสไฟฟ้ามาสู่ลัทธิสัญญาประชาคม,” วารสารไทยคดีศึกษา, เล่ม 2, ปีที่ 2, น. 35 , 44 (เมษายน – กันยายน 2548).

บทที่ 4

ความผิดฐานลักกระแไฟฟ้าตามกฎหมายต่างประเทศ

ในบทนี้จะได้อธิบายถึงแนวคิดและทฤษฎีของความผิดฐานลักทรัพย์และความผิดฐานลักกระแไฟฟ้าตามกฎหมายต่างประเทศ โดยจะได้อธิบายถึง ความผิดฐานลักทรัพย์ตามระบบกฎหมายคอมมอนลอว์เป็นลำดับแรกซึ่งประกอบด้วยกฎหมายของประเทศอังกฤษ และกฎหมายของสหรัฐอเมริกา และจะได้อธิบายถึงความผิดฐานลักทรัพย์ของระบบกฎหมายซีวิลลอว์อันประกอบด้วยกฎหมายของประเทศเยอรมนี และกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความผิดฐานลักทรัพย์ตามระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law)

4.1.1 ประเทศอังกฤษ

เรื่องลักทรัพย์ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์สามารถพิจารณาองค์ประกอบของความผิดได้ ดังนี้

(ก) การเอาไป

(1) ต้องเป็นการเอาไปจากความครอบครอง

คำว่า “มีการเอาไปจากความครอบครอง” ตามกฎหมาย Common Law โดยแท้ันั้น มีการตีบทอดแนวความคิดมาจากสมัยเอง โกลแซกซอน 2 แนว ได้แก่¹³⁵

1. Furtum Manifestum หมายถึง ความผิดที่ผู้กระทำได้ลักเอาทรัพย์ของผู้อื่นไปในลักษณะล่วงล้ำเข้าไปในสถานที่ที่ตนไม่มีสิทธิที่จะเข้าไปได้ หรือในสถานที่ที่มีผู้อื่นครอบครองอยู่ และถูกจับได้ในขณะกระทำความผิดในสถานที่ดังกล่าวนั้น ต่อมาหลักดังกล่าวได้วิวัฒนาการเป็น

¹³⁵ อุไรวรรณ อุดมวัฒน์กุล, อั้งแล้ว เชิงอรรถที่ 5, น. 44 - 45. และใน สุเนติ คงเทพ, อั้งแล้ว เชิงอรรถที่ 4, น. 27 - 28.

รากฐานสำคัญของความผิดฐานลักทรัพย์คือ ต้องเป็นการแย่งเอาทรัพย์ไปจากความครอบครองของผู้อื่น

2. Breach of the Peace คือ ความผิดต่อความสงบสุขของกษัตริย์ เดิมผู้กระทำความผิดก้าวล่วงล้ำเข้าไปในสถานที่ที่ตนไม่มีสิทธิเข้าไป ได้พัฒนาไปเป็นแนวความคิดที่ว่า ความผิดฐานลักทรัพย์นั้นต้องเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดแย่งเอาการครอบครองทรัพย์ของผู้อื่นไปโดยมิชอบ¹³⁶ กล่าวคือ มุ่งคุ้มครองความสงบสุขของชุมชนมากกว่าตัวทรัพย์ ต่อมาเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เศรษฐกิจการค้าอุตสาหกรรมในประเทศอังกฤษขยายตัวขึ้น แนวความคิดที่มุ่งคุ้มครองความสงบสุขของชุมชน ก็ถูกพัฒนามาเป็นการมุ่งคุ้มครองตัวทรัพย์สินและผู้ที่เป็นเจ้าของหรือครอบครองทรัพย์สินนั้นจากการกระทำที่ไม่ชอบในหลายรูปแบบ¹³⁷

ความผิดฐานลักทรัพย์ถูกนิยามขึ้นเป็นครั้งแรก โดย Bracton ตามแนวคิดของกฎหมายโรมันว่า ความผิดฐานลักทรัพย์เป็นการเอาทรัพย์ของผู้อื่นไปโดยทุจริต ปราศจากความยินยอมของเจ้าของและโดยเจตนาขโมย¹³⁸ ความผิดฐานลักทรัพย์ในสมัยนั้นมีขอบเขตค่อนข้างแคบคือ เพียงกรณีการกระทำโดยไม่ชอบต่อทรัพย์ที่ได้มาจากการเปลี่ยนแปลงการยึดถือทางกายภาพอย่างแท้จริงเท่านั้น ซึ่งทำให้ไม่ครอบคลุมถึงกรณีคนใช้ ลูกร้าง เอาทรัพย์ไปโดยปราศจากความยินยอมของนายจ้าง ต่อมาศาลคอมมอนลอว์วินิจฉัยเป็นว่า หลักในเรื่องความผิดฐานลักทรัพย์ที่มีอยู่เดิมไม่ครอบคลุมถึงลักษณะการกระทำบางอย่าง จึงได้ขยายแนวคิดของ “การเอาไปจากความครอบครองของผู้อื่นโดยมิชอบ” ศาลคอมมอนลอว์จึงได้ขยายแนวความคิดเรื่องการเอาไปจากความครอบครองของผู้อื่นโดยมิชอบให้ครอบคลุมกรณีอื่นๆ ด้วย กล่าวคือ¹³⁹

กรณีผู้เป็นเจ้าของทรัพย์ได้ส่งทรัพย์ของเขาให้อยู่ในความครอบครองของผู้รับฝากทรัพย์ เช่น นายคลังสินค้าหรือผู้ขนส่งเป็นการชั่วคราว โดยหลักแล้วต้องถือว่าผู้รับฝากทรัพย์

¹³⁶ เกลิมพล ช่อโพธิ์ทอง, อั้งแล้ว เชิงอรรถที่ 18, น. 11 - 12.

¹³⁷ LaFave and Scott, Criminal Law. (St. Paul : West Publishing Co., 1972), P. 619.

¹³⁸ Turner, Kenny's Outline of Criminal Law. 18th edition (Cambridge : the University Press, 1966), P. 263. อ้างใน เกลิมพล ช่อ โพธิ์ทอง, อั้งแล้ว เชิงอรรถที่ 18, น. 15.

¹³⁹ Turner, Russell on Crime. 12th edition (London : Steven & Son, 1964), อ้างใน เกลิมพล ช่อโพธิ์ทอง, อั้งแล้ว เชิงอรรถที่ 18, น. 19.

(bailee) ดังกล่าว มีความครอบครองในทรัพย์สินที่เจ้าของได้มอบให้ เพราะฉะนั้นถ้าผู้รับฝากทรัพย์สินเอาทรัพย์สินนั้นไปก็ไม้อาจถือว่าเป็นการเอาทรัพย์สินไปจากความครอบครองของผู้อื่นโดยไม่ชอบ ดังนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองทรัพย์สินของพ่อค้าผู้มอบทรัพย์สินให้ไป ศาลอังกฤษจึงได้ลดความคุ้มครองของผู้รับฝากทรัพย์สินลง โดยศาลอังกฤษได้ขยายหลักการเอาทรัพย์สินไปจากความครอบครองของผู้อื่นโดยไม่ชอบให้ถือว่าเป็นความผิดในระดับ felony เมื่อผู้รับฝากทรัพย์สินได้เปิดทำลายหีบห่อ และเอาทรัพย์สินที่บรรจุอยู่ภายในหีบห่อนั้นไป¹⁴⁰

ต่อมาศาลได้สร้างหลักการครอบครองตามกฎหมาย หรือ Legal or Constructive Possession ขึ้นมา ซึ่งมีความแตกต่างจากการควบคุมดูแลทางกายภาพตามความเป็นจริง (Actual Physical Control) ภายใต้อีกดังกล่าวยังคงมีความครอบครองตามกฎหมายอยู่ แม้ว่าเจ้าของจะได้มอบการควบคุมดูแลทางกายภาพตามความเป็นจริงในทางทรัพย์สินของเขาให้กับบุคคลอื่นก็ตาม ผู้ที่มีการควบคุมดูแลดังกล่าว กฎหมายคอมมอนลอว์ถือว่าเป็นเพียงผู้ดูแลทรัพย์สิน (Custodian) ไว้เท่านั้น¹⁴¹

ต่อมาศาลคอมมอนลอว์ได้หยุดขยายขอบเขตของความผิดฐานลักทรัพย์ และได้บัญญัติกฎหมายขึ้นมาแทน จึงเข้าสู่ยุคของการบัญญัติกฎหมายขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่ Larceny Act 1916 ซึ่งตาม Larceny Act 1916 ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ว่า “ผู้ใดบังอาจได้มา (taking) และพาเอาไป (carrying away) ทรัพย์สินใดๆ ที่สามารถถูกลักได้ ด้วยความตั้งใจให้เจ้าของขาดความครอบครองตลอดไป ถ้าและมันบังอาจเอาไปโดยการทุจริตและปราศจากสิทธิเรียกร้องอันสุจริตทั้งเจ้าของก็ได้ยินยอมด้วยแล้ว ผู้นั้นมีความผิดฐานลักทรัพย์”¹⁴² คำว่า “ได้มา” (taking) หมายถึงว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงความครอบครองด้วย กล่าวคือ ได้ทรัพย์สินนั้นด้วยกลอุบายขู่ขี้ขี้ให้เจ้าทรัพย์กลัว โดยเก็บทรัพย์สินที่ตกได้หรือโดยเจ้าทรัพย์เข้าใจผิด ส่วนคำว่า “พาเอาไป” (carrying away) หมายความว่า หีบของนั้นเคลื่อนจากที่ หรือทำให้ของนั้นขาดตอนจากสิ่งที่ผูกพัน กล่าวคือ

¹⁴⁰ เจลิมพล ซ่อโพธิ์ทอง, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 18, น. 20.

¹⁴¹ เพิ่งอ้าง, หน้าเดิม.

¹⁴² หลวงประเสริฐมนูกิจ, กฎหมายของประเทศเอง โกลแซกซอน, พิมพ์ครั้งที่ 2 (พระนคร : โรงพิมพ์เพชรรัตน์, 2495), น. 131. และดูใน สุนตี คงเทพ, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 4, น. 27 - 28.

ของนั้นเขื่อนจากที่แม่แต่เพียงเล็กน้อย ก็ได้ชื่อว่าพาเอาไปแล้ว เพียงแต่จับหรือแตะต้องทรัพย์สินนั้น ยังไม่พอที่จะเรียกว่าได้พาเอาไป แต่พอจะเรียกว่า “ได้มา” (taking) เพราะผู้ที่แตะต้องของนั้นได้ครอบครองในขณะที่ถูกต้องของนั้น ถ้าหยิบขามออกจากตู้และวางไว้บนพื้นแต่ยังไม่ได้ขึ้นไป หรือยกหนีบหนีจากท้ายรถมาที่หน้ารถหรือดึงตุ้มหูหลุดจากหู แต่ตุ้มหูยังติดอยู่กับผม เหล่านี้ถือว่าเป็นการ “พาเอาไป” แล้ว จำเลยย่อมมีความผิดฐานลักทรัพย์¹⁴³

ต่อมาในปี ค.ศ. 1968 ได้ยกเลิก Larceny Act 1916 ไป และมีการบัญญัติและประกาศใช้ Theft Act 1968 ขึ้นมาแทน โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 1968 ซึ่งใน Theft Act 1968 ได้วางหลักความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในมาตรา 1 (1) ความว่า “บุคคลใดโดยทุจริตเข้าถือเอาสิทธิในทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยเจตนาที่จะแย่งเอาทรัพย์สินนั้นไปจากบุคคลอื่นอย่างถาวร ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์”¹⁴⁴ และกำหนดโทษของความผิดฐานลักทรัพย์ไว้ในมาตรา 7 “ผู้ใดกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษไม่เกิน 10 ปี”¹⁴⁵

ตาม Theft Act 1968 นี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำของกฎหมายเก่าใน Larceny Act 1916 ใหม่ กล่าวคือ ตาม Theft Act 1968 คำว่า “เอาไปโดยทุจริต” (dishonestly appropriation) มีความหมายเช่นเดียวกันกับ “fraudulent converts to his own use or the use of any other person” ทั้งนี้ เพราะคณะกรรมการร่างกฎหมายเห็นว่า “fraudulent converts” นั้น เป็นคำที่ใช้อยู่ทั้งในกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา ดังนั้น ถ้าใช้คำว่า “dishonestly appropriation” แทน ก็จะสามารุทำความเข้าใจแนวความคิดของความผิดฐานลักทรัพย์ได้ดีกว่า และการนำเอาคำว่า “appropriation” มาใช้ในการกระทำอันถือว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ทำให้ไม่ต้องใช้องค์ประกอบ “trespassory taking and carrying away” อีกด้วยส่วนหนึ่ง ซึ่งมีผลให้แนวความคิดของความผิดฐานลักทรัพย์ของ

¹⁴³ เพิ่งอ้าง, หน้าเดิม.

¹⁴⁴ Section 1 – (1) “A person is guilty of theft if he dishonestly appropriates property belonging to another with the intention of permanently depriving the other of it ; and “thief” and “steal” shall be construed accordingly”.

¹⁴⁵ Section 7 “A person guilty of theft shall on conviction on indictment be liable to imprisonment for a term not exceeding ten years” แหล่งเดิม.

อังกฤษในปัจจุบันนั้นถือว่าความผิดฐานลักทรัพย์สำเร็จลงได้แม้ว่าผู้กระทำไม่ได้พาเอาทรัพย์สินนั้นเคลื่อนที่เลย¹⁴⁶

(2) การเอาไปต้องมีการแย่งการครอบครอง

การเอาไปต้องมีการแย่งการครอบครองตามกฎหมายอังกฤษ การแย่งการครอบครองเป็นองค์ประกอบในส่วนของ การกระทำ ซึ่งตามกฎหมายอังกฤษ การแย่งการครอบครองต้องเป็นการแย่งเอาไปโดยเจ้าของไม่ยินยอม เช่น คนใช้เปิดประตูรับขโมยให้เข้ามา ยังไม่เป็นการยินยอมให้ลักทรัพย์ การที่เจ้าของทรัพย์ให้คนใช้เฝ้าของวางบนโต๊ะเพื่อให้ขโมยหยิบเอาไป ก็ยังไม่เป็นการยินยอมให้เอาทรัพย์ไป การวางของไว้โดยไม่มีคนเฝ้า ไม่เป็นการยินยอมให้ลักทรัพย์¹⁴⁷ แต่ถ้าถึงกับกรณีคนใช้ส่งของให้กับมือขโมยหรือให้คนใช้ชักนำให้คนมาขโมย ถือเป็นการยินยอมแล้ว¹⁴⁸ กรณีที่เจ้าของอนุญาตให้เอาทรัพย์ไปโดยใช้วิธีที่กำหนดไว้ เช่น ขายของโดยเครื่องอัตโนมัติ ผู้ที่ใช้สิ่งอื่นหยอดลงในช่องให้ของออกมา แล้วเอาไปเสียโดยไม่ใช้เงินหยอดตามราคาที่กำหนดไว้ เป็นลักทรัพย์¹⁴⁹

(ข) ทรัพย์

Theft Act 1968 ได้บัญญัติความหมายของคำว่า “ทรัพย์” (Property) ในความผิดฐานลักทรัพย์ ไว้ในมาตรา 4 (1) ความว่า “ทรัพย์ หมายถึง เงินและทรัพย์สินอื่นๆ ทั้งหมดสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งสิทธิเรียกร้องและทรัพย์สินไม่มีรูปร่างอย่างอื่น”¹⁵⁰

จากบทนิยามดังกล่าว ความหมายของคำว่า “ทรัพย์” อันเป็นวัตถุแห่งการลักพามีขอบเขตกว้างมาก แต่ทรัพย์สินที่เป็นวัตถุแห่งการลักพาได้ตามค่านิยามนั้น ต้องเป็นทรัพย์สินที่

¹⁴⁶ Griew, *The Theft Act 1968 and 1978*, 4th edition (London : Sweet & Maxwell, 1968), p. 29. อ้างใน สุเนติ คงเทพ, *อั้งแล้ว เชิงอรรถที่ 4*, น. 27 - 28.

¹⁴⁷ Smith, *The law of theft*, 4th edition. (London : Butter Worth, 1979), p. 9. อ้างใน จิตติ ดิงศกัทธิย์, *อั้งไว้ เชิงอรรถที่ 196*, น. 2541.

¹⁴⁸ จิตติ ดิงศกัทธิย์, *อั้งไว้ เชิงอรรถที่ 196*, น. 2526.

¹⁴⁹ จิตติ ดิงศกัทธิย์, *อั้งไว้ เชิงอรรถที่ 196*, น. 2526.

¹⁵⁰ Section 4 (1) “Property” includes money and all other property, real or personal, including thing in action and other intangible property.”

สามารถเข้าถึงเอาสิทธิได้ ทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่างดังเช่น กระแสไฟฟ้าจะเข้าถึงเอาสิทธิได้อย่างไร นั้น คณะกรรมการแก้ไขกฎหมายอาญาได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า จำเป็นต้องแยกความผิดอันนี้ออกไป เพราะตามสภาพธรรมชาติของกระแสไฟฟ้าจะต้องถูกแยกออกไปจากคำจำกัดความของคำว่า “ทรัพย์สิน” ในความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 1 (1) แห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งสอดคล้องกับคดี *Low v. Blease* (1975) ที่ศาลตัดสินว่า จำเลยไม่อาจเข้าถึงเอา (appropriate) ในกระแสไฟฟ้าได้ กระแสไฟฟ้าจึงมิใช่ทรัพย์สินที่ถูกลักเอาได้ จำเลยไม่อาจมีความผิดโดยการย่องเบาเข้าไปในเคหสถาน และได้ใช้โทรศัพท์ในเคหสถานนั้น¹⁵¹ และศาลก็ตัดสินในที่สุดว่า สิ่งใดก็ตามถ้าสามารถเข้าถึงเอาได้แล้ว และก่อให้เกิดการสูญเสียไปอย่างถาวรของเจ้าของ ย่อมเป็นทรัพย์สินที่อาจลักได้ตามความผิดฐานลักทรัพย์ โดยไม่ได้มองว่าสิ่งนั้นจะเป็นสิ่งที่มีรูปร่างหรือ ไม่มีรูปร่าง¹⁵²

(ค) องค์ประกอบภายในของความผิดฐานลักทรัพย์

องค์ประกอบภายในของความผิดฐานลักทรัพย์ตาม Thief Act 1968 ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 6 คือ เจตนาพรากเอาทรัพย์สินนั้นไปจากผู้อื่น โดยถาวร (With the intention of permanently depriving the another of it) ความว่า

“(1) บุคคลซึ่งเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยไม่เจตนาให้ผู้อื่นต้องสูญเสียทรัพย์สินนั้น โดยถาวรก็ถือว่ามีเจตนาพรากทรัพย์สินนั้นไปจากผู้อื่น ถ้าเขามีเจตนาปฏิบัติต่อทรัพย์สินนั้นเสมือนเป็นของเขาเอง โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น และการยืมหรือให้ยืมทรัพย์สินนั้นอาจถือเป็นการปฏิบัติเสมือนทรัพย์สินของเขาเอง ถ้าเป็นการยืมหรือให้ยืมในช่วงเวลาหนึ่งในลักษณะที่ทำให้มีค่าเท่ากับการเอาไป หรือจำหน่ายโอนโดยเปิดเผย

(2) โดยไม่กระทบกระเทือนถึงลักษณะทั่วไปใน อนุมาตรา (1) ข้างต้น ในกรณีที่ บุคคลซึ่งมีการครอบครองหรือควบคุม (โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม) ในทรัพย์สินซึ่งเป็นของผู้อื่น ได้โอนทรัพย์สินภายใต้เงื่อนไขที่ต้องนำกลับมาคืนโดยที่เขาไม่อาจทำได้ ในกรณีนี้ (ถ้า

¹⁵¹ Smith & Hogan, *Criminal Law*, 6th edition (London : Butterworth, 1968), p. 505.

¹⁵² Griew, *supra* note 146, p. 12.

เขากระทำไปเพื่อประโยชน์ตนเอง และโดยไม่มีอำนาจ) ถือเป็นการปฏิบัติต่อทรัพย์สินนั้นเสมือนของตนเองโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น”¹⁵³

และ มาตรา 2 อันเป็นเรื่องมูลเหตุจูงใจพิเศษ เจตนาทุจริต (Dishonestly) ความว่า

“(1) ในกรณีต่อไปนี้ ไม่ถือว่าผู้เอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปมีเจตนาทุจริต

(ก) ถ้าผู้เอาทรัพย์สินไปเชื่อว่าเขามีสิทธิตามกฎหมายที่จะเอาทรัพย์สินไปจากผู้อื่น เพื่อตนเองหรือผู้อื่น

(ข) ถ้าผู้เอาทรัพย์สินไปเชื่อว่าเจ้าของได้ยินยอม ถ้าเจ้าของได้รู้ถึงการเอาไป หรือสภาพเช่นนั้น

(ค) (เว้นแต่เป็นกรณีที่ทรัพย์สินนั้นมาอยู่กับผู้กระทำผิดในฐานะของผู้ดูแลทรัพย์สินของบุคคลอื่นหรือเป็นตัวแทน) ถ้าผู้เอาทรัพย์สินไปเชื่อว่าเจ้าของทรัพย์สินนั้นไม่อาจหาทรัพย์สินนั้นพบได้โดยการติดตามหา

(2) ผู้ที่เอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปอาจถือว่ามีเจตนาทุจริต ไม่ว่าเขาจะมีเจตนาจ่ายเงินค่าทรัพย์สินนั้นหรือไม่”¹⁵⁴

¹⁵³ Section 6 - “(1) A person appropriating property belonging to another without meaning the other permanently to lose the thing itself is nevertheless to be regarded as having the intention of permanently depriving the other of it if his intention is to treat the thing as his own to dispose of regardless of the other’s right, and a borrowing or lending of it may amount to so treating it if, but only if, the borrowing or lending is for a period and in circumstances making it equivalent to an outright taking or dispose

(2) Without prejudice in the generality of subsection 1 above, where a person, having possession or control (lawfully or not) of property belonging to another, parts with the property under a condition as to its return which he may not be able to perform, this (if done for purpose of his own and without the other’s authority amounts to treating the property as his own to dispose of regardless of the another’s right”.

¹⁵⁴ Section 2

“(1) A person’s appropriation property belonging to another is not to be regarded as dishonest –

(a) if he appropriates the property in the belief that he has in law the right to deprive the other of it, on behalf of himself or of a third person ; or

(b) if he appropriates the property in the belief that he would have the other’s consent if the other knew of the appropriation and the circumstances of it ; or

ในเรื่องการลักกระแไฟฟ้านั้น ได้มีคำพิพากษาของศาลอังกฤษที่ตัดสินเกี่ยวกับการลักกระแไฟฟ้าเกี่ยวเนื่องกับเรื่องใช้บริการโทรศัพท์ไว้ คือ คดี Low v. Blease 1975¹⁵⁵ ข้อเท็จจริงมีดังนี้

จำเลยได้บุกกรุกเข้าไปในเคหสถานแล้วโทรศัพท์ออกไปยังบ้านหลังอื่น ต่อมาจำเลยถูกฟ้องต่อศาลในข้อหาลักกระแไฟฟ้าในขณะที่มีการใช้โทรศัพท์ดังกล่าว ตามมาตรา 9(1)(b) แห่ง Theft Act 1968

ศาลชั้นต้นตัดสินว่า จำเลยมีความผิดฐานลักทรัพย์ (กระแไฟฟ้า) เพราะกระแไฟฟ้าเป็นทรัพย์สิน ตามความหมายในมาตรา 4 แห่ง Theft Act 1968 ซึ่งสามารถเป็นวัตถุแห่งการลักได้ จำเลยอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ตัดสินว่า การที่โดยปกติไฟฟ้าไปเลี้ยงวงจรโทรศัพท์และจำเลยได้ใช้โทรศัพท์นั้น จำเลยไม่ได้มีการเข้าถึงเอากระแไฟฟ้าภายในบ้านแต่อย่างใด รัฐสภาทราบดีว่าโดยสภาพธรรมชาติของกระแไฟฟ้านั้นสามารถเข้าถึงเอาได้ จึงได้มีบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับความผิดในเรื่องลักกระแไฟฟ้าขึ้น ดังนั้น เมื่อมีบทบัญญัติเฉพาะอยู่แล้วซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 13 แห่ง Theft Act 1968 จำเลยไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน ตามมาตรา 9(1)(b)¹⁵⁶ ให้ยกฟ้อง¹⁵⁷

(c) (except where the property came to him as trustee or personal representative) if he appropriate the property in the belief that the person to whom the property belongs cannot be discovered by taking reasonable steps.

(2) A person's appropriation of property belonging to another may be dishonest notwithstanding that he is willing to pay for the property.

¹⁵⁵ Helm, "Case and Comment," *The Criminal Law review*, 513, p. 513 (September 1975).

¹⁵⁶ Section 9 "A person is guilty of burglary if-

...(b) having entered any building or part of a building as a trespasser he steals or attempts to steal anything in the building or that part of it or inflicts or attempts to inflict on any person therein any grievous bodily harm."

¹⁵⁷ Griew, *supra* note 146, p. 215.

โดยมาตรา 13 แห่ง Theft Act 1968 บัญญัติว่า “บุคคลโดยทุจริตใช้โดยปราศจากอำนาจ หรือโดยทุจริตเป็นเหตุให้สูญเสีย หรือเปลี่ยนทิศทางการไหล ซึ่งกระแสไฟฟ้าใดๆ จะมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุก...”¹⁵⁸

ในคดีนี้ศาลอังกฤษตัดสินโดยมีข้อเท็จจริงว่า จำเลยได้เข้าไปในบ้านของผู้เสียหาย จึงไม่ได้มีการแย่งการครอบครองกระแสไฟฟ้าออกจากความครอบครองของผู้เสียหาย แต่ถ้าหากว่า ในคดีดังกล่าวได้ฟ้องตามมาตรา 13 แล้ว จำเลยจะมีความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าได้ ซึ่งเป็น ความผิดเฉพาะในเรื่องของการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า

4.1.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

คำพิพากษาของคดีที่เกี่ยวกับการลักกระแสไฟฟ้าที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหลายคดี ตัวอย่างเช่น

คดี People v. Menagas No 24204 วันที่ 22 ตุลาคม 1937¹⁵⁹ ซึ่งเกิดขึ้นที่มลรัฐอิลลินอย โดยความหมายของคำว่า “ทรัพย์สิน” อันเป็นวัตถุแห่งการลักพาของมลรัฐอิลลินอย หมายถึง สิ่งใดๆ ที่มีค่า รวมทั้งอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นที่ดิน เงิน เครื่องมือ เครื่องใช้ในทางการค้า ตัว เอกสาร ที่ทำให้เกิดสิทธิในสิ่งที่ไม่มียุโรปราง เป็นต้น ซึ่งคดีตัวอย่างที่เกิดขึ้นที่มลรัฐอิลลินอย มีรายละเอียด ดังนี้

Gest Menagas ถูกฟ้องว่า ลักกระแสไฟฟ้าจำนวน 70,601 กิโลวัตต์อาวร์ (1 กิโลวัตต์อาวร์ มีค่า 3 เซ็น) ซึ่งเป็นของชนิดเดียวกันกับสังหาริมทรัพย์ Personal Property ของบริษัท Common Wealth Edison

จำเลยอ้างว่า กระแสไฟฟ้าเป็นพลังงานไม่ใช่ทรัพย์สินอาจเป็นวัตถุแห่งการลักได้ และตามมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐอิลลินอย บัญญัติว่า การลงโทษระดับกลาง สำหรับความผิดที่กล่าวหาในฟ้องนี้คุ้มครองการกระทำความผิดตาม Larceny Act ซึ่งกระแสไฟฟ้า และพลังงานไม่ใช่สังหาริมทรัพย์

¹⁵⁸ Section 13 “A person who dishonestly uses without due authority, or dishonestly causes to be wasted or diverted, any electricity shall on conviction on indictment be liable to imprisonment for a term not exceeding five years”

¹⁵⁹ People v. Menagas No 24204 367 Ill.330, 11 N.E.2d 403. Cited in Smith, *infra* note 160, p. 1.

จำเลยกล่าวอ้างว่า ในทางวิศวกรรมไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าเป็นการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอน และอิเล็กตรอนนั้นเล็กมากตรวจวัดและรับรู้ได้โดยในทางวิทยาศาสตร์ อิเล็กตรอนนี้มีอยู่ทุกที่และเคลื่อนที่ตลอดเวลาอย่างรวดเร็วมาก และเมื่อมันถูกเหนี่ยวนำโดยเครื่องปั่นไฟและมีพาหะพามันไป มันก็จะเคลื่อนที่ผ่านพาหะแทนการเคลื่อนที่ในวงกลมและผ่านไปยังจุดที่เราต้องการใช้ และเมื่อมีการใช้กระแสไฟฟ้า อิเล็กตรอนก็จะเคลื่อนที่กลับไปยังเครื่องกำเนิดกระแสไฟฟ้า (Generator) สิ่งที่จำเลยครอบครองอยู่นั้นคือพลังงานนั่นเอง เพราะเมื่อพลังงานเคลื่อนที่ผ่านความต้านทานมันก็จะปลดปล่อยพลังงานออกมา ดังนั้น สิ่งที่เกิดแสง หรือการหมุนพัดลม คือ พลังงานกระแสไฟฟ้า และสิ่งที่จำเลยลักไปในคดีนี้คือพลังงาน เพราะเมื่อมอเตอร์หมุน อิเล็กตรอนก็จะเคลื่อนที่กับเครื่องปั่นไฟ สิ่งที่จำเลยครอบครองอยู่นั้นคือพลังงานจล (Kinetic Energy) และเมื่อพลังงานศักย์ (Potential Energy) เคลื่อนที่ผ่านความต้านทาน (Resistance) อิเล็กตรอนก็จะสูญเสียพลังงานศักย์ออกมา และหน่วยวัดปริมาณการไหลของอิเล็กตรอนจะวัดเป็นแอมแปร์ หน่วยวัดการไหลของพลังงานวัดเป็นวัตต์ และ 1 วัตต์นั้นหมายถึงผลของแรงดันไฟ 1 โวลท์ของกระแสไฟฟ้าปริมาณ 1 แอมแปร์ในหนึ่งหน่วยเวลา ดังนั้น จำเลยเห็นว่า อิเล็กตรอนเป็นเพียงส่วนประกอบของกระแสไฟฟ้าเท่านั้น จำเลยไม่ได้บริโภคอิเล็กตรอนเลย เพราะมันเคลื่อนที่กับเครื่องปั่นไฟ (Generator) พลังงานไฟฟ้าต่างหากที่จำเลยได้บริโภคไป (Assumed)

ฝ่ายโจทก์แย้งว่า พลังงานไฟฟ้าสามารถเคลื่อนย้ายได้และเป็นสิ่งที่ขายให้กับลูกค้าได้ และสามารถวัดปริมาณได้ เหมือนกับวัดปริมาณของสินค้าบางอย่างที่สามารถวัดและขายออกไปได้ และกระแสไฟฟ้าเป็นวัตถุแห่งสัญญาซื้อขายด้วย แม้ว่ามันจะเป็นสิ่งไม่มีรูปร่าง แต่ก็อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของผู้ผลิต และผู้ผลิตสามารถเอาออกขายได้โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่อเข้ากับจุดกำเนิดพลังงานไปยังที่ต่างๆ และมันอาจถูกเก็บไว้ในอุปกรณ์การเก็บ เช่น การประจุไฟลงในแบตเตอรี่ได้ ในขณะที่พลังงานที่ถูกเก็บไว้ในส่วนอื่นนั้นก็ถูกลักได้ ดังนั้น กระแสไฟฟ้าก็ถูกลักได้เช่นกัน

ในคดีที่คล้ายคลึงกัน ในคดี Commonwealth v. Northern Electric Light & Power Co.¹⁶⁰ ศาลตัดสินว่า บริษัทสามารถควบคุมพลังงานและนำออกมาใช้ได้ บังคับทิศทางได้ และเก็บรักษาคุ้มครองได้แต่เพียงผู้เดียว นอกจากนี้ ยังสามารถรับรู้ได้ด้วย การเห็นและความรู้สึก

คดี People v. Wemple 129 N.Y.¹⁶¹ ศาลตัดสินว่า กระแสไฟฟ้าเป็นสินค้าที่บริษัทผลิตขึ้นมา และปรับปรุงขึ้นมา เป็นการประดิษฐ์ของบริษัทภายใต้พระราชบัญญัติและได้รับการยกเว้นภาษี

ในคดี Hetherington v. Camp Bird Mining Co.¹⁶² ตัดสินว่า กระแสไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ของบริษัท ถือว่าเป็นสังหาริมทรัพย์

ในคดี Molin Water Power Co. v. Cox¹⁶³ ข้อเท็จจริงในคดีนี้มีว่า รัฐบาลได้สร้างเขื่อน และได้ให้สิทธิแก่บริษัทใช้พลังงานจากเขื่อนผลิตไฟฟ้า และเกิดข้อโต้แย้งว่า พลังงานน้ำตกจากเขื่อนเป็นสังหาริมทรัพย์หรือไม่ และศาลตัดสินว่าเป็นสังหาริมทรัพย์

ประเด็นที่จำเลยแย้งว่า พลังงานกระแสไฟฟ้าไม่เป็นสังหาริมทรัพย์และไม่เป็นวัตถุแห่งการลักได้ ปรากฏในคดีสิทธิในพลังงานน้ำของบริษัท Moline Water Power นั้น ศาลตัดสินว่า พลังงานน้ำตกเป็นทรัพย์สินเสมือนเป็นสังหาริมทรัพย์ บริษัทสามารถเป็นเจ้าของในบริเวณที่เป็นสัดส่วนแน่นอน ในส่วนของฐานเขื่อนที่กั้นแม่น้ำ Mississippi ใกล้เมือง Rock Island และบริษัทได้สร้างเขื่อนเพื่อผลิตน้ำตกให้เกิดพลังน้ำ และอนุญาตให้คนอื่นได้เข้าใช้ประโยชน์ เมื่อบริษัท Moline ได้ใช้ประโยชน์จากพลังน้ำแล้ว ข้อโต้แย้งที่ว่าสิทธิในพลังงานน้ำอันนี้เป็นสังหาริมทรัพย์หรือไม่ แม้จะได้รับการยืนยันจากบริษัทว่า ถ้าหากพิจารณาจากเรื่องผลประโยชน์ในสังหาริมทรัพย์แล้ว บริษัทจะได้รับการยกเว้นภาษี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บริษัท Moline ไม่ได้ใช้พลังงานบนสิทธิของบริษัทเอง แต่บริษัทต่างๆ ที่ทำสัญญากับบริษัท Moline เพื่อใช้พลังงานนั้นอยู่บนฝั่งใกล้ชิดกับแม่น้ำ ดังนั้น สิทธิในพลังงานน้ำซึ่งถือโดย บริษัท Moline ถือว่าเป็นผู้มีผลประโยชน์ใน

¹⁶⁰ Smith, "The Subject of Larceny," *American Jurisprudence*, Vol. 50.

¹⁶¹ *Ibid.*

¹⁶² *Ibid.*

¹⁶³ *Ibid.*

อสังหาริมทรัพย์นั้น ที่พลังน้ำไม่ได้เป็น Chattel (สังหาริมทรัพย์) ไม่ใช่ว่าพลังงานน้ำเป็นสิ่งไม่มีรูปร่าง ซึ่งสามารถรับรู้ได้โดยผลจากการทำงานของมัน พลังงานน้ำนี้มันเป็นเพียงแหล่งกำเนิดพลังงานกล อันเป็นทรัพย์สินที่สามารถซื้อขายในตลาดได้อย่างเสรีเช่นเดียวกับผลิตภัณฑ์จากฟาร์ม

ศาลเห็นว่า พลังงานน้ำตามกฎหมายคอมมอนลอว์เดิมไม่อาจเป็นวัตถุแห่งการลักได้ แต่ปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเช่นเดียวกับทรัพย์สินรูปแบบอื่น กล่าวคือ หากไม่มีอำนาจในการต่อท่อก๊าซ น้ำ และกระแสไฟฟ้า จะถูกลงโทษในระดับกลาง ตามมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญาแห่งมลรัฐอิลลินอย ในปัจจุบันนี้ การใช้ประโยชน์จากพลังน้ำที่ถูกสร้างขึ้นบนอสังหาริมทรัพย์ ถือว่าเป็นผลประโยชน์บนอสังหาริมทรัพย์นั้น พลังงานกระแสไฟฟ้าเหมือนพลังน้ำไม่อาจเป็นวัตถุแห่งการลักตามคอมมอนลอว์เดิม ได้ก็จริง แต่ตามพระราชบัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์ยังครอบคลุมถึงการลักทุกอย่าง อย่างที่สามารถเอาไปได้ ไม่ว่าจะเงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ หรือเอกสารแห่งสัญญาอันเป็นเอกสารแห่งสิทธิในทรัพย์สิน จะเห็นได้ว่า Larceny Act ภายใต้อประมวลกฎหมายอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกา มีขอบเขตการบังคับใช้กว้างขวางกว่าคอมมอนลอว์ และครอบคลุมถึงสังหาริมทรัพย์ทุกชนิด ไม่ว่าจะรูปร่างหรือไม่ก็ตาม หากเอาไปได้ พลังงาน ไฟฟ้าและพลังงานน้ำก็เป็นทรัพย์สินเป็นที่รับรู้กันดีว่าเป็นเหมือนคลิตที่ยกตัวอย่างมาข้างต้น ในขณะที่ได้ตัดสินในคดี Moline นั้น เป็นผลประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ เพราะว่าในข้อเท็จจริงมันสามารถแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และธรรมชาติของทรัพย์สินจากที่มันถูกผลิตขึ้นที่มีความแตกต่างกันระหว่างพลังน้ำที่ถูกสร้างขึ้น โดยเขื่อนและน้ำตกบนอสังหาริมทรัพย์ในคดีนี้ถือว่าเป็นผลประโยชน์ของผู้เช่าเพื่อการสร้างพลังงานไฟฟ้า เป็นที่แน่นอนว่าอสังหาริมทรัพย์ไม่ได้ถูกใส่เข้าไปเพื่อผลิตไฟฟ้า แต่ว่าอุปกรณ์ทุกอย่างตลอดจนเครื่องปั้นไฟก็ยึดติดอยู่กับอสังหาริมทรัพย์

นอกจากนั้น ในคดีที่เกิดขึ้นในประเทศฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นอาณานิคมของประเทศสหรัฐอเมริกา ตามคดี United States v. Calos 1911¹⁶⁴ ก็ตัดสินว่ากระแสไฟฟ้าเป็นวัตถุแห่งการลักได้

¹⁶⁴ Ibid.

การที่ทนายความฝ่ายจำเลยแย้งว่า สิ่งที่มีตัวตนจับต้องได้เท่านั้นที่สามารถเป็นวัตถุแห่งการลักได้ ซึ่งวัตถุแห่งการลักได้นั้นต้องเป็นสิ่งที่มีรูปร่าง เคลื่อนที่ได้ เป็นสังหาริมทรัพย์ เป็นสิ่งที่สามารถถูกแย่งไปจากการครอบครองได้ และมีค่าในตัวเอง แต่กระแสไฟฟ้าเป็นพลังงาน จึงขาดคุณสมบัติดังกล่าว จึงไม่อาจเป็นวัตถุแห่งการลักได้

ศาลเห็นว่า แม้ว่ากระแสไฟฟ้าไม่มีรูปแบบ กระแสไฟฟ้าเป็นสนามแม่เหล็ก แต่มันเป็นสิ่งที่สามารถรับรู้ได้และสามารถทำงานได้เช่นเดียวกันกับแก๊สที่อาจเห็นและรู้สึกได้ สามารถทดสอบได้ถึงความมีอยู่ของมัน ไม่ว่ามันจะมีตัวตนหรือไม่ก็ตาม แต่หากมันสามารถเอาไปได้โดยผู้อื่นที่ไม่ใช่เจ้าของ มันก็เป็นวัตถุแห่งการลักได้ ดังจะเห็นได้ว่า แก๊สเป็นวัตถุแห่งการลักได้แม้ว่าบทบัญญัติของกฎหมายจะบัญญัติไว้ไม่ถึงก็ตาม กระแสไฟฟ้าก็เป็นแบบเดียวกันกับแก๊สที่มีค่าและเป็นสินค้าซื้อขายกันได้เหมือนอย่างเช่นสังหาริมทรัพย์อื่นๆ และอาจเข้าถือเอาได้โดยผู้อื่น ซึ่งในคดี *Woods v. People*¹⁶⁵ มีข้อโต้แย้งว่า illuminating gas เป็นวัตถุแห่งการลักได้หรือไม่ สุดท้ายศาลก็ตัดสินว่า gas ที่ไหลตามท่อเป็นวัตถุแห่งการลักได้ การที่จำเลยลักต่อท่อถือว่ามีผิดลักทรัพย์ตามบทบัญญัติมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญา แม้จำเลยจะกล่าวอ้างว่ากระแสไฟฟ้าไม่อาจเทียบได้กับก๊าซ เพราะกระแสไฟฟ้าเป็นพลังงานเท่านั้น อย่างไรก็ตาม คำพิพากษาในคดี *Woods* ได้ให้เหตุผลไว้แล้วว่า ก๊าซเป็นสิ่งที่สามารถเอาไปได้ มีคุณค่าทางการค้า สามารถซื้อขายกันได้ รับรู้ได้โดยความรู้สึก วัดปริมาณได้ และขนย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้ ซึ่งกรณีของก๊าซสามารถใช้ได้กับกระแสไฟฟ้าเช่นกัน เนื่องจากกระแสไฟฟ้าก็เป็นสิ่งที่สามารถเห็นได้และถูกพาไปได้ ทั้งยังเป็นสินค้าที่ซื้อขายกันได้เหมือนสังหาริมทรัพย์อื่นๆ ที่อาจขนย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้ถึงแม้ว่ากระแสไฟฟ้าจะไม่มีรูปร่าง แต่กระแสไฟฟ้าก็มีคุณสมบัติไม่ด้อยไปกว่าสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้¹⁶⁶

ดังนั้น ศาลจึงตัดสินว่า กระแสไฟฟ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ที่เป็นวัตถุแห่งการลักได้

¹⁶⁵ Ibid.

¹⁶⁶ Ibid.

4.2 ความผิดฐานลักทรัพย์ของระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law)

รากฐานของการใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) นั้น มาจากกฎหมายโรมัน ซึ่งปรากฏบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรในกฎหมายสิบสองโต๊ะ¹⁶⁷ อันเป็นลักษณะของการบัญญัติกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายนำมาศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวคิดพื้นฐานในการร่างประมวลกฎหมายของตนเองขึ้น ในเรื่องลักทรัพย์ตามกฎหมายโรมันนั้นปรากฏถึงการกระทำความผิดอันเป็นการลักทรัพย์ไว้ 3 ลักษณะ¹⁶⁸ กล่าวคือ

- 1) การเอาไปโดยมุ่งที่ตัวทรัพย์ (Furtum Rei) ได้แก่ การลักทรัพย์ในปัจจุบัน
- 2) การเอาไปโดยมุ่งประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพย์ (Furtum Usus) ได้แก่ กรณีผู้กระทำเอาประโยชน์ที่จะได้จากการใช้ทรัพย์นั้นไป โดยเจ้าของไม่ได้อนุญาต ตัวอย่างเช่น การเอายานพาหนะของผู้อื่นไปใช้ และ
- 3) การเอาไปที่ผู้เป็นเจ้าของเป็นผู้กระทำโดยเอาทรัพย์ของตนไปจากผู้มีสิทธิยึดถือครอบครองทรัพย์นั้น โดยชอบ (Furtum Possessionis) ได้แก่ กรณีเอาไปซึ่งทรัพย์ที่ตนได้จำนำไว้ อันเป็นวิวัฒนาการของความผิดฐาน โกงเจ้าหนี้ในปัจจุบัน

และต่อมาเมื่อถึงยุคกลาง การเอาไปที่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์มีหลงเหลือเพียงประการเดียว คือ การเอาไปในลักษณะที่มุ่งเอาตัวทรัพย์นั้นไป (furtum rei) เท่านั้นที่ยังคงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์อยู่และตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน¹⁶⁹

ต่อมาในยุคที่มีการจัดทำประมวลกฎหมายขึ้น นักกฎหมายเริ่มเปลี่ยนแนวความคิดไปจากเดิม คือ ต้องการให้กฎหมายมีเอกภาพมากขึ้น กฎหมายจึงต้องมีความเชื่อมโยงกันเป็นระบบ เพราะกฎหมายเป็นศาสตร์¹⁷⁰ ซึ่งต่อไปจะศึกษาเรื่องลักทรัพย์และความผิดเกี่ยวกับการลักลอบใช้

¹⁶⁷ Jolowicz, *Historical Introduction to the Study of Roman Law*. (Cambridge : The University Printing House, 1971). p. 170.

¹⁶⁸ Sandars. *The Institutes of Justinian with English Introduction, Translation, and Notes*, 7th edition (London : Longman, Green and Co., Ltd., 1956), p. 400.

¹⁶⁹ อุไรวรรณ อุดมวัฒน์กุล, *อั้งแล้ว เชิงอรรถที่ 5*, น. 31 - 32.

¹⁷⁰ *เพ็งอั้ง*, น. 33.

กระแสไฟฟ้าจากประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นต้นแบบของกฎหมายของประเทศอื่นๆ ทั่วโลก ได้แก่ กฎหมายเยอรมันและกฎหมายฝรั่งเศส ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 กฎหมายเยอรมัน

ตามกฎหมายเยอรมันนั้น ได้บัญญัติความผิดในเรื่องลักทรัพย์ไว้ในหมวด 9 มาตรา 242 และบัญญัติเหตุยกเว้นไว้ในมาตรา 243 ตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน

สิ่งที่กฎหมายอาญาเยอรมันประสงค์จะคุ้มครอง (คุณธรรมทางกฎหมาย) ในความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 242 ได้แก่ กรรมสิทธิ์และการครอบครอง โดยสามารถแยกพิจารณาองค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์ได้ ดังนี้

(ก) องค์ประกอบภายนอก : การเอาไป

หมายถึง การทำลายการครอบครองของบุคคลอื่นและก่อให้เกิดการครอบครองขึ้นมาใหม่ โดยไม่จำเป็นว่าการครอบครองที่เกิดขึ้นใหม่จะต้องเป็นผู้กระทำความผิดเอง¹⁷¹ และจะต้องพิจารณาด้วยว่า

(1) มีการเอาไปจากความครอบครองของบุคคลอื่น (Fremder Gewahrsam) คือ การกระทำอันเป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือทรัพย์สินที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปจากความครอบครองของผู้ที่ยึดถือครอบครองนั้น ในลักษณะทำร้ายทั้งกรรมสิทธิ์และการครอบครอง ในขณะที่ว่าการกระทำอันเป็นการเอาไปของผู้กระทำจะต้องเป็นการก่อการครอบครองขึ้นมาใหม่ในทรัพย์สินที่ถูกกระทำนั้นด้วย¹⁷² และการเอาไปนั้นหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองยินยอมไม่ถือเป็นการเอาไปแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพราะตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน มาตรา 242 บัญญัติว่า ผู้ใดเอา

¹⁷¹ สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, “ความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน,” อุทพาน, เล่ม 2, ปีที่ 56, น. 168 (มิถุนายน 2552).

¹⁷² The act of “taking away” consists in seizure and acquisition of custody. Whether these conditions have or have not been fulfilled i.e. whether or not the offence of theft has been committed, depends on the merits of each case. See Neumann, infra note 174, p. 108.

ไปซึ่งสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นด้วยเจตนาที่จะเปลี่ยนการยึดถือเป็นของตน โดยมีชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ โทษปรับ...¹⁷³

(2) ต้องมีการแย่งการครอบครองและกรรมสิทธิ์

การเอาไปจากการครอบครองตามกฎหมายเยอรมันเป็นการทำร้ายการครอบครอง ในลักษณะที่เป็นการก่อการครอบครองขึ้นมาใหม่ ซึ่งตามธรรมดาการครอบครองใหม่นี้เป็นของผู้กระทำได้¹⁷⁴ ทั้งนี้ เนื่องจากกฎหมายเยอรมันมองถึงองค์ประกอบของการครอบครองเป็นเรื่องของการครอบครองทางกายภาพตามความเป็นจริง (Besitz) นั่นเอง¹⁷⁵ ดังนั้น การเอาไปจากการครอบครองจึงหมายถึงว่า เพียงผู้กระทำได้รู้ว่าเป็นทรัพย์ที่อยู่ในความยึดถือครอบครองของผู้อื่นก็เป็นการเพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องถึงขนาดการครอบครองในทางแฝง คือ อาจเป็นการเอาไปจากผู้ร้ายที่ขโมยมาก็เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ได้ นอกจากนี้ การเอาไปต้องเป็นการตัดกรรมสิทธิ์ของเจ้าของทรัพย์ด้วย โดยกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายเยอรมันหมายถึง สิทธิในทรัพย์สินหรือสิทธิในสิ่งที่มีรูปร่าง¹⁷⁶ ดังนั้น การเอาทรัพย์ของผู้อื่นไปใช้เพียงชั่วคราวย่อมยังไม่ถือว่าเป็นการตัดกรรมสิทธิ์ของเจ้าของทรัพย์แต่ประการใด เพราะยังถือว่าผู้กระทำได้ยังเคารพในกรรมสิทธิ์ของผู้เป็นเจ้าของทรัพย์นั้นอยู่ และการกระทำที่ผู้กระทำได้เจตนาทุจริต ผู้กระทำได้ไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 242 เพราะถือว่าขาดองค์ประกอบภายในคือมูลเหตุจงใจโดยทุจริต เช่น นักโทษที่แหกคุกไปไม่ถือว่ามีผิดฐานลักเอาเสื้อผ้าของเรือนจำที่ใส่หนีไป¹⁷⁷ เป็นต้น

¹⁷³ section 242 (1) “Whosoever takes chattels belonging to another away from another with the intention of unlawfully appropriating them for himself or a third person shall be liable to imprisonment not exceeding five years or a fine...”

¹⁷⁴ Neumann, *Criminal Law, Manual of German Law*, (London : Her Majesty’s Stationery Officer, 1952), p. 108.

¹⁷⁵ คณิต ฌ นคร, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 57, น. 136.

¹⁷⁶ เพิ่งอ้าง, น. 133.

¹⁷⁷ Neumann. *Supra* note 174, p. 108. อ้างใน สุเนติ คงเทพ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 4, น. 35.

(ข) องค์ประกอบภายนอก : ทรัพย์สิน

ความหมายของคำว่าทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมันในมาตรา 242 นั้น มีความหมายตรงกันกับความหมายของคำว่าทรัพย์สินในประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน¹⁷⁸ ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมันได้บัญญัติความหมายของคำว่าทรัพย์สินไว้ในมาตรา 90 โดยบัญญัติว่าทรัพย์สินตามกฎหมาย หมายถึง วัตถุที่มีรูปร่าง¹⁷⁹ โดยเริ่มจากความรู้สึกรูปร่างของสาธารณชนทั่วไป ไม่ใช่ยึดถือตามความหมายซึ่งถูกแยกแยะจนละเอียดอ่อนลึกซึ้ง จะเห็นได้ว่าทรัพย์สินในทางกฎหมายหากพิจารณาตามความเข้าใจของวิญญูชน ย่อมหมายถึง หน่วยภาวะอย่างหนึ่งซึ่งเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ได้โดยไม่ขึ้นต่อความรู้สึกรูปร่างของบุคคล หน่วยดังกล่าวเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดบุคคลรับรู้เข้าใจว่า สิ่งนั้นมีอยู่เป็นตัวตนแน่นอนได้โดยผ่านความรู้สึกรูปร่างทั่วไปของเขา และเขาอาจเข้าถึงเอาไว้ในอำนาจได้ ดังนั้น การวินิจฉัยว่าอะไรเป็นทรัพย์สินหรือไม่ก็ต้องดูว่าสิ่งนั้นๆ คนทั่วไปถือว่ามีตัวตนแน่นอนแล้วหรือไม่¹⁸⁰ ซึ่งนักกฎหมายเยอรมันเห็นว่า สิ่งที่มีรูปร่างกินเนื้อที่เท่านั้นที่เป็นทรัพย์สิน หากสิ่งใดเป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่างแล้วสิ่งนั้นย่อมไม่อาจเป็นทรัพย์สินตามความหมายของทรัพย์สินในประมวลกฎหมายแพ่งมาตรา 90 นี้ได้¹⁸¹

ดังนั้น ความผิดฐานลักทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันในมาตรา 242 หมายถึง การเอาไปซึ่งวัตถุที่มีรูปร่างที่เคลื่อนที่ได้ (movable object) ที่เป็นของผู้อื่นด้วยเจตนาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งสิ่งนั้นอาจเป็นทรัพย์สินที่มีรูปร่างใดๆ ก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมีค่าทางการเงินแน่นอน เช่น น้ำ ถ่านหิน แต่วัตถุที่เคลื่อนที่ได้ดังกล่าวไม่รวมถึงการเอาไปซึ่งพลังงานกระแสไฟฟ้า เนื่องจากกรณีดังกล่าวมีกฎหมายคุ้มครองเฉพาะเป็นพิเศษอยู่แล้ว¹⁸² อันจะได้กล่าวต่อไป

ในประเด็นปัญหาเรื่องการลักกระแสไฟฟ้าในเยอรมันเกิดขึ้นก่อนที่เยอรมันจะตั้งประเทศ โดยเป็นคดีที่เกิดขึ้นในศาล โดยมีข้อเท็จจริง ดังนี้

¹⁷⁸ คำพิพากษาศาลสูงสุดแห่งเยอรมัน RGSt 29, 111, 20 ตุลาคม 1896.

¹⁷⁹ Section 90 “Only corporeal objects are things as defined by law.”

¹⁸⁰ Schuster, *The Principle of German Civil Law*, (London and New York : Stevens & Sons Ltd., 1907), p. 58.

¹⁸¹ *Ibid.*

¹⁸² สุเนติ คงเทพ, *อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 4*, น. 53.

ประเด็นปัญหาในคดีนี้มีว่า ไฟฟ้าสามารถเป็นวัตถุแห่งการลักทรัพย์หรือยกยอกได้หรือไม่¹⁸³

ศาลชั้นต้นตัดสินว่า การที่จำเลยได้เอากระแสไฟฟ้ามาใช้เพื่อเป็นประโยชน์แก่มอเตอร์ของตนนั้น ศาลเห็นว่าการกระทำดังกล่าวไม่เข้าองค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์หรือยกยอก เพราะเหตุว่าไฟฟ้า (Elektrizität) หรือ กำลังไฟฟ้า (Elektrischer Strom) ไม่เป็นทรัพย์ ย่อมไม่เป็นสังหาริมทรัพย์ ตามมาตรา 242 มีเหตุผลสนับสนุน ดังนี้

1. วิชานิติศาสตร์เข้าใจคำว่า “ทรัพย์” มีความหมายทั่วไปว่า เป็นสิ่งมีรูปร่าง ซึ่งตรงกับความหมายในประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมนี อันเป็นองค์ประกอบของความเป็นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาแห่งอาณาจักรไรท์ (Reichstrafgesetzbuch) ดังนั้น สิ่งไม่มีรูปร่าง เช่น สิทธิ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นจากปัญญา กำลังของเครื่องจักรกล ย่อมไม่เป็นวัตถุแห่งการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ได้ ทานองเดียวกันกับลักระแสไฟฟ้า

ต่อมาศาลได้เรียกพยานผู้เชี่ยวชาญมาสอบถามความเห็นในเรื่องดังกล่าว ซึ่งในทางวิชาการไม่เห็นพ้องต้องกัน เป็นที่ยุติแต่เพียงว่าเรานำกระแสไฟฟ้ามาใช้ได้อย่างไร

ศาลสูงอ้างว่า ในทางวิชาการเราเกือบจะไม่ยอมรับกันแล้วว่า กระแสไฟฟ้าสามารถนำสิ่งเหลวๆ ผ่านไป มีแนวโน้มที่เห็นว่าเป็นไฟฟ้าไม่ใช่สิ่งที่เป็นตัวของตัวเอง แต่เป็นภาวะหรือสภาพ ซึ่งภาวะอันนี้ถูกนำไปได้โดยผ่านสายไฟฟ้าเป็นตัวสื่อ และภาวะอันนี้สามารถเคลื่อนที่กลับไปกลับมาได้ ความรู้เรื่องนี้ยังไม่ยุติ (เนื่องจากคดีดังกล่าวได้ตัดสินเมื่อร้อยกว่าปีมาแล้วความรู้ในทางวิทยาศาสตร์ในเรื่องพลังงานสมัยนั้นยังมีน้อย) ด้วยเหตุผลข้างต้น ศาลฎีกาจึงเห็นว่า กระแสไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์ แต่เป็นภาวะ โดยภายในภาวะนั้นมีวัตถุบางอย่างถูกทำให้เคลื่อนที่ไปด้วยวิธีการทางเทคนิค (ไฟฟ้าไม่ใช่วัตถุ แต่มีลักษณะคล้ายแรง) ไฟฟ้าเกิดขึ้นจากการเหนี่ยวนำโดยทางเทคนิค การวัดกระแสไฟฟ้านั้น ไม่ใช่วัดจากปริมาณเนื้อสารที่ถูกใช้ไป แต่วัดจากกำลังที่ถูกใช้ไป ลักษณะนี้ใช้ได้กับเรื่องการถ่ายทอดกำลัง ไม่ได้ถ่ายทอดสิ่งที่มีรูปร่าง ไม่ได้ถ่ายทอดกระแสไฟฟ้า ทั้งนี้ เพราะกำลังจะแสดงออกมาตรงจุดที่พื้นที่ของการไหลไปของกระแสไฟฟ้าถูกทำให้แยกออก

¹⁸³ คำพิพากษาศาลสูงสุดแห่งเยอรมนี RGSr 29, 111, 20 ตุลาคม 1896. และคำพิพากษาของศาลสูงสุดแห่งเยอรมนี RGSr 32, 165, 1 พฤษภาคม 1899 พิพากษาในแนวเดียวกัน.

จากกัน หรือในทางวิทยาศาสตร์นั้น กำลังจะแสดงออกมาเมื่อกระแสไฟฟ้าไหลผ่านความต้านทาน ความต้านทานคือพื้นที่รอยแยกนั่นเอง ที่กล่าวว่ากระแสไฟฟ้าถูกใส่ไว้ในแบตเตอรี่ถูกนำไปไหนมาไหนได้นั้น ส่วนประกอบทางเคมีอยู่ในนั้นต่างหาก ที่เอาไปเชื่อมต่อกับสายไฟฟ้าจะทำให้ นำกระแสไฟฟ้าได้

การเอากระแสไฟฟ้าตรงนี้ไปเปรียบเทียบกับก๊าซหรือลมร้อนที่ถูกอัดไว้ตามท่อนั้นใช้ไม่ได้ไม่เกี่ยวข้องกัน เพราะก๊าซหรือลมนั้น สามารถเป็นสารที่เราสามารถรับรู้ได้โดยประสาทสัมผัส

เท่าที่กล่าวมาทั้งหมดศาลฎีกายังมองไม่เห็นว่ามีความผิดพลาดในทางกฎหมายตรงไหน ศาลล่างกล่าวอย่างถูกต้องแล้วว่า ทรัพย์สินตามความหมายของมาตรา 242 เป็นส่วนหรือเป็นส่วนของ วัตถุที่ดินพื้นที่ ดั้งนั้น ความมีรูปร่างของวัตถุจึงถือเป็นลักษณะที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งการยอมรับตรง นี้ไม่พบเหตุผลในตัวร่างประมวลกฎหมายแพ่ง ซึ่งก็คือว่าระบบกฎหมายเอกชนที่ใช้บังคับอยู่ใน เวลานี้ (100 ปีมาแล้ว) และสิ่งที่กล่าวมานี้จะไม่ถูกแต่ต้องโดยคำพิพากษาของศาลอาญาจักร ซึ่ง เป็นคำพิพากษาที่วางหลักอยู่บนทฤษฎีของกฎหมายแพ่ง และอ้างอิงถึงความสัมพันธ์ในทางแพ่ง หรือในทางเอกชน แต่ข้อความคิดในทางอาญาในเรื่องสังหาริมทรัพย์เป็นข้อความคิดที่เป็นเอกภาพ ไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งอื่น และเป็นข้อความคิดในทางกฎหมายมหาชน และข้อความคิดนี้ใช้ความมีรูปร่าง ของวัตถุเป็นเงื่อนไขตามความหมายของคำตามธรรมชาติและใช้ภาษาของประมวลกฎหมายอาญา เยอรมนี และข้อความคิดนี้เมื่อพิจารณาความหมายของคำตามธรรมชาติ และเมื่อใช้ประมวล กฎหมายอาญาของอาญาจักรแล้วเป็นข้อความคิดที่ใช้ความมีรูปร่างเป็นเงื่อนไข เหตุผลในการร่าง ประมวลกฎหมายอาญาของปรัสเซีย (เยอรมนีเหนือ) ให้ข้อสังเกตว่า สังหาริมทรัพย์ถูกใช้บัญญัติ ชัดแจ้งในทุกๆ ร่างของกฎหมาย และเข้าใจกันโดยทั่วไปว่า สิ่งที่ตัดสินว่าเป็นสังหาริมทรัพย์เป็นข้อ ความคิดในทางธรรมชาติไม่ใช่ข้อความคิดในทางแพ่ง เหตุที่แยกเอาสังหาริมทรัพย์ออกไปเหลือ แต่สังหาริมทรัพย์ก็เพื่อประโยชน์แห่งความผิดฐานลักทรัพย์ อีกด้านหนึ่งได้แยกเอาสิ่งไม่มีรูปร่าง ออกไป สำหรับสิ่งไม่มีรูปร่างและสังหาริมทรัพย์เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในความผิดฐานลักทรัพย์ (Contrectatio)

ศาลสูงตั้งคำถามขึ้นมาว่า ถ้าหากว่ามาตรา 242 แห่งประมวลกฎหมายอาญาวางเงื่อนไขเอาไว้ว่า ส่วนของวัตถุซึ่งไม่ว่าวัตถุนั้นจะอยู่ในสภาพที่เป็นของแข็ง ของเหลว ก๊าซ เป็นวัตถุแห่งการลักทรัพย์และขโมยกทรัพย์ (มาตรา 246) แล้ว ย่อมถือว่าในทางกฎหมายไม่อาจดำเนินคดีที่ศาลล่างทั้งสองได้ปฏิเสธองค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์และขโมยกเป็นการชอบแล้ว เพราะกระแสไฟฟ้าไม่เป็นทั้งของแข็ง ของเหลว และก๊าซ

คำถามในทางกฎหมายก็คือ ข้อความคิดว่าด้วยทรัพย์สินในความหมายของมาตรา 242 และมาตรา 246 ต้องเป็นวัตถุมีรูปร่างหรือไม่ แต่ว่าคำตัดสินที่ว่า ไฟฟ้าเป็นสสาร เป็นสิ่งมีรูปร่างหรือเป็นเพียงแต่กำลัง หรือเป็นการเคลื่อนไหวของส่วนที่เล็กที่สุดซึ่งเกิดขึ้นในรูปร่างภายใต้เงื่อนไขเฉพาะ ไม่อาจกระทำได้โดยอาศัยบรรทัดฐานทางกฎหมาย แต่โดยอาศัยการวิจัยในทางวิทยาศาสตร์ การให้เหตุผลของพยานผู้เชี่ยวชาญที่กระทำในศาลชั้นต้น ให้ความเห็นว่ากรณีนี้เป็นปัญหาในทางวิทยาศาสตร์ ยังไม่มีข้อยุติในทางวิทยาศาสตร์และมีความเห็นและทฤษฎีแตกต่างกันอยู่มากมาย ดังนี้ จึงไม่อาจกล่าวโดยทั่วไปว่ากระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งเหลว ซึ่งหมายความว่ากระแสไฟฟ้าเป็นวัตถุเหลว หรือวัตถุที่มีลักษณะรูปร่างเป็นก๊าซ ถ้าศาลล่างเห็นว่ากระแสไฟฟ้าเป็นกำลัง เป็นสภาพ หรือภาวะ ที่ภายในวัตถุถูกขับเคลื่อนไปโดยความรู้ทางเทคนิค ย่อมถือไม่ได้ว่าศาลล่างนั้นสำคัญพิจารณาเห็นของศาลล่างถูกต้องตามวิชาความรู้ในทางวิทยาศาสตร์ในวันนี้หรือไม่ (ประมาณ 100 ปีที่แล้ว) ศาลแห่งอาณาจักรเยอรมนี โดยกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในเวลานั้น ไม่อาจตัดสินได้ว่ากระแสไฟฟ้าเป็นก๊าซหรือเป็นวัตถุมีรูปร่าง หรือไม่

ที่อัยการเห็นว่ากระแสไฟฟ้าอาจเป็นวัตถุแห่งการลักทรัพย์ได้ โดยอ้างคำพิพากษาของศาล วันที่ 10 มีนาคม 1887 ว่า กระแสไฟฟ้าเป็นวัตถุแห่งการลักได้ นั้น ศาลแย้งว่า การอ้างอิงตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจผิด ปรากฏอยู่บ่อยครั้งในทางตำรา ในคำพิพากษาที่อ้างอิงถึงเป็นที่ยอมรับกันในฐานะที่เป็นความจริงทั่วไปว่ากระแสไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีรูปร่างโดยธรรมชาติ แต่เป็นกำลังที่เกิดขึ้นในรูปร่างและแผ่กำลังออกไป โดยเหตุดังกล่าว คำถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ใน ความผิดฐานลักทรัพย์ ย่อมต้องถือว่าเป็นไปตามคำตัดสินของศาลล่าง คำพิพากษาที่อัยการอ้างถึงนั้นเป็นเรื่องที่ว่า กระแสไฟฟ้าจะถือเป็นวัตถุแห่งสัญญาจ่ายกระแสไฟฟ้าได้หรือไม่ กล่าวอีกนัยหนึ่งจะถือว่ากระแสไฟฟ้านั้นเป็นทรัพย์สินตามความหมายของมาตรา 90 หรือไม่ คำถามนี้ได้รับการ

ยอมรับ เพราะศาลแพ่งเห็นว่า ข้อความคิดว่าด้วยทรัพย์สินตามบทบัญญัติเฉพาะนี้ (เรื่องซื้อขาย) ไม่จำกัดเฉพาะวัตถุมีรูปร่าง ด้วยเหตุดังกล่าวการอ้างของอัยการจึงไม่เกี่ยวข้อง

คดีที่ตัดสินว่ากระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์สินมีรูปร่าง ด้วยเหตุดังกล่าวจึงสามารถเป็นวัตถุแห่งการลักได้นี้ ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาของศาลสูงแห่งมลรัฐกรุงมิวนิค เมื่อวันที่ 15 มกราคม 1895 อย่างไรก็ตาม การให้เหตุผลในคำพิพากษานี้ไม่อาจยอมรับได้ ข้อพิจารณาที่ว่าการวัดกำลังไฟฟ้าเป็นไปได้ และที่ว่ากระแสไฟฟ้าถูกนำจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้ ศาลล่างได้พิจารณาถูกต้องแล้ว ในคดีนี้ นอกจากนี้ กำลังยังสามารถที่จะถูกวัดได้และการนำไฟฟ้าจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เกิดขึ้นโดยวัตถุมีรูปร่าง (อิเล็กทรอนิกส์) ซึ่งโดยวัตถุนี้กระแสไฟฟ้าถูกนำไปหรือมีจะนั้นกระแสไฟฟ้าก็สะสมอยู่ในวัตถุมีรูปร่างนี้ ยังไม่อาจสรุปได้ว่ากระแสไฟฟ้านั้นมีรูปร่าง ยิ่งไปกว่านั้น กรณีนี้ยังเป็นเรื่องของการพิจารณาข้อเท็จจริงซึ่งศาลไม่อาจวินิจฉัยถึงประเด็นปัญหาในทางวิทยาศาสตร์ได้ ถ้าศาลสูงชี้ถึงความหมายและความสำคัญของกระแสไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน และเน้นว่าภายใต้ทรัพย์สินสมบัติทั้งหลาย กระแสไฟฟ้าก็มีค่าในทางการติดต่อสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม เหตุผลนี้ยังไม่อาจเป็นเครื่องช่วยสรุปว่ากระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์สินมีรูปร่างเพราะข้อความคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินสมบัติที่มีค่าในทางการติดต่อสัมพันธ์กันนั้น ไม่ใช่เป็นเครื่องบ่งบอกถึงความมีรูปร่าง เนื่องจากกำลังหรือทรัพย์สินทางปัญญาหรือประสิทธิผลของงานย่อมถือเป็นทรัพย์สินสมบัติได้เช่นกัน

ถ้าในทางกฎหมายมีความจำเป็นซึ่งยอมรับกันทั่วไปว่า การนำเอากระแสไฟฟ้าไปใช้โดยไม่มีสิทธิ (โดยขัดต่อกฎหมาย) ต้องตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติในทางอาญา ก็เป็นภารกิจของฝ่ายนิติบัญญัติที่ต้องบัญญัติความผิดฐานนี้ขึ้นมา ศาลไม่อาจใช้กฎหมายโดยเทียบเคียงสร้างบรรทัดฐานทางกฎหมายเพิ่ม เพื่อให้ตรงกับกรณีนี้ได้ สำหรับกฎหมายอาญาแล้วย่อมถือหลักการสูงสุดที่ว่า “nulla poena sine lege” คือ “ไม่มีโทษถ้าไม่มีกฎหมายกำหนด”

ผลของคำพิพากษานี้เป็นเหตุให้สถาบันรัฐสภาได้ตัดสินใจบัญญัติความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้า ไว้ในมาตรา 248 C (Theft of electrical energy) แห่งประมวลกฎหมายอาญาเยอรมนี ความว่า¹⁸⁴

¹⁸⁴ Harfst, *German Criminal Law*, (Germany : Rosch-Buch Scheblitz, 1998), p. 156.

(1) ผู้ใดเอาพลังงานกระแสไฟฟ้าที่มีใช้ของตนจากแหล่งกำเนิดไฟฟ้าหรือบริการไฟฟ้าโดยวิธีการที่ไม่ได้มุ่งประสงค์ที่จะทำให้พลังงานไฟฟ้าจากแหล่งกำเนิดไฟฟ้าหรือบริการไฟฟาลดลงอย่างปกติ หรือโดยการลงโทษปรับ ถ้าหากว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมุ่งประสงค์ที่จะเข้าถือเอาสิทธิซึ่งพลังงานกระแสไฟฟ้านั้นเข้ามาใช้เพื่อตนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี

(2) การพยายามกระทำความผิดตามมาตรา 1 นี้สามารถลงโทษได้

...

(4) ถ้าการกระทำตามอนุมาตรา 1 ได้กระทำลงด้วยเจตนาที่มีชอบด้วยกฎหมายเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือระวางโทษปรับ การกระทำความผิดนี้จะฟ้องศาลได้ต่อเมื่อได้มีการร้องทุกข์¹⁸⁵

นอกจากนี้ทรัพย์สินประเภทที่เป็นหลักฐานแห่งสิทธิเรียกร้อง เช่น ตัวรถไฟ ตัวรถยนต์ แสตมป์ ตัวรับสินค้า ฯลฯ ถือเป็นสิ่งที่มีรูปร่างตามกฎหมายอาญาเยอรมนี และเป็นวัตถุแห่งการลักตามมาตรา 242 เช่น การเอาสมุดเงินฝากธนาคารไปด้วยเจตนาจะถอนเงินออกจากบัญชีมีความผิดฐานลักทรัพย์ แม้ว่าจะเอาสมุดนั้นมาคืนในภายหลังก็ตาม เหตุผลก็คือว่ากฎหมายเยอรมนียังมีความรู้สึกว่าเป็นบัญชีเงินฝากธนาคารหรือสิทธิเรียกร้องนั้น เป็นทรัพย์สินที่มีเจ้าของ มันมีความเป็นไปได้ที่จะเอาไปได้¹⁸⁶

¹⁸⁵ Section 248c Theft of electrical energy

(1) Whosoever taps the electrical energy of another from an electrical facility or installation by means of a conductor which is not intended for the regular withdrawal of energy from the facility or installation, shall, if the offence was committed with the intent of appropriating the electrical energy for himself or a third person, be liable to imprisonment not exceeding five years or a fine.

(2) The attempt shall be punishable.

...

(4) If the offence under subsection (1) above is committed with the intent of unlawfully inflicting damage on another the penalty shall be imprisonment not exceeding two years or a fine. The offence may only be prosecuted upon request.

¹⁸⁶ Neumann, *Supra* note 174, p. 107.

4.2.2 กฎหมายฝรั่งเศส

ตามกฎหมายอาญาของประเทศฝรั่งเศส องค์ประกอบความผิดฐานลักทรัพย์ของฝรั่งเศส นั้นเหมือนกับกฎหมายของไทย กล่าวคือ การจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์จะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบ ดังนี้

(1) มีการเอาไป

ก) มีการเอาไปจากความครอบครอง นักนิติศาสตร์ฝรั่งเศสเห็นว่าการเอาไปจากความครอบครองนั้นมีที่มาจาก 3 ทฤษฎี¹⁸⁷ ได้แก่

- ทฤษฎีการสัมผัส (théorie de la contrectation) เพียงแต่การ ได้จับสัมผัสก็ถือเป็น ความผิดสำเร็จแล้ว

- ทฤษฎีพาพันไป (théorie de lablation) คือ ต้องพาทรัพย์ที่ตั้งอยู่นั้นไปและพาพัน ไปจากที่นั้นแล้วจึงเป็นความผิด

- ทฤษฎีการยึดถือ (théorie de l'apprehension)

ในความเห็นของนักกฎหมายฝรั่งเศสมีความเห็นในเรื่องดังกล่าวเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายแรกเห็นว่าการจะถือว่าเป็นการเอาทรัพย์ไป แค่เพียงเข้าถึงเอาการครอบครองก็เป็นการเอาไป แล้ว¹⁸⁸ ในขณะที่อีกฝ่ายเห็นว่า การเอาไปต้องมีการทำให้ทรัพย์เคลื่อนที่ก่อน (le déplacement)¹⁸⁹ จึง จะเป็นการเอาไป

ข) มีการแย่งการครอบครองและกรรมสิทธิ์ ตามกฎหมายฝรั่งเศสการทำให้ทรัพย์ เคลื่อนที่อาจทำได้ด้วยวิธีต่างๆ ไม่จำเป็นที่ผู้กระทำความผิดจะต้องจับตัวทรัพย์ถือไปด้วยมือตัวเอง¹⁹⁰ ดังนั้น การที่ต่อสายไฟฟ้าเข้ามาใช้ในบ้าน ตามกฎหมายฝรั่งเศสจึงถือเป็นการลักทรัพย์ เพราะมีการทำให้

¹⁸⁷ วารี วิชานนท์, “การตีความกฎหมายฝรั่งเศส,” วารสารนิติศาสตร์, เล่ม 3, ปีที่ 2, น. 133 (ธันวาคม 2531).

¹⁸⁸ จิตติ ดิงศภัทย์, อ้างไว้ เชิงอรรถที่ 196, น. 2542.

¹⁸⁹ จิตติ ดิงศภัทย์, อ้างไว้ เชิงอรรถที่ 196, น. 2542.

¹⁹⁰ จิตติ ดิงศภัทย์, อ้างไว้ เชิงอรรถที่ 196, น. 2555.

กระแสไฟฟ้าเคลื่อนที่ไปตามสายไฟแล้ว¹⁹¹ แม้จะมีได้มีการนำทรัพย์สินมาด้วยมือแต่อย่างใด อีกทั้งกฎหมายฝรั่งเศสไม่ได้คำนึงถึงว่าวัตถุแห่งการลักนั้นจะต้องเป็นวัตถุมีรูปร่างหรือไม่ ถ้าหากมีการเอาไปได้ย่อมถือว่าสิ่งนั้นลักได้¹⁹² ดังนั้น การแย่งการครอบครองและกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายฝรั่งเศสนั้นไม่ได้ถืออย่างเคร่งครัดว่า สิ่งที่ลักนั้นจะต้องมีรูปร่างหรือไม่ หากเอาไปได้แล้วย่อมลักได้ และการเอาไปไม่จำเป็นต้องเป็นการสัมผัสด้วยมือ หากสิ่งนั้นได้มาอยู่ในความครอบครองก็เป็นการเอาไปซึ่งทรัพย์สินแล้ว¹⁹³

(2) ทรัพย์สิน

ทรัพย์สินตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสนั้นแตกต่างจากเยอรมัน คือกฎหมายอาญาฝรั่งเศสไม่นำเอาความหมายของคำว่าทรัพย์สินในประมวลกฎหมายแพ่งมาใช้ คำว่าทรัพย์สินในความผิดฐานลักทรัพย์สินนั้นไม่คำนึงว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ คำนึงแต่เพียงว่าสิ่งนั้นเคลื่อนที่ได้หรือไม่ ถ้าเคลื่อนที่ได้ก็สามารถลักได้¹⁹⁴ ส่วนสิ่งที่ไม่มียูปร่าง เช่น สิทธิต่างๆ ความคิดต่างๆ ก็มีแนวความคิดในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ อะไรที่เอาไปได้ก็สามารถลักได้ ซึ่งตามมาตรา 379 ตามประมวลกฎหมายอาญาฉบับเดิมของฝรั่งเศสก่อนมีการแก้ไขเป็นฉบับปัจจุบันนั้น คำว่า Biens ในทางอาญาไม่ใช่หมายความเพียงว่าทรัพย์สินนั้นมีประโยชน์แต่เพียงอย่างเดียว แต่ทรัพย์สินนั้นมนุษย์สามารถถือครองเป็นเจ้าของได้ พลั้งธรรมชาติซึ่งมนุษย์สามารถเป็นเจ้าของได้จึงเป็นวัตถุแห่งการลักตามกฎหมายได้ทั้งสิ้น ดังนั้น พลั้งธรรมชาติซึ่งมนุษย์สามารถเป็นเจ้าของได้ย่อมเป็นวัตถุแห่งการลักตามกฎหมายได้ จึงถือว่าเป็นทรัพย์สินโดยนิตินัย อันเข้ากรณีเป็นการลักทรัพย์สินได้¹⁹⁵

¹⁹¹ Crim. 3. Aout 1912, B., 450 D., 1913, 1, 439, s., 1931, 1, 37, note Roux; 8 janv. 1958 B., 33 J.C. page 1958, 11, 10546, note Celpech. อ้างถึงใน ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, “วิจารณ์หนังสือ,” วารสารนิติศาสตร์, เล่ม 1, ปีที่ 21 : น.121, 122 (มีนาคม 2534).

¹⁹² Garraud, Traité théorique et pratique du droit pénal français, 3ème edition. (Paris : Librairie du la société du Recueil Sirey, 1913), p. 110. อ้างถึงใน สุเนติ คงเทพ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 4, น. 37.

¹⁹³ Ibid, p. 110.

¹⁹⁴ Garraud. Supra note 192, p. 113.

¹⁹⁵ Ibid. p. 113.

ในเรื่องความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้านั้น แต่เดิมไม่มีบทบัญญัติในเรื่องลักกระแสไฟฟ้าเอาไว้โดยตรง ซึ่งศาลแห่งประเทศฝรั่งเศสได้เคยตัดสินคดีเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้เมื่อปี ค.ศ. 1912 โดยตัดสินว่า กระแสไฟฟ้าตามความหมายในมาตรา 379 เป็น chose (ทรัพย์สิน) เหมือนกันกับน้ำ แก๊ส และไอน้ำ ดังนั้น เมื่อทำให้กระแสไฟฟ้าผ่านการครอบครองจากเจ้าของมายังผู้ลักได้ การเอากระแสไฟฟ้าของผู้อื่นไปใช้ย่อมเป็นความผิดฐานลักทรัพย์สินได้¹⁹⁶

ต่อมาฝรั่งเศสได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญารูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นการลดการโต้แย้งในเรื่องการลักกระแสไฟฟ้าว่าเป็นความผิดในเรื่องลักทรัพย์สินหรือไม่ โดยได้บัญญัติความผิดฐานลักทรัพย์สินเอาไว้ในมาตรา 311-1 และความผิดฐานลักกระแสไฟฟ้าไว้ในมาตรา 311-2 ซึ่งตามมาตรา 311-1 บัญญัติว่า “ผู้ที่เอาวัตถุมีรูปร่างไปโดยทุจริตและวัตถุมีรูปร่างนั้นเป็นของผู้อื่น มีความผิดฐานลักทรัพย์สิน”¹⁹⁷ และมาตรา 311-2 บัญญัติไว้ว่า “การเอาพลังงานของผู้อื่นไปโดยทุจริตถือว่าเป็นการลักทรัพย์สิน”¹⁹⁸

ในกรณีของวัตถุมีรูปร่างนั้นไม่เป็นปัญหาในการตีความว่าวัตถุมีรูปร่างนั้นเป็นทรัพย์สินหรือไม่ ส่วนสิ่งไม่มีรูปร่างไม่สามารถเอาไปได้ในแง่ของการกระทำเพราะจับต้องไม่ได้ แต่กระแสไฟฟ้าซึ่งมีคุณสมบัติขึ้นเพื่อไว้ใช้สามารถที่จะผ่านมือและสังเกตได้จากภายนอก จึงสามารถเอาไปได้และสามารถเป็นเจ้าของได้ จึงถือเสมือนสิ่งมีรูปร่างในความหมายของมาตรานี้ และมีคำพิพากษาของศาลตัดสินว่าการเอากระแสไฟฟ้าของผู้อื่นไปเป็นความผิดฐานลักทรัพย์สิน¹⁹⁹ นอกจากนี้ยังมีบัญญัติยืนยันว่าการเอากระแสไฟฟ้าไปเป็นความผิดด้วย ตามมาตรา 311-2 ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

¹⁹⁶ จิตติ ดิงศภัทย์, กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กรุงสยามพริ้นติ้งกรุ๊ป, 2539) น. 2542.

¹⁹⁷ Code Penal 1992 Article 311-1 “Theft is the fraudulent appropriation of a thing belonging to another person.”

¹⁹⁸ Code Penal 1992 Article 311-2 “Dishonest appropriation of energy to the prejudice of another person is assimilated to theft.”

¹⁹⁹ Crim. 3 aout 912: DP 1913. 1.439; S 1913.1. 337, note Roux.,

บทที่ 5

แนวทางการแก้ไขปัญห : ความผิดฐานลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า

ในบทที่ 5 นี้ จะได้กล่าวถึงแนวทางการแก้ไขปัญหของการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าของผู้อื่น โดยจะได้กล่าวถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาคั้งที่ได้ยกมาไว้ในบทที่ 2 ประกอบด้วย นิติวิธีในการปรับใช้กฎหมาย กระแสไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์สิน คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานลักลอบใช้พลังงานไฟฟ้า เจตนาพิเศษ “โดยทุจริต” และการแยกความผิดออกเป็นฐานใหม่ ปราบปรามรายละเอียด ดังนี้

5.1 นิติวิธีในการปรับใช้กฎหมาย

ในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ เพื่อใช้แทนกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ฉบับเดิม ได้มีการยกร่างบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับกระแสไฟฟ้าไว้เป็นพิเศษแล้ว²⁰⁰ แต่ในท้ายที่สุดที่ประชุมได้ลงมติว่าไม่ต้องใส่ข้อความดังกล่าวลงไป เนื่องจากถือว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีการบัญญัติความหมายในเรื่องทรัพย์สินและทรัพย์สินไว้อยู่แล้ว โดยมีเจตนาให้นำความหมายของคำว่าทรัพย์สินและทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ด้วย เพื่อให้เป็นสากลเหมือนกับกฎหมายอาญาของต่างประเทศ

ต่อมามีคดีเกี่ยวกับการนำกระแสไฟฟ้าไปใช้โดยไม่ชอบ เป็นคดีที่พนักงานอัยการฟ้องจำเลยที่ 1 ซึ่งได้นำสายไฟจากในบ้านของตนต่อพ่วงเข้ากับสายเมนของการไฟฟ้ากรุงเทพฯ และได้

²⁰⁰ ร่างประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 “กำลังแรงไฟฟ้าและกำลังแรงอื่นใดอันมีราคาและยึดถือเป็นเจ้าของได้ ให้ถือเป็นทรัพย์สินตามความหมายของหมวดนี้” โปรดดู รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 366/367/2485 วันที่ 24 กันยายน 2485.

นำไฟฟ้าที่ต่อพ่วงมาใช้เพื่อให้แสงสว่างและใช้เล่นวิทยุ โดยคดีนี้พนักงานอัยการขอให้ศาลลงโทษจำเลยฐานลักทรัพย์ ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เนื่องจากเป็นการกระทำความผิดในระหว่างใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 แต่เมื่อคดีดังกล่าวขึ้นถึงศาลฎีกา ประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ได้มีผลใช้บังคับแล้ว จำเลยที่ 1 จึงอ้างฎีกา โดยอาศัยบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ที่ไม่มีการนิยามศัพท์คำว่า “ทรัพย์” เหมือนในกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 และไม่มีบทบัญญัติเรื่องการลักกระแสไฟฟ้าเอาไว้เป็นพิเศษ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 (ประชุมใหญ่) ดังกล่าว จำเลยที่ 1 จึงฎีกาว่า การกระทำของจำเลยที่ 1 เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่ไม่มีบทนิยามคำว่าทรัพย์แล้ว ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่จึงตอบฎีกาของจำเลยที่ 1 ตามที่ศาลชั้นต้นรับฎีกาข้อนี้ว่า การกระทำของจำเลยผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หรือ 335 ได้ อันเป็นการอธิบายหรือตอบข้อสงสัยของจำเลยที่ 1 เท่านั้น จึงไม่ปรากฏถึงเหตุผลในคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวที่ว่าเหตุใดศาลจึงเห็นว่ากระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์ หรือวัตถุมีรูปร่าง หรืออย่างไร การลักกระแสไฟฟ้าจึงถือเป็นการผิดฐานลักทรัพย์ได้ และจากการศึกษาก็พบว่า คดีที่ 877/2501 (ประชุมใหญ่) ได้ลงโทษจำเลยที่ 1 ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ไม่ได้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่แต่อย่างใด จึงเป็นเสมือนการวางแนวตีความเอาไว้ล่วงหน้า จะเห็นได้ว่าคำพิพากษาศาลฎีกาไม่ใช่กฎหมาย เป็นเพียงตัวอย่างของการตีความ แต่การพิจารณาพิพากษาคดีต่อๆ มากลับใช้คำพิพากษาดังกล่าวมาพิจารณาตัดสิน ทำให้ดูจะกลายเป็นการพิจารณาตัดสินแบบกฎหมายในระบบ Common Law ทั้งๆ ที่ประเทศไทยใช้ระบบประมวลกฎหมาย หรือ Civil Law คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับดังกล่าวส่งผลให้เกิดข้อถกเถียงกันของนักวิชาการและนักกฎหมาย โดยมีความเห็นแบ่งแยกออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายที่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวที่ว่ากระแสไฟฟ้าสามารถลักได้ตามความผิดฐานลักทรัพย์ และฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย ทั้งนี้ ได้มีการเรียกร้องให้มีการบัญญัติความผิดในเรื่องของการเอาไปซึ่งกระแสไฟฟ้าและพลังงานอื่นๆ ให้ชัดเจน เหมือนดังเช่นกฎหมายของต่างประเทศ อาทิ ประเทศเยอรมนี ประเทศอังกฤษ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าปัญหาเรื่องการเอาไปซึ่งกระแสไฟฟ้านี้ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่ใช้กฎหมายในระบบ Common Law หรือ ระบบ Civil Law ก็เคยประสบปัญหานี้มาแล้วทั้งสิ้น โดยต่างก็ได้หาทางออกในปัญหานี้ในเวลาต่อๆ มา ในรูปแบบแตกต่างกันไป

แต่ก็ถือว่ามีการพัฒนาเป็นรูปธรรมขึ้น สำหรับในประเทศไทยนั้น ปัญหาดังกล่าวถือเป็นปัญหา ยืดเยื้อมานาน แต่ยังไม่มีการปรับแก้ไขแต่อย่างใด เพียงแต่นำคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวมาตัดสิน และยังมีการนำคำพิพากษาของศาลมาใช้เป็นหลักในการตัดสินคดีเกี่ยวกับการลักลอบใช้โทรศัพท์ ต่างๆ ออกมาอีก ซึ่งไม่น่าจะถูกต้อง ด้วยเหตุว่าเป็นการฝ่าฝืนหลักไม่มีความผิดโดยไม่มีกฎหมาย หรือหลักไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย เพราะการพิจารณาตัดสินคดีที่ศาลฎีกาตัดสินนั้นถือเป็นการ ตีความโดยเทียบเคียงบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นการขยายการใช้บทบัญญัติแห่ง กฎหมายเกินไปกว่ากรอบแห่งกฎหมายนั้นๆ²⁰¹ ด้วยเหตุนี้ จึงถึงเวลาที่จะต้องมิกฎหมายบัญญัติไว้ โดยเฉพาะในปัญหานี้เป็นลายลักษณ์อักษรเสียที

นอกจากนี้ จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่า ในบางประเทศเห็นว่า กระแสไฟฟ้าเป็นพลังงาน จึงไม่เป็นวัตถุมีรูปร่างอันจะลักไปได้ จึงมีกฎหมายขึ้นเป็นพิเศษบัญญัติ ไว้อย่างชัดเจน ในความผิดฐานเอาพลังงานของผู้อื่นไปใช้โดยไม่มีสิทธิ เช่น ประเทศเยอรมนี ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ประเทศสเปน หรือประเทศฝรั่งเศส ที่ได้บัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา ฝรั่งเศส ค.ศ. 1992 ว่า การเอาพลังงานของผู้อื่นไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ถือเป็นความผิด เช่นเดียวกับความผิดฐานลักทรัพย์ หรือประเทศญี่ปุ่นที่ได้บัญญัติให้กระแสไฟฟ้าถือเป็นทรัพย์ที่ลัก ได้ เป็นต้น

5.2 กระแสไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์

จากคำนิยามและการศึกษาลักษณะของไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า พบว่า ไฟฟ้าเป็น พลังงานชนิดหนึ่งซึ่งเกิดจากการแยกตัวออกมาของโปรตอน (อนุบวก) และอิเล็กตรอน (อนุลบ)²⁰² หรืออนุภาคอื่น²⁰³ โดยมีการถ่ายทอดความต่างศักย์ทางพลังงานไฟฟ้าโดยต่างผลึกและดันกัน²⁰⁴ ไป

²⁰¹ หยุด แสงอุทัย, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 15, น. 64 - 65.

²⁰² ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 47, น. 548.

²⁰³ ราชบัณฑิตยสถาน, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 134, น. 863.

²⁰⁴ ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 47, น. 548.

ยังอะตอมข้างเคียงต่อกันไปเรื่อยๆ ทำให้เกิดพลังงานไหลหมุนเนื่องเป็นกระแสไฟฟ้าขึ้น เป็นส่วนสำคัญ ซึ่งต่างผลึกและดันกันทำให้เกิดเป็นพลังงาน โดยทั้งอะตอมและอิเล็กตรอนไม่ได้เคลื่อนที่ไปตามกระแสไฟฟ้าที่ไหลไปด้วย²⁰⁵ ดังนั้น เมื่อไฟฟ้าเป็นเพียงพลังงานอันไม่ใช่วัตถุอันมีทั้งรูปและร่าง อีกทั้งยังไม่สามารถจับต้องสัมผัสได้ด้วยวิภคติ ไฟฟ้าจึงไม่ใช่ทรัพย์ตามคำจำกัดความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 137 จึงไม่อาจ “เอาไป” ได้ตามความหมายของ ความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา

ด้วยเหตุดังกล่าว กระแสไฟฟ้าจึงไม่ใช่ทรัพย์ตามความหมายของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉะนั้นจึงไม่อาจถูกลักไปได้ตามประมวลกฎหมายอาญา ประกอบกับคุณธรรมทางกฎหมายหรือสิ่งที่กฎหมายมุ่งจะคุ้มครองในเรื่องดังกล่าวมิใช่เป็นการคุ้มครองกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในทรัพย์แต่เป็นการคุ้มครองสิทธิในการใช้ประโยชน์ของพลังงานหรือกระแสไฟฟ้า ประกอบกับในประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายพิเศษอื่นก็ไม่มีฐานความผิดอื่นใดที่จะมาลงโทษผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวในทางอาญาได้เลย ทำให้เพียงให้คดีใช้ในทางแพ่งเท่านั้น ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการบัญญัติความผิดในเรื่องดังกล่าวขึ้นมาเป็นเรื่องเฉพาะ โดยไม่นำความผิดฐานลักทรัพย์ ตามมาตรา 334 หรือ 335 มาพิจารณา

5.3 คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานลักลอบใช้พลังงานไฟฟ้า

จากข้อมูลที่ศึกษามาพบว่า โดยปกติองค์ประกอบในความผิดฐานลักทรัพย์ องค์ประกอบข้อหนึ่งที่สำคัญของความผิดฐานลักทรัพย์ คือ การเอาไปโดยมุ่งที่ตัวทรัพย์ และการเอาไปนั้นต้องเป็นการตัดกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของเจ้าของเดิม ตามหลักกฎหมายโรมัน *furtum rei* หรือ การเอาไปโดยมุ่งที่ตัวทรัพย์ แต่การใช้กระแสไฟฟ้าหรือคลื่นสัญญาณต่างๆ เป็นเพียงการใช้สิ่งเหล่านี้โดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่ให้เจ้าของนั้นรู้ว่าตนได้แอบใช้กระแสไฟฟ้าหรือคลื่นสัญญาณของเขาอยู่ โดยเจ้าของยังสามารถใช้กระแสไฟฟ้าหรือคลื่นสัญญาณของตนได้ตามปกติมิได้เป็นการตัดกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองไป เพียงแต่ผลเสียที่เกิดขึ้นคือ เจ้าของต้อง

²⁰⁵ กิตติศักดิ์ ปรกติ, อ้างแล้ว เิงอรรถที่ 136, น. 44.

เสียค่าใช้จ่ายในส่วนที่ตนมิได้ใช้จริงเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากการลักทรัพย์ที่เจ้าของไม่สามารถนำทรัพย์นั้นมาใช้ประโยชน์ได้ เมื่อทรัพย์นั้นได้ถูกลักเอาไป เพราะเจ้าของถูกตัดกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในทรัพย์นั้นไป

นอกจากนั้น ตามหลักกฎหมายโรมันได้ปรากฏถึงการกระทำอันเป็นการลักทรัพย์ หรือ Furtum ไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1. การเอาไปโดยมุ่งที่ตัวทรัพย์ (Furtum Rei) ได้แก่ ความผิดฐานลักทรัพย์ 2. การเอาไปโดยมุ่งประโยชน์ที่ได้จากการใช้ตัวทรัพย์ (Furtum Usus) อันได้แก่การเอายานพาหนะของผู้อื่นไปใช้โดยไม่ชอบ และ 3. การเอาไปที่ผู้เป็นเจ้าของเป็นผู้กระทำโดยเอาทรัพย์ของตนไปจากผู้มีสิทธิยึดถือครอบครองทรัพย์นั้น โดยชอบ (Furtum Possessionis) อันเป็นที่มาของความผิดฐาน โกงเจ้าหนี้²⁰⁶ ฉะนั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าเข้าองค์ประกอบเรื่องลักทรัพย์ (Furtum) ตามหลักกฎหมายโรมันใดๆ เลย การที่ศาลฎีกาพิพากษาลงโทษการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าหรือสัญญาณโทรศัพท์ของผู้อื่นว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ย่อมไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมายดังกล่าว

และเนื่องด้วยสิ่งต่างๆ เหล่านี้ไม่เป็นวัตถุแห่งการลักตามกฎหมายเรื่องลักทรัพย์ แต่สิ่งเหล่านี้อาจถูกลักลอบใช้ได้ เนื่องจากเป็นการใช้พลังงานไฟฟ้า โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้มีสิทธิในการใช้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นควรไม่ใช้คำว่า “ลัก” กระแสไฟฟ้าในความผิดฐานดังกล่าว เพื่อป้องกันมิให้สับสนกับความผิดฐานลักทรัพย์ เห็นสมควรใช้คำว่า “ลักลอบใช้” แทน

5.4 เจตนาพิเศษ “โดยทุจริต”

การบัญญัติให้ความผิดฐานลักลอบใช้กระแไฟฟ้านั้นควรมีเจตนาพิเศษ “โดยทุจริต” ด้วย เนื่องจากตามองค์ประกอบภายในของความผิดฐานลักทรัพย์ได้มีการบัญญัติเจตนาพิเศษ “โดยทุจริต” ไว้ด้วย โดยเจตนาพิเศษดังกล่าวทำให้ความผิดฐานลักทรัพย์ต่างกับความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ กล่าวคือ การเอาไปที่จะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ได้นั้นจะต้องเป็นการเอาไปโดยทุจริต กล่าวคือ เป็นการเอาทรัพย์นั้นไปโดยแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับ

²⁰⁶ อุไรวรรณ อุคมวัฒนกุล, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 5, น. 31-32.

ตนเองหรือผู้อื่นกับทรัพย์สินนั้น ซึ่งถ้าหากเป็นการเอาไปเฉยๆ หรือเอาไปเพื่อทำลายก็จะไม่เข้าองค์ประกอบ “โดยทุจริต” ดังกล่าว ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วจะเป็นการทำให้เสียทรัพย์สิน จึงเข้าข่ายเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินแทน ดังนั้น ในเรื่องของการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าก็เช่นกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนจึงเห็นควรบัญญัติให้มีเจตนาพิเศษ “โดยทุจริต” ไว้ในความผิดฐานนี้ด้วย กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า มิใช่เพียงต่อสายไฟแล้วเอาไปโยนทิ้งขว้าง เพื่อถล่มแก๊งเจ้าของสิทธิในกระแสไฟฟ้าให้จ่ายเงินเพิ่มขึ้น

5.5 การแยกฐานความผิด

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าแตกต่างจากความผิดฐานลักทรัพย์ ดังนั้น เมื่อความผิดดังกล่าวมีลักษณะที่แตกต่างกัน จึงเห็นควรบัญญัติเพิ่มฐานความผิดลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าขึ้นเฉพาะอีกมาตราหนึ่ง โดยให้อยู่ในประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และให้บัญญัติต่อจากความผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา 334 เป็น มาตรา 334/1 โดยเสนอให้ความผิดฐานลักลอบใช้กระแสไฟฟ้ามีเนื้อหาสาระของความผิดดังต่อไปนี้

“ผู้ใดโดยทุจริตลักลอบใช้พลังงานไฟฟ้าจากแหล่งกำเนิดไฟฟ้าหรือวงจรไฟฟ้าของผู้อื่น ต้องระวางโทษ...”

และแม้ปัจจุบันจะมีโรงผลิตไฟฟ้าที่ดำเนินการโดยบริษัทเอกชน ใดๆ ก็ดี กิจการดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามสัญญาสัมปทานที่ได้จากภาครัฐ เอกชนเพียงเข้ามาร่วมลงทุนในรูปของผู้ผลิตไฟฟ้าย่อย (Small Power Producer) หรือ SPP และผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ (Independent Power Producer)²⁰⁷ นอกจากนั้น กระแสไฟฟ้าถือเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐานสำคัญ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชนและการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การลักลอบใช้ไฟฟ้าของผู้หนึ่งผู้ใดย่อมถือเป็นเรื่องร้ายแรง จึงเห็นควรให้ความผิดดังกล่าวจัดอยู่ในความผิดอาญาแผ่นดิน

²⁰⁷ สมาคมผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน, “ประวัติความเป็นมา สมาคมผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน,” สืบค้นเมื่อ 21 มกราคม 2560. จาก <http://www.appp.or.th/about.php>.

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 877/2501 ซึ่งวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา พิพากษาว่า การลักกระแสไฟฟ้าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หรือ 335 แล้วแต่กรณี การวินิจฉัยดังกล่าวย่อมขัดกับหลักกฎหมายเนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ทรัพย์” ไว้ ดังนั้น จึงต้องนำความหมายของคำว่า “ทรัพย์” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 137 ที่บัญญัติว่า “ทรัพย์ หมายความว่า วัตถุมีรูปร่าง” มาใช้ เมื่อกระแสไฟฟ้าเป็นเพียงพลังงานชนิดหนึ่ง ไฟฟ้าจึงไม่ใช่วัตถุอันมีทั้งรูปและร่าง อีกทั้งยังไม่สามารถจับต้องสัมผัสได้โดยวิธีปกติ ไฟฟ้าจึงไม่ใช่ทรัพย์ตามความหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ด้วยเหตุดังกล่าวเมื่อมีการใช้หรือต่อพ่วงไฟฟ้าของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตเกิดขึ้น การกระทำจึงไม่ครบองค์ประกอบภายนอกในส่วนของวัตถุแห่งการกระทำในความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 334 หรือ 335 แล้วแต่กรณี

ดังนั้น เมื่อการใช้หรือต่อพ่วงไฟฟ้าของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ อีกทั้งองค์ประกอบหนึ่งของการจะลักเอาทรัพย์ไปได้นั้น การเอาไปต้องเป็นการตัดกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของเจ้าของเดิม แต่การใช้หรือต่อพ่วงไฟฟ้านั้น เจ้าของไฟฟ้าที่ถูกแอบใช้หรือต่อพ่วงไปยังสามารถใช้อยู่ได้ดังเดิม เพียงแต่ทำให้เจ้าของไฟฟ้าอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นในเป็นสิ่งที่ตนไม่ได้ใช้ ซึ่งแตกต่างจากกรณีลักทรัพย์ที่เมื่อทรัพย์ถูกลักไปจะส่งผลให้เจ้าของไม่สามารถนำทรัพย์นั้นๆ มาใช้ประโยชน์ได้ เมื่อพิจารณาแล้วว่าไฟฟ้าไม่ใช่วัตถุแห่งการลักตามความผิดฐานลักทรัพย์ และเป็นสิ่งที่ไม่อาจลักได้ ดังนี้ จึงเห็นควรใช้คำว่าลักลอบแทนคำว่าลัก เนื่องจากแม้ไฟฟ้าจะไม่สามารถลักเอาไปได้ แต่ไฟฟ้าสามารถถูกลักลอบใช้ได้

หากเป็นกรณีการเชื่อมต่อสายไฟของผู้อื่นแล้วไม่นำไปใช้ประโยชน์ เพียงแต่ต่อแล้วทิ้ง ขว้างเสีย เจตนาเพียงเพื่อกลั่นแกล้งเจ้าของสิทธิในกระแสไฟฟ้าให้ต้องจ่ายเงินมากขึ้น กรณีดังกล่าว ย่อมไม่อาจเป็นการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงเห็นควร บัญญัติเจตนาพิเศษ “โดยทุจริต” ไว้ในความผิดฐานดังกล่าวด้วย

ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาและความสับสน จึงเห็นควรบัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็น ความผิดฐานใหม่ที่แยกออกมาจากความผิดฐานลักทรัพย์ โดยให้เพิ่มในลักษณะ 12 ความผิด เกี่ยวกับทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา โดยให้ต่อจากความผิดฐานลักทรัพย์ มาตรา 334 เป็น มาตรา 334/1

6.2 ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้าของผู้อื่นโดยไม่ชอบ และเพื่อรองรับ วัตถุประสงค์แห่งการกระทำ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

1) ควรแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาขึ้นใหม่ เพื่อให้ครอบคลุมถึง การลักลอบใช้พลังงานไฟฟ้า โดยให้เพิ่มมาตรา 334/1 ความผิดฐานลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า ต่อจาก ความผิดฐานลักทรัพย์ ตามมาตรา 334

2) ควรแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดของการลักลอบใช้กระแสไฟฟ้า โดยให้มีเนื้อหาสาระ ของความผิดว่า “ผู้ใดโดยทุจริตลักลอบใช้พลังงานไฟฟ้าจากแหล่งกำเนิดไฟฟ้าหรือวงจรไฟฟ้า ของผู้อื่น ต้องระวางโทษ...”

3) ควรกำหนดให้ฐานความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน

กรม
ประมง
กรม
ประมง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กิตติศักดิ์ ปรกติ. “กฎหมายกับการพัฒนาการของสังคมไทย: จากลัทธิกระแสไฟฟ้ามาสู่ลัทธิสัญญาชน
โทรศัพท.” วารสารไทยคดีศึกษา. เล่ม 2. ปีที่ 2. (เมษายน – กันยายน 2548) : 35 – 45.
- กิติ บุรพรรณ. “กระแสไฟฟ้าเป็นทรัพย์สิน.” ดูเฉพาะ. เล่ม 7 ปีที่ 5. (กรกฎาคม 2501) : 448 - 452.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- _____. กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 3. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กรุงสยาม
พับลิชชิ่ง, 2555.
- ไกรฤกษ์ เกษมสันต์, หม่อมหลวง. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 – มาตรา 366. พิมพ์
ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2553.
- ขุนหลวงไกรสี (เทียม). หลักกฎหมายอาญา. พระนคร : สำนักพิมพ์โสภณพิพรรฒธนาการ,
รัตนโกสินทร์ ศก 126.
- คณพล จันทน์หอม. กฎหมายลักษณะอาญา รัตนโกสินทร์ศก 127 จัดพิมพ์ฉลองพระมหากรุณาธิคุณ
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในวาระคล้ายวันสวรรคต เป็นปีที่ 100,
23 ตุลาคม 2553. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- คณิต ณ นคร. กฎหมายอาญาภาคความผิด. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน,
2543.
- _____. กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2553.
- จิตติ ดิงศภัทย์. กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์กรุงสยามพริ้นติ้งกรุ๊ป, 2539.
- _____. คำพิพากษาฎีกา ประจําพุทธศักราช 2501 ตอนที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์ไทยพิทยา, 2506.

- _____ . “คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์.” วารสารนิติศาสตร์. เล่ม 2. ปีที่ 2. (มิถุนายน 2516) : 17 - 83.
- เฉลิมพล ช่อโพธิ์ทอง. “ความผิดฐานลักทรัพย์และฉ้อโกง : ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายอังกฤษ เยอรมันและไทย.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- เฉลิมวุฒิ สาระกิจ. “ความยินยอม.” <http://chalermwutsa.blogspot.com/2015/04/blog-post.html>, 21 มกราคม 2559.
- ณัฐฐวัฒน์ สุทธิโยชิน. “ทฤษฎีความรับผิดอาญา.” http://www.stou.ac.th/Schools/Slw/upload/41716_2.pdf, 18 ตุลาคม 2559.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. “ความผิดฐานลักทรัพย์.” วารสารนิติศาสตร์. เล่ม 2. ปีที่ 16. (มิถุนายน 2530) : 26 - 57.
- _____ . คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและโทษ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555.
- _____ . ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง. พิมพ์ครั้งที่ 37. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2560.
- _____ . “รายงานวิจัยเสริมหลักสูตร เรื่อง ความผิดฐานลักทรัพย์.” คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร, 2533.
- _____ . “วิจารณ์หนังสือ.” วารสารนิติศาสตร์. เล่ม 1. ปีที่ 21. (มีนาคม 2534) : 121 - 123.
- _____ . หลักกฎหมายอาญาสาระสำคัญ เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2544.
- บัญญัติ สุชีวะ. คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์. อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ บัญญัติ สุชีวะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กรุงสยามพรีนติ้ง กรุ๊ป, 2540.
- ปฐมพงษ์ บุญหนุน. “ความผิดฐานลักทรัพย์ : ศึกษาเฉพาะกรณีการเอาไปซึ่งทรัพย์.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2544.
- ประกาศน์ อวยชัย. ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือฎีกา 100 ปี ตามกฎหมายอาญา เล่ม 3. กรุงเทพมหานคร : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2538.
- พระยาลัดพลีธรรมประคัลภ์. กฎหมายอาญาพิสดาร : ความผิดต่อทรัพย์และเกี่ยวกับบุคคล. พระนคร : โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์และการเมือง, 2479.

- พระอินทปรีชา (เหยียน เลขะวณิช). คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ภาค 1. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2468.
- ไพจิตร ปุญญพันธ์. คำอธิบายกฎหมายเฉพาะเรื่อง ประมวลกฎหมายอาญา ลักทรัพย์โดยใช้อุบายมิได้หรือไม่ และ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ข้อสันนิษฐานความผิดทางกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงทองการพิมพ์, 2517.
- ไพบูลย์ เพียรรู้จบ. “ลักกระแสไฟฟ้า.” คูลพาท. เล่ม 3 ปีที่ 5. (มีนาคม 2501) : 159 - 161.
- มาโนช จรมาศ. “ลักทรัพย์และยกยอกทรัพย์.” คูลพาท. เล่ม 3. ปีที่ 5. (มีนาคม 2501) : 156 - 158.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, 2556.
- รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 62/182/2482 วันที่ 6 มกราคม 2482.
- รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 89/11/2483 วันที่ 10 พฤษภาคม 2483.
- รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่ 366/367/2485 วันที่ 24 กันยายน 2485.
- วาริ วิชยานนท์. “การตีความกฎหมายฝรั่งเศส.” วารสารนิติศาสตร์. เล่ม 3. ปีที่ 2. (ธันวาคม 2531) : 133.
- วิกิบุ๊กส์. “ลักษณะทั่วไปของทรัพย์สิน.” https://th.wikibooks.org/wiki/ทรัพย์สิน/บทที่_1, 7 พฤศจิกายน 2559.
- วิชา มหาคุณ. การใช้เหตุผลในทางกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523.
- สนิท สนั่นศิลป์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุตราไพศาล, 2551.
- สมศักดิ์ สิงห์พันธ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา เล่ม 4 ตอนที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิคตอรีเพาเวอร์ พอยท์, 2528.
- สมาคมผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน. “ประวัติความเป็นมา สมาคมผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน.” <http://www.appp.or.th/about.php>, 21 มกราคม 2560.

- สวัสดิ์ ศรีลัมภ์. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์รามคำแหง, 2519.
- สำนักงานศาลยุติธรรม. คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2547 เล่มที่ 9. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์, 2548.
- สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม. คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2539 เล่มที่ 10. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2540.
- _____. คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2542 เล่มที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์, 2543.
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2555.
- สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. “อาญา เจตนาทุจริต.” วารสารกฎหมายใหม่. เล่ม 7. ปีที่ 107. (พฤษภาคม 2552) : 48 - 52.
- _____. “ความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน” อุลพาท, เล่ม 2. ปีที่ 56. (มิถุนายน 2552) : 168.
- สุเนติ คงเทพ. “ความผิดฐานลักทรัพย์ : ศึกษาการเอาไปซึ่งพลังงาน.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- แสวง บุญเฉลิมวิภาส. หลักกฎหมายอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2551.
- โสภณ รัตนากร. “การครอบครองในกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา.” วารสารนิติศาสตร์, เล่ม 2. ปีที่ 24. (มิถุนายน 2538) : 261 - 269.
- _____. “ระบบกฎหมายไทยเป็นระบบซีวิลลอว์ หรือคอมมอนลอว์.” อุลพาท, เล่ม 2. ปีที่ 62. (พฤษภาคม - สิงหาคม 2558) : 1 - 11.
- หลวงประเสริฐมนูกิจ. กฎหมายของประเทศเองไกลแซกซอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร : โรงพิมพ์เพชรรัตน์, 2495.
- หลวงสุทธิวาตนฤพณี. ประวัติศาสตร์กฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 7. พระนคร : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์. 2517.
- หลวงอรรถปรีชาชนูปการ. “คำบรรยายกฎหมายลักษณะอาญา ภาค 2.” คำสอนชั้นปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2493.
- หลวงอินทปรีชา (เหยียน เลขะวณิช). คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา แผนกโจรกรรม, ประทุษร้ายต่อทรัพย์. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนาการ, 2460.

- หยุด แสงอุทัย. กฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2553.
- _____. กฎหมายอาญา ภาค 2-3. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2553.
- _____. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2527.
- _____. คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2548.
- อุไรวรรณ อุดมวัฒนกุล. “ความผิดฐานลักทรัพย์ : ศึกษากรณีการเอายานพาหนะของผู้อื่นไปใช้โดยมิชอบ.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Garraud. Traité théorique et pratique du droit pénal français. 3ème edition. Paris : Librairie du la société du Recueil Sirey, 1913.
- Griew. The Theft Act 1968 and 1978. 4th edition. London : Sweet & Maxwell, 1968.
- Harfst. German Criminal Law. Germany : Rosch-Buch Scheblitz, 1998.
- Helm. “Case and Comment.” The Criminal Law review. (September 1975) : 513.
- Jolowicz. Historical Introduction to the Study of Roman Law. Cambridge : The University Printing House, 1971.
- LaFave and Scott. Criminal Law. St. Paul, Minn : West Publishing, 1972.
- Neumann. Criminal Law, Manual of German Law. London : Her Majesty’s Stationery Officer, 1952.
- Sandars. The Institutes of Justinian with English Introduction, Translation, and Notes. 7th edition. London : Longman, Green and Co., Ltd., 1956.

Schuster. The Principle of German Civil Law. London and New York : Stevens & Sons Ltd.,
1907.

Smith. The law of theft. 4th edition. London : Butter Worth, 1979.

_____. "The Subject of Larceny." American Jurisprudence. Vol. 50 : 1.

Smith & Hogan. Criminal Law. 6th edition. London : Butterworth, 1968.

Turner. Kenny's Outline of Criminal Law. 18th edition. Cambridge : the University Press, 1966.

_____. Russell on Crime. 12th edition. London : Steven & Son, 1964.

กรม
การ
การ
การ

ภาคผนวก

คณะกรรมการกฤษฎีกา
รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา
ครั้งที่ ๒๒, ๑๘๒/๒๕๔๒
วันเสาร์ที่ ๒ มกราคม ๒๕๔๒

ผู้ที่มาประชุม คือ

(๑) นายนาวาเอก หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์	ร.น. ประธานกรรมการ ฯ
(๒) นาย อาร์. กีบอง	กรรมการ
(๓) พระนิติการุณย์ประสม	กรรมการ
(๔) นาย ยอง บรูเนย์	กรรมการ
(๕) พระมณูเวทย์วิมลนาท	กรรมการ
(๖) พระยาสิทธิธรรมประคัลภ์	กรรมการ
(๗) หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช	กรรมการ
(๘) พระยาอรรถกรมนนุทที	กรรมการ
(๙) นายเคื่อน มุณนาท	กรรมการ
นายสายหยุด แสงอุทัย	ผู้จกรายงาน
หม่อมเจ้าสกลวรรณากร วรวรรณ	โครราชการที่อื่น
พระยาอรรถการีย์นิพนธ์	โครราชการที่อื่น

เปิดประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ นั่งเป็นประธาน

ประธาน ฯ กล่าวเปิดประชุม

ประธาน ฯ - ครั้งที่แล้วมาแก้ไขประมวลอาญา ๒๕๔ ไปบ้างแล้ว แต่ยังไม่ถึงกับผูกพันเค็ดขาดทีเดียว บัดนี้ นาย อาร์. กีบองได้ไปร่างขึ้นมาแล้ว ถ้าไม่มีผู้ใดเสนอเกี่ยวกับมาตรา ๒๕๔ เป็นกรทั่ว ๆ ไปแล้ว ก็จะได้พิจารณาถูร่างของนาย อาร์. กีบอง หรือจะพิจารณาถูร่างของนาย อาร์. กีบอง ที่เค็ดข และถ้ามีอะไรก็ผูกพัน (ประธานฯ ขอให้นาย อาร์. กีบองอธิบายประกอบร่างซึ่งนาย อาร์. กีบอง ยกขึ้นใหม่)

นาย อาร์. กีบอง - ในร่างที่ยกขึ้นใหม่นี้จะเห็นได้ว่า แตกต่างกับบทบัญญัติเดิมมาก คือจะถือว่าเป็นลักทรัพย์ ถ้ามีการเอาทรัพย์สินไปโดยประสงค์จะได้ประโยชน์ (procure profit) นอกจากนี้ได้ใช้คำว่า movable property ทั้งนี้เพราะถาม

- กฎหมาย -

กฎหมายอาชญากรรมฝรั่งเศสและกฎหมายอาชญาอาธิวาเดียนจะดักได้ก็แต่สังหาริมทรัพย์ (movable property) และกำหนดคำว่า movable property ไว้ชัด ข้าพเจ้าใคร่จะทราบว่าจะความคิดของกฎหมายไทยเป็นอย่างไร การดัก "อสังหาริมทรัพย์" เป็นไปได้หรือไม่

พระยาอัศศี ๑ - เราถือตามกฎหมายอังกฤษ ตามกฎหมายอังกฤษเป็นเรื่องที่เข้าใจอยู่ในตัวเองว่า ดักทรัพย์ต้องเป็นทรัพย์เคลื่อนที่ได้

นาย อาร. กีบอง วรรคสองนั้นมีบัญญัติเป็นพิเศษ เรื่อง "โพท" ซึ่งมีตัวอย่างอยู่ในกฎหมายอิตาลี และกฎหมายสวีต

นาย เคียน ๑ - ทรัพย์เราแปลว่า "thing" ไม่ได้แปลว่า "property"

พระยาอรณกรม ๑ - มีตัวอย่างเช่นชุกคินเอาไป ถ้าถือว่าต้องเป็นสังหาริมทรัพย์จึงจะดักได้ ปัญหาว่าจะ เด็ดขาดหรือไม่

ม.ร.ว. เสนีย์ ๑ - เกยมีกรณีเรื่องดักมัน ศาลฎีกาศึกษาเห็นว่าถ้าดักหากออกจากหลุมแล้วเป็นทรัพย์เคลื่อนที่ได้

ประธาน ๑ - จะใช้คำว่า "ทรัพย์สิน" เฉย ๆ ไม่ใช่คำว่า "movable" ก็เข้าใจได้

ม.ร.ว. เสนีย์ ๑ - แม้จะมีคำว่า movable ก็ไม่ช่วยวินิจฉัย เพราะจะต้องวินิจฉัยเหมือนกันว่า เมื่อไรจะเป็น movable

ประธาน ๑ - ควรใช้คำว่า "ทรัพย์สิน" เฉย ๆ เพราะถ้าใช้คำว่า "สังหาริมทรัพย์" แล้วจะมีปัญหาขึ้น เช่นลักชุกคิน เพราะตัวบทใช้คำว่า "สังหาริมทรัพย์" แต่ "คิน" ไม่ใช่สังหาริมทรัพย์ มาแต่กัน

พระยาอัศศี ๑ - ถ้าใช้คำว่า "สังหาริมทรัพย์" จะทำให้ยุ่งขึ้น เพราะเดิมใช้คำว่า "ทรัพย์สิน" อยู่แล้ว

ที่ประชุมตกลงให้ใช้คำว่า "thing"

พระยาอรณกรม ๑ - ที่ใช้คำว่า "เอาไปโดยเจ้าของไม่อนุญาต" นั้นเจ้าของเช่นนี้จะหมายความว่าไหน

พระยาอัศศี ๑ - ต้องปล่อยให้ศาลตีความ

ม.ร.ว. เสนีย์ ๑ - เราไม่ได้ใช้คำว่า "ผู้มีกรรมสิทธิ์"

พระยาอรณกรม ๑ - ถ้าผู้ครอบครองอนุญาต แต่เจ้าของไม่อนุญาต จะว่าอย่างไร

ม.ร.ว. เสนีย์ ๑ - ข้อความนี้ลอกถ้อยคำมาจากตัวบทเดิม

- นาย อาร. กีบอง -

นาย อาร์. กียอง - สงสัยว่าจะมีทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง

พระยาลักขี ๓ - อากาศก็เป็นทรัพย์สินที่มีรูปร่าง

ประธาน ๓ - จะควรใช้คำว่า "in order to procure any undue benefit" หรือไม่

ม.ร.ว. เคนีย์ ๓ - กฎหมายเดิมของเราคือแล้วใช้คำว่า dishonestly ไม่ต้องแก้ไขกฎหมายเดิม

ประธาน ๓ - เราได้มีคำว่า "โดยทุจริต" ไว้ในบทวิเคราะห์

ที่ประชุมตกลงให้ใช้คำว่า "dishonestly"

พระยาลักขี ๓ - ข้าพเจ้าอยากขอปรับความเข้าใจ ปัญหาได้เกิดขึ้น ทั้งแก่การประชุมคราวที่แล้วมา คือศาลฎีกาได้ถือว่าต้องเอาไปซึ่งกรรมสิทธิ์ (deprive of ownership) แต่ตามตัวบทจะเห็นว่าอาจมีการเอาไปโดยทุจริต โดยไม่มีการเอากรรมสิทธิ์ไปก็มี ถ้าจะเอาคำว่า "โดยทุจริต" ไว้ตามตัวบทเดิม ข้าพเจ้าขอถามว่า ความประสงค์ที่เราตกลงกันนั้นจะถือหลักที่ศาลฎีกาศึกษาต่อไปหรือไม่ ถ้าถือหลักเช่นนี้ข้าพเจ้าก็เห็นด้วย แต่ถ้าจะถือเป็นว่าแม้ไม่ deprive of ownership แต่ไปประโยชน์นี้คนอื่นก็เข้า "ลักทรัพย์" แล้ว ข้าพเจ้าขอให้นิติจารณา

ประธาน ๓ - เราได้ตกลงมาแล้วว่า ถ้าเอาทรัพย์สินไปไม่ว่าเพื่อประโยชน์อย่างใด ๆ เป็นลักทรัพย์ แม้จะไม่ deprive of ownership แต่การเอาทรัพย์สินไปใช้ชั่วคราวในขณะนั้นเป็นเสมือนผู้ให้ถือว่าเป็นความผิดตลอดตัว คือ เข้า "take away" แล้วก็ถือว่าลักทรัพย์ เพราะสืบมาจาก deprive of ownership หรือไม่

พระยาลักขี ๓ - โดยที่มาตรา ๒๒๖ ทวิ บัญญัติไว้เป็นกรณีพิเศษ ฉะนั้นมาตรา ๒๒๘ จะต้องเป็นเอาไปเลยทีเดียว

ประธาน ๓ - มาตรา ๒๒๖ ทวิ ต้องมาส่งแล้ว และส่งคืนโดยทันที ถ้าเขียนในมาตรา ๒๒๘ จะเขียนอย่างไร

ม.ร.ว. เคนีย์ ๓ - ถ้าเขียนในมาตรา ๒๒๖ แสดงว่า แม้ไม่ deprive of ownership ก็ผิด แต่ผิดโดยลักษณะบางอย่าง ถ้าเอาทรัพย์สินมาคืนทันที

นาย บรูเนย์ - จะ deprive of ownership ไม่ได้ เพราะเจ้าของยังมีกรรมสิทธิ์อยู่

พระยาลักขี ๓ - จะต้องเป็น deprive the owner of possession และปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญ ศาลจะต้องใช้มาตรานี้บ่อย ๆ

ประธาน ฯ - ที่ศาลฎีกาถือหลักว่า ต้องเอาไปเป็นกรรมสิทธิ์นั้น เอามา
จากไหน

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - กฎหมายบอกว่าเอาไปจากเจ้าของที่ดินแล้ว ศาลฎีกา
ไม่รู้ว่าจะไปเอามาจากไหน

พระนิติการักษ์ ฯ - ศาลฎีกาถือเอาเจตนาลักทรัพย์ คือ เพียงเอาไปจาก
เจ้าของยังไม่พอ-ที่จะถือว่าเป็นความผิดลักทรัพย์

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - การเอาไปเพื่อประโยชน์อย่างใด ๆ ควรถือว่าเป็น
ความผิดลักทรัพย์แล้ว เพราะไม่มีเหตุผลอะไรที่จะเอาของคนอื่นเขาไป เขาไม่
ได้ทั้งทรัพย์สินของเขาไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ จะถือหลักแย่งกรรมสิทธิ์ไม่ได้ เพราะ
กรรมสิทธิ์ยังอยู่ที่เจ้าของ

ประธาน ฯ - เป็นปัญหาว่า "เอาทรัพย์สินไปโดยเจตนาทุจริต" หรือไม่
คือถ้าแม่จะเข้ามาตรา ๒๒๖ ทวิไม่ได้ มาตรา ๒๒๕ ก็ยังใช้คำว่า "โดยเจตนาทุจริต"
ฉะนั้นถ้าเป็นเรื่องที่เห็นได้ชัด ๆ ว่าผู้เอาไปไม่มี "เจตนาทุจริต" ผู้เอาไปก็ไม่มี
ความผิด

พระยาอรรถกรกรม ฯ - ข้อสำคัญอยู่ที่ว่า ถ้าเอาไปเพียงชั่วคราว แต่จับได้
ก่อนคืนก็เป็นลักทรัพย์

ประธาน ฯ - ถ้าอ้างว่าจำเป็นต้องเอาของเพื่อนไปใช้ทำไมไม่เช่า
รถแท็กซี่แทน และทำไมไม่บอกเจ้าของเสียก่อน ทำไมจึงจะสงเสริมให้คนไปเอาของ
คนอื่นโดยไม่บอกกล่าว

พระยาบัณฑิตย์ ฯ - ไม่ใช่ ต้องดูข้อเท็จจริงว่าเอาทรัพย์สินไปเพื่ออะไร
เช่น โป๊ะ แท๊ก่อนนี้มีหอยแมลงภู่มากเกาะที่เสา เมื่อเลิกทำโป๊ะแล้วใคร ๆ จะมาถอน
เสาก็ได้ แต่เวลานี้มีราคาใครจะมาเอาไปไม่ได้

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - มีบางกรณีเป็นเจ้าของอนุญาตโดยปริยาย ซึ่งผู้เอา
ทรัพย์สินไปไม่มีผิดฐานลักทรัพย์

พระยาบัณฑิตย์ ฯ - จะถือได้อย่างไรว่า เจ้าของอนุญาตโดยปริยายหรือไม่

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - ต้องดูว่า เจ้าของเคยให้ใช้บ่อย ๆ หรือไม่

พระยาอรรถกรกรม ฯ - เจ้าของอาจโกรธขึ้นมา ไปแจ้งความว่าลักทรัพย์

ประธาน ฯ - เช่นเรือที่ใช้ข้ามฝากไปข้ามฝากมา จะถือว่าผู้เอาไปมีผิด
ฐานลักทรัพย์ไม่ได้

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - ศกฺุหมายี่ประ เภรอื่นเขาเอาผิดแคะ เาะล็กแรง
 ใหล้า กวามผิดอย่างอื่นเป็นความผิดเล็กน้อย เห็นว่าควร เอาผิดแคะ เาะล็กแรงใหล้า
 นายเกื่อนาอ่านร่างของเสนาธิการสำหรับการพิจารณาวันที่ ๒ เกี่ยวกับ
 มหวิเระชาติ คำว่า "ทรัพย์สิน" เสนอที่ประชุม

ประธาน ๓ - เรื่องนี้ที่ประชุมได้ลงมติให้เสนาธิการไปร่างมหวิเระชาติ
 คำว่า "ทรัพย์สิน" ให้รวมถึงใหล้า และได้ไปทำการค้นคว้าในเรื่องนี้ ถ้าเสนาธิการได้
 ร่างตามมติของที่ประชุมก็ไม่มีปัญหา คงใช้ได้กับมาตรา ๓ แต่เมื่อค้นคว้าแล้ว เสนาธิการ
 เห็นว่าไม่ควรมีมหวิเระชาติ ควรให้เข้าใ้อย่างประมวลกฎหมาย - และพาณิชย์ และมี
 บทบัญญัติถึงโทษการลัก - และการขโมยแรงใหล้าเป็นอิสระ อยากรว่าที่ประชุม
 จะเห็นอย่างไร

พระมนูเวทย์ ๓ - เาะร่างกฎหมายอีก ๓ ๓ ๓ ไม่มีมหวิเระชาติคำว่า
 "ทรัพย์สิน" ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัดนี้เรามีประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 แล้ว และมี มหวิเระชาติ คำว่า "ทรัพย์สิน" ในประมวลกฎหมายแพ่ง ๓ แล้วจะเอา
 มหวิเระชาติ คำว่า "ทรัพย์สิน" ในกฎหมายอาญาอีกเวยก็เวยเหมือนกัน

ประธาน ๓ - แต่จะต้องไปบัญญัติไว้เป็นความผิดเวยในหมวดอื่ง
 ลักทรัพย์สินและขโมย

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - ต้องใส่ไว้ในหมวดความผิดความทำให้เสียทรัพย์สินกับ
 และอาจมีผู้เวยงว่า กฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติถึงโทษ จะเอามหวิเระชาติของประมวล
 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใหล้าไม่ได้

พระมนูเวทย์ ๓ - มหวิเระชาติคำว่า "ทรัพย์สิน" ของกฎหมายอีก ๓ ๓ ๓
 ไม่ใหล้าหนดกว่า ทรัพย์สินต้องมีราคา

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - ทรัพย์สินจะต้องมีราคาจึงควรจะถือว่าเป็นทรัพย์สิน
 พระยาลักษณี ๓ - แต่กฎหมายอีก ๓ ๓ ๓ ไม่ได้บัญญัติเช่นนั้น คือทรัพย์สิน
 จะมีราคาหรือไม่ก็ได้ มีหลักอยู่ว่า ทรัพย์สินนั้นบุคคลถือเป็นเจ้าของได้

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - แต่กฎหมายอีก ๓ ๓ ๓ เาะร่างควร เาะกว่ากฎหมายแพ่ง ๓
 ประธาน ๓ - ควรพิจารณาว่าจะต้องมีมหวิเระชาติคำว่า "ทรัพย์สิน" ไว้
 ในกฎหมายอาญาหรือไม่ (ต่อจากนี้ประธาน ๓ อามกรมการเรียงทิวบลล)

พระยาอรรถกรม ๓ - มหวิเระชาติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 ไม่พอ และบัญญัติไว้ไม่ดี ควรจะมีมหวิเระชาติในกฎหมายอาญา

ระงับการรื้อ ๓ - ควรมีบทวิเคราะห์

ระงับคดี ๓ - เมื่อไต่สวนความเห็นตนเองนายเคื่อน ๓ ก็เห็นด้วยแต่
เมื่อไต่สวนกันแล้วเห็นว่า อาจมีข้อหาขึ้นได้ จึงควรมีบทวิเคราะห์

ระงับเหตุ ๓ - เห็นด้วยกับระงับคดี ๓

นาย อาร์ท กีบอง และนาย บรูเนย์ - จะมีบทวิเคราะห์ไว้ในกฎหมาย
อาชญากรรมได้

ที่ประชุมตกลงให้มีบทวิเคราะห์คำว่า "ทรัพย์สิน"

ประธาน ๓ - เมื่อได้ตกลงจะให้บทวิเคราะห์แล้ว อยากทราบว่าจะมีคดี
ถึงแรงให้คำพิพากษาหรือไม่

ระงับเหตุ ๓ - ควรมีบทวิเคราะห์ไว้ในบทวิเคราะห์ด้วย

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - ที่จะมีบทวิเคราะห์ไว้ในมาตรา ๒ เกณฑ์
กฎหมายของเราจะแปลกกว่ากฎหมายอื่น ๆ จึงบัญญัติเรื่องแรงไว้ในหมวดความผิดนี้เอง

ที่ประชุมตกลงให้มีบทวิเคราะห์ไว้ในมาตรา ๒ และให้หมายรวมถึงแรงให้คำพิพากษา

ประธาน ๓ - ในการบัญญัติบทวิเคราะห์คำว่า "ทรัพย์สิน" ควรถือหลักเศรษฐ-
ศาสตร์ คือ ทรัพย์สินนั้นต้องเอามาเป็นเจ้าของและมีราคา

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - ควรจะร่างอย่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๘๘ แต่บทวิเคราะห์จะร่างและถือเอาเป็นเจ้าของได้ ส่วนที่เกี่ยวกับ
แรงให้คำพิพากษาว่า "และให้หมายรวมถึงแรงให้คำพิพากษาด้วย"

ที่ประชุมเห็นชอบด้วยกับ ม.ร.ว. เสนีย์ ๓

ระงับการรื้อ ๓ - ถ้าใจนำเข้ามา และมีผู้มาเจาะคั่นเอาตัวไปใช้
ในตนเองเขาคงนี้ จะมีนิรโทษกรรมหรือไม่ เห็นว่า "น้ำ" จะถือว่าเป็นกรรมสิทธิ์
ของบุคคลได้ก็ต่อเมื่อผู้ใดถือมีเจตนาจะถือกรรมสิทธิ์

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - ถ้าใจนำเกลือเข้ามาในมาก็เป็นกรรมสิทธิ์

ประธาน ๓ - ต่อไปจะควรพิจารณามาตรา ๒๕๒ ๒๕๓ ของนาย อาร์ท,
กีบอง หรือควรพิจารณามาตรา ๒๕๔ เสียก่อน เห็นว่าควรพิจารณามาตรา ๒๕๔ เสียก่อน

นายเคื่อน ๓ อ่านมาตรา ๒๕๔ เสนอที่ประชุม

ประธาน ๓ - เรื่องถ้อยคำต้องปรับปรุง

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - ต้องระวังอย่าเรียกว่าทรัพย์สินของผู้อื่นส่วน เพราะผู้อื่นส่วน
ที่มีเจตนาเป็นไม่เข้าผู้อื่นส่วน ใช้ไม่ได้จนกว่าจะแก้ไขได้

- นาย อาร์ท กีบอง -

นาย อาร์. กียอง - อธิบดีกรมวิสามัญคดี มาตรา ๒๒๗ และชี้แจง
ควารประสงค์ของนายปากูฐ์ ในการร่างมาตรานี้ คือเพื่อป้องกันไม่ให้เข้าใจผิด

นาย บุญเนี้ย - กฎหมายอาชญากรรมเป็นได้สองโทษเป็นอิสระแยกต่างกับ
ลักษณะขั้วรวมคา แต่กฎหมายไทยสองโทษเท่ากัน ฉะนั้นข้อความแห่งมาตรานี้จึงเข้า
มาตรา ๒๔๔ อยู่แล้ว

ประธาน ฯ - ถ้าตีความมาตรานี้ออกเลย จะเข้าใจผิดหรือไม่

พระยาอรรถกรม ฯ - สำนักรับฟ้องนั้นไม่จดทะเบียนจะยาก เพราะไม่
ทราบว่าทรัพย์สินเป็นของใคร

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - ขัดแย้งแต่ขอเท็จจริง ถ้าเข้ามาในศาลเองผู้รับทรัพย์สิน
ก็เป็นของหุ้นส่วนไป ถ้าเข้ามาให้มิใช่ก็เป็นของผู้ให้

ประธาน ฯ - ถ้าเขาของมาที่ราคาในการเข้าหุ้นส่วน จะว่าอย่างไร

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - ถ้าเขามาขึ้นฟ้อง เป็นของหุ้นส่วน แต่ถ้าหุ้นส่วนนั้นไปจาก
ทะเบียนจะลำบาก

พระนิติการณ ฯ - ถ้าจดทะเบียนแล้วก็กลายเป็นบุคคลต่างหาก เป็น
การลักทรัพย์ของผู้อื่น

พระยาอรรถกรม ฯ - แต่ถ้าตีความมาตรานี้ออกจะทำให้เป็นที่สงสัย

นาย บุญเนี้ย - ถ้าจะไม่ให้ชัดก็กัน จะเอาคำว่า " or in part" ใน
มาตรา ๒๔๔ ออกแล้ว เอามาตรา ๒๔๖ ไว้ก็ได้

นาย อาร์. กียอง - มาตรา ๒๔๔ เข้าอยู่ในมาตรา ๒๔๕ แล้ว มาตรา
๒๔๕ จึงเป็นแต่บทอธิบาย—ความเท่านั้น แต่มีทางออกโดยสองโทษตามมาตรา ๒๔๕
ให้ทางกับมาตรา ๒๔๔

พระมนูเวทย์ ฯ - เปลี่ยนโทษเสียก็จะดี

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - ข้อ ๒ คือ มีคำว่า "เอาไปเสียจากผู้อื่นที่รับทรัพย์สิน"

พระยาอรรถกรม ฯ - ที่มีมาตรา ๒๔๕ ไว้ก็ได้ เพราะตามมาตรา ๒๔๕
นี้ ถ้าหุ้นส่วนนั้นเป็นผู้จัดการก็ไม่ใช่ลักษณะ

ประธาน ฯ - ที่ต้องอธิบายไว้ เพราะเวลานี้ผู้ตีความจับความหมาย
ยังไม่ชัด

ที่ประชุมเห็นว่า เป็นบทอธิบายความ ควรเอาไว้อย่างเดิม

นายเคื่อน ๓ อำนาจมาตรา ๒๕๑ เสนอที่ประชุม

พระยาอรรถกรกรม ๓ - ถ้าเขามอบให้ไว้ก็ไม่ควรจะเอาผิดคนสักทวิชัย
ประธาน ๓ - แต่เมื่อเอาทวิชัยไปก็ต้องเอาผิด

พระยาอรรถกรกรม ๓ - ถ้าลงโทษตามมาตรานี้คนสักทวิชัยก็มากเกินไป
ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - ว่าว่า "เอาไป" ต้องเอาไปจาก "ผู้ครอบครอง"

ประธาน ๓ - ควรขอเสนอทางๆ เสียก่อน

นายเคื่อน ๓ อ่านข้อเสนองานนายเทห์ไนต์ ซึ่งเสนอว่า ความผิดที่ควร
เข้าอยู่ในหมวดความผิดต่อความยุติธรรม

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - ไม่ใช่เป็นความผิดต่อความยุติธรรม เป็นความผิด
ต่อทวิชัย

พระยาสิทธิ ๓ - ดูไปจนกระทั่ง นายเทห์ไนต์ดูไปในแง่ความยุติธรรม
ประธาน ๓ - เห็นจะต้องเอาไปไว้ในหมวดนี้ เพราะต้องไม่เกี่ยวกันกับ

เรื่องสักทวิชัย

นายเคื่อน ๓ อ่านข้อเสนองานศาลกฤษฎีกา ซึ่งเสนอว่า ควรบัญญัติให้
ได้ว่า จะคุ้มครองถึงทวิชัยนี้ต้องยกจำคุกให้บ้าง

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - บิดทวิชัยก็มีสองทางแห่ง

ประธาน ๓ - บิดทวิชัยอย่างอื่น เช่น ลาบอำภกร และ ล้มละลาย ก็มี

พระนิติการุณ ๓ - ตามมาตราที่เข้าทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นการยึดทวิชัยอย่างไร
สำหรับทวิชัยต้องใช้คำว่า "ยึด" ล้วน "อายัด" นั้นจะเกาะสิทธิ์เรียกฟ้อง

ประธาน ๓ - เป็นอันว่าหมายถึงวิธียึดและอายัดทุกอย่าง

นาย อารี เกียง - ควรดูว่าการยึดทวิชัยก่อนคำพิพากษาประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่งใช้คำอย่างไร เพราะกฎหมายนี้บัญญัติก่อนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง

ม.ร.ว. เสนีย์ ๓ - ใช้คำอย่างเดียวกัน

ที่ประชุมตกลงได้ผ่านไป เพราะตามที่ใช้อยู่นั้นหมายความว่า เป็นการยึดและ
การอายัดทุกอย่าง

นายเคื่อน ๓ อำนาจมาตรา ๒๕๑ พร้อมด้วยข้อเสนองานกรมทนาย ซึ่ง
เสนอว่า ควรแก้ไขให้ได้ว่า "ทวิชัยอย่างใด ๆ ที่ถูกมอบไว้ให้อยู่ในความยึดถือ
ของผู้อื่นโดยชอบด้วยกฎหมาย ฯลฯ"

นายเคื่อน ฯ - ก็รมมีหวัทไทยจะให้หมายความถึงผู้ฝากทรัพย์สินของผู้อื่น
ศาลาบาย

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - การฝากทรัพย์สิน ผู้รับฝากไม่มี "ทรัพย์สินสิทธิ" และ
เห็นว่าไม่ควรขยายความให้ถึงผู้ฝาก ศาลา บาย

นาย บรูเนย์ - ทวุทศัคคำว่า "ผู้อื่น" ออถัก และ เลิมล่ำว่า "ถึงแม้จะเป็น
ทรัพย์สินของมันเองก็คัก"

ประธาน ฯ - เรื่อง "ฝาก" จะบัญญัติถึงหรือไม่

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - ไม่ควร เพราะผู้รับฝาก ไม่มี "ทรัพย์สินสิทธิ" อะไร
และผู้รับฝากไม่เสียหายอะไร

ประธาน ฯ - ผู้ฝากที่รับเอาทรัพย์สินไปโดยผู้รับฝากไม่รู้ว่าจะมาขอทรัพย์สิน
คืนอีกครั้งหนึ่งก็ได้

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - อาจเป็นเรื่องฉ้อโกงไป. แต่จะลงโทษสถานลักทรัพย์
ไม่ได้ เพราะผู้รับฝากไม่มี "ทรัพย์สินสิทธิ"

ประธาน ฯ - ที่ว่า เป็นฉ้อโกงฉ้อโกงนั้นผิดเมื่อมาเรียกทรัพย์สินคืนครั้งหนึ่ง
แต่การที่ลักเอาทรัพย์สินไปนั้นจะควรเป็นฉ้อโกงใด

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - แต่ไม่ควรเป็นฉ้อโกงลักทรัพย์ หลักมีว่า การลักทรัพย์สิน
ของตนเองไม่มีผิด เว้นแต่คนอื่นเขาจะมีทรัพย์สินเห็นทรัพย์สินนั้น กรณีที่ผู้ฝากมาเอา
ทรัพย์สินไปโดยผู้รับฝากไม่รู้ก็ไม่ผิดอะไรกับมาตุว่าเห็นนี้ ถ้ามาขอรับรังก็ลงโทษสถาน
ห้องเท็จได้

ประธาน ฯ - แต่ตนเองรับไปนั้นไม่ผิดลัก

นายเคื่อน ฯ อ่านข้อเสนองของศาลาบาย ซึ่งเสนอว่า ควรแก้ให้มีความ
ว่า "ทรัพย์สินอย่างใด ๆ ที่มอบไว้อยู่ในความพิทักษ์ของผู้อื่นโดยชอบด้วยกฎหมาย ศาลา"
เสนอประชุม

พระนิติการณ ฯ - ตามกฎหมายผู้รับฝาก ถ้าคนอื่นเขาไปลักทรัพย์สินนั้นด้วย
ก็เป็นลักทรัพย์

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - ถ้าจะเอาหลักเช่นนั้นต้องแก้มาตรา ๒๕๕

ประธาน ฯ - ในกาว่าที่ว่าทรัพย์สินถูกยึดหรืออาชติ ก็ไม่มีทรัพย์สินสิทธิ
แต่กฎหมายก็ถือว่า เป็นลักทรัพย์

ม.ร.ว.เสนีย์ ๓ - การที่ลัทธินิยมที่รักปึกหรืออาชีพเป็นผิดนั้น เพราะมี คำสั่งพิเศษของศาล

พระนิติการักษ์ ๓ - กู้เงินไปแล้ว เอาโฉนดให้เขาไว้เป็นประกัน ภายหลัง ไปขอโฉนดกลับมากล่าวเป็นผิด

พระยาอรุณกรม ๓ - เช่นเดียวกับที่มีรูปเขาไปไซไม่บอกว่าเขาไปเป็น ผิดฐานลักทรัพย์ ในเรื่องนี้ผู้ฝากก็ไม่ได้บอกผู้รับฝาก กลายเป็นผิดฐานลักทรัพย์เหมือนกัน

นาย อาร์.กีบอง - กฎหมายผู้ปล่อยวางหลักไว้ว่าต้องเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไป สิ่งจะมีความผิด แต่มีบางออก คือบัญญัติว่า ถ้าเอาทรัพย์สินที่ผู้อื่นปกครองอยู่ไปก็ให้ถือ เท่ากับผู้ปกครองเป็นเจ้าของ กฎหมายอาญาสวีตมาตรา ๑๔๘ มีความผิดใหม่ คือ ลงโทษผู้คนที่ทำให้เจ้านั้นเสียหาย แต่ถ้าบัญญัติไว้อย่างกฎหมายผู้ปล่อยวางอย่าง กฎหมายสวีต

ม.ร.ว.เสนีย์ ๓ - ปัญหาที่ว่าถ้าผู้ฝากไปแอบเอาคืนมา จะเป็นความผิด หรือไม่ เพราะเขาไม่มี "ทรัพย์สินสิทธิ์"

นาย อาร์.กีบอง - ไม่ควรมีผิด

นาย บรูเนย์ - เป็นเรื่องที่จะต้องร้องกันในทางแพ่ง

ประธาน ๓ - การมอบเอาทรัพย์สินที่เขาฝากไว้ไปเคาะมาเรียกคืนอีก ถ้า ผิดทางในทางหนึ่งก็พอใจ แต่เขาไม่ผิดเสียรู้ถือว่าไม่สมควร

พระยาสิทธิ ๓ - มีกรณีฝากทรัพย์สินไว้แล้วเอาทรัพย์สินไปแก้ไขให้ผู้รับฝาก เสียหาย เคยมีคดีที่ศาลฎีกา กระทบไปทำให้เขาเสียหาย เขาจับมือได้ เจ้าของ กระทบไปตกลงให้มือมือไว้จะกล่าวจะใช้ถ้าเสียหายให้ เวลากลางคืนเจ้าของไม่เอา มือมือคืนมาเสีย ศาลฎีกาตัดสินว่าไม่มีความผิด เพราะไม่มีกฎหมาย

พระยาอรุณกรม ๓ - ควรจะพิจารณากฎหมายผู้ปล่อยวาง ซึ่งบัญญัติว่า possessory right ก็คือ

ม.ร.ว.เสนีย์ ๓ - ในเรื่องอย่างเรื่องมือมือ เขามีสิทธิ์ที่จะยึดหมว่ง จะเต็ม สิทธิยึดหมว่งคงไปด้วยซ้ำพเจ้าก็ไม่ขัดข้อง

ประธาน ๓ - ถ้าบัญญัติถึงยึดยึดหมว่ง จะเป็นกฎหมายอาญาเต็มตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มากเกินไป

พระยาอรุณกรม ๓ - จะบัญญัติถึงจำนองด้วยหรือไม่

- ประธาน ๓ -

ประธาน ฯ - จำนวนทรัพย์สินอยู่กับผู้จ้างเอง จะมีการรักเอาไปไม่ได้
ประธานกรรมการ ฯ - จะเก็บสิทธิ์บัตรดวงลงไปที่โรงส่วนอะไร
ที่ประชุมตกลงให้เก็บสิทธิ์บัตรดวงลงไปด้วย

นาย อารี กิยง - อยากได้บัตรที่ค่อนข้างกฎหมายด้วย คือ เริ่มมีบัตรที่กรณี
ที่ผู้ที่มีทำให้เจ้าหน้าที่เสียหายนะเป็นความผิดอาญาด้วย เพราะบุคคลไม่ทราบว่า มีทรัพย์สิน
หรือสิทธิบัตรดวงหรือไม่ แต่ถูกขโมยหรือหายได้ทำให้เจ้าหน้าที่เสียหายนะหรือไม่ (นาย
อารี กิยง อธิบดีกรมการหมายอาญา ศาลฎีกา ประชุม)

ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ - ควรใช้คำว่า "ควรถือว่า (deemed) เป็นของ ฯ
คนอื่น" ไม่อย่างนั้นจะขัดกับมาตรา ๓๔

ประธาน ฯ - ควรใช้คำว่า "ถึงแม้ทรัพย์สินนี้เป็นของมีตนเองก็ตาม" ใน
มาตราด้วย

ที่ประชุมเห็นชอบด้วยกับประธาน ฯ และ ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ

เวลาประชุม นักประชุมยกวาทะนำวันอังคารที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๖
เวลา ๑๐.๐๐ น.

ปิดประชุมเวลา ๑๒.๓๐ น.

๕๖๓๗๐ / ๑๕๖๓๖
ผู้กรรมาธิการ

มติของที่ประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา
การประชุมครั้งที่ ๒๖, ๑๘๖/๒๕๕๒
วันเสาร์ ที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๒

ประเด็นที่พิจารณา

มติ

ร่างมาตรา ๒๕๘ ของนาย อารี.กียอง

(๑) นาย อารี.กียอง เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า ควรใช้คำว่า movable property

ที่ประชุมเห็นว่า ที่ใช้คำว่า "ทรัพย์สิน" (thing) ที่อยู่แล้ว เพราะเป็นที่เข้าใจอยู่ในคำว่า สิ่งที่จะ "หายไป" ได้ ก็มีแต่สิ่งทรัพย์สินเท่านั้น ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ก็ก่อให้เกิดเป็น "อสังหาริมทรัพย์" เสียก่อน ที่จะกำหนดลงไปว่า "อสังหาริมทรัพย์ จะทำให้เข้าใจผิดว่าได้แก่สิ่งอสังหาริมทรัพย์ ถ้าอีกสิ่งใดเป็นอสังหาริมทรัพย์ จะไม่เป็นนิคสถานลักทรัพย์

(๒) นาย อารี.กียอง เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า ตามร่างใหม่ใช้คำว่า "โดยประสงค์จะได้อะไร"

ที่ประชุมเห็นว่า ด้วยเพิ่มเติมให้ใช้คำว่า "โดยทุจริต" (dishonestly) ซึ่งที่อยู่แล้ว และคำว่า "โดยทุจริต" ในที่ประชุมก็เคยมีที่เห็นผิดเพราะเห็นว่าจึงลงมติให้ใช้คำว่า "โดยทุจริต"

(๓) พระยาอรุณกรม ฯ เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า ที่ใช้คำว่า "โดยเจตนาไม่อนุญาต" นั้นจะหมายความว่าอย่างไร ถ้าเจ้าของไม่อนุญาตแก่ผู้ครอบครองทรัพย์สินจะเจตนาลักทรัพย์หรือไม่

ที่ประชุมเห็นว่า ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่ศาลตีความได้อยู่แล้ว จึงลงมติผ่านไป

(๔) นาย อารี.กียอง เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า ลงดีบ่า จะมี "ทรัพย์สิน" ที่ไม่มีรูปร่าง

ที่ประชุมเห็นว่า ไม่มีทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง ลงมติแต่ "สิทธิ" ซึ่งไม่ใช่ "ทรัพย์สิน"

(๕) พระยาอัคคี ฯ เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า คำว่า "โดยทุจริต" ศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยว่า ผู้เอาทรัพย์สินไปจะก่อตั้งใจ

(ที่ประชุมให้พิจารณาข้อ (๕) (๖) (๗) และ (๘) ร่วมกันไป)

ที่ประชุมเห็นว่า ที่จะเจตนา

ทำให้เจ้าของหมกกรรมสิทธิ์จึงจะถือว่าเป็นลัก-
ทรัพย์ แต่ตามที่อุทธรณ์ใหม่นี้ถ้าเจตนาเอาทรัพย์
ไปเพื่อประโยชน์อย่างใด ๆ ก็เป็นลักทรัพย์
แล้ว

(๖) หลวงชำระ ฯ เสนอ (ในที่ประ-
ชุม) ว่า เพราะสืบไต่ถามว่าตั้งใจจะให้เจ้า-
ของหมกกรรมสิทธิ์หรือไม่ ที่ประชุมจึงได้ถือ
ว่าจะเอาไปเพื่อประโยชน์อย่างใด ๆ ก็เป็น
ลักทรัพย์ แต่ถ้าเอามาคืนทันทีก็ถือว่าเป็น
ความผิดส่วนตัว และถ้าขอเท็จจริงปรากฏ
ว่าผู้เอาไปไม่ได้เอาไป "โดยเจตนาทุจริต"
ก็ไม่ผิดฐานลักทรัพย์แล้ว

(๗) พระนิติการณ ฯ เสนอ (ในที่
ประชุม) ว่า ศาลฎีกาถือว่า จะต้องมีเจตนา
ลักจึงเอาโทษ

(๘) ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ เสนอ (ในที่
ประชุม) ว่า แม้เอาไปใช้เพื่อประโยชน์อย่าง
อื่นนอกจากให้เจ้าของขาดกรรมสิทธิ์ก็ควรถือ
ว่าเป็นลักทรัพย์ เพราะไม่มีเหตุสมควรใดที่จะ
เอาทรัพย์สินของผู้อื่นเอาไปโดยไม่ได้รับอนุญาต
เขาไม่ได้ตั้งทรัพย์ไว้เพื่อสาธารณประโยชน์
และในบางกรณีก็มีการอนุญาตให้เอาทรัพย์ไป
ใช้โดยปริยาย

(๙) ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ เสนอ (ในที่
ประชุม) ว่า "ทรัพย์" ควรเป็นสิ่งที่มิอาจ
และสามารถถือเป็นเจ้าของได้ทั้งของบต
วิเคราะห์คำว่า "ทรัพย์" สืบ แห่งประมวล
กฎหมายแพ่ง ฯ และควรจะมีบทวิเคราะห์ไว้
ในมาตรา ๒ เพราะความผิดที่กระทำความผิด
ไปถ้าไม่มีฉะเพาะลักทรัพย์ มีภัยคุก คุกโกง
ทำให้เสียทรัพย์ด้วย

ลักทรัพย์ ผู้เอาทรัพย์ไปไม่จำต้องมีเจตนา
จะให้เจ้าของหมกกรรมสิทธิ์หรือหมกอำนาจ
กรรมครอง บุคคลไม่ควรเอาทรัพย์สินของผู้
อื่นไปโดยเจ้าของไม่อนุญาต ถ้าเอาทรัพย์สิน
ผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์อย่างใด ๆ โดยเจ้า-
ของไม่ได้อนุญาตโดยตรงหรือโดยปริยาย
แล้ว ก็ควรจะถือว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์
ได้ มิฉะนั้นจะเป็นการส่งเสริมให้บุคคล
เอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปใช้โดยเจ้าของไม่อนุญาต

(ที่ประชุมให้พิจารณาข้อ (๘) (๑๐) (๑๑)
(๑๒) และ (๑๓) รวมกันไป)

ที่ประชุมเห็นว่า มีปัญหาที่ควรวิเ-
าะห์สองข้อ คือ (ก) ควรจะมีบทวิเคราะห์
ว่า "ทรัพย์" ไว้ในกฎหมายอาญาหรือไม่
และ (ข) ถ้ามีระบุไว้ก็อย่างไร

(ก) ที่ประชุมเห็นว่า ควรจะมี
วิเคราะห์ไว้ในกฎหมายอาญา เพราะฉะนั้น

(๑๘) นาย อาร์ท. กิบบง เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า โป๊พ้ำเป็นอำนาจธรรมชาติ แต่อาจเป็นของบุคคลใด ๆ ได้ จึงได้ร่างขึ้นเป็น มาตรา ๒

(๑๙) หลวงธำรง ฯ เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า จะบัญญัติไว้เป็นบทวิเคราะหฺกึ่งไม่ปลงอะไร เพราะมีบทวิเคราะห์ข้างบนที่ใช้ใช้เฉพาะบางหมวดเท่านั้น และในการบัญญัติบทวิเคราะห์การคำนึงถึงหลักเศรษฐกิจก็คือ ทรัพย์สินจะต้องมีราคาและถือเป็นเจ้าของได้

(๑๒) พระยาอัศพิชัย ฯ เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า บทวิเคราะห์เดิมไม่ได้คำนึงว่าทรัพย์สินมีราคาหรือไม่ แต่พิจารณาเพียงว่าบุคคลสามารถยึดถือเป็นเจ้าของหรือไม่

(๑๓) นาย เค็ดอน ฯ เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า ตามที่มอบให้ไปร่างบทวิเคราะห์ที่เรียกว่า "ทรัพย์สิน" และได้กินความถึงแรงไฟฟ้าด้วยนั้น ได้ไปตรวจค้นกฎหมายต่างประเทศแล้วปรากฏว่า "ทรัพย์สิน" จะต้องมีการปรากฏเป็นบทวิเคราะห์คำว่า "ทรัพย์สิน" ของประมวลกฎหมายแพ่งอยู่แล้ว ไม่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมายอาญานอีก ส่วนแรงไฟฟ้าไม่ใช่ทรัพย์สิน เป็นกำลังตามธรรมชาติ จึงควรบัญญัติถึงการลักและการฉ้อโกงแรงไฟฟ้าเป็นความพิเศษ เช่นกฎหมายต่างประเทศอื่น

มาตรา ๒๕๕

(๑) ม.ร.ว. เสนีย์ ฯ เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า เวลาร่างอย่าใช้คำว่า "ทรัพย์สินของหุ้นส่วน" เพราะถ้าหุ้นส่วนไม่เลิกจดทะเบียนก็ไม่ใช่ว่าหุ้นส่วนตามกฎหมาย *ไม่ยกผลไปใช้เงิน - เสรี ๑๑ ๑๑*

(๒) นายบุญเนี้ย เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า มาตรานี้เข้ากับมาตรา ๒๕๔ ซึ่งบัญญัติถึงลัก

เป็นที่สงสัยไว้ว่า "ทรัพย์สิน" ในกฎหมายอาญาหมายความอย่างไร และเริ่มก็มีบทวิเคราะห์เช่นนี้อยู่แล้ว และโดยที่ความผิดก่อตัวขึ้นมีอยู่หลายหมวด ที่ประชุมจึงลงมติให้บัญญัติบทวิเคราะห์ไว้ใหม่มาตรา ๒

(๒) ที่ประชุมเห็นว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นค่าสองประการ คือค่าในทางความรักของเจ้าของอันไม่สามารถจะคิดเป็นเงินเป็นทองได้ และค่าที่คิดเป็นเงินเป็นทอง คือสามารถแลกเปลี่ยนได้ ที่ประชุมเห็นว่าสำหรับกฎหมายอาญาควรจะคุ้มครอง "ทรัพย์สิน" ที่มีค่าเป็นเงินเป็นทองเท่านั้น จึงลงมติให้บัญญัติวิเคราะห์คำว่า "ทรัพย์สิน" ให้น่าองเหลืออยู่กับคำว่า "ทรัพย์สินเงิน" แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฯ เป็นแต่ไม่ได้หมายความรวมถึงสิ่งที่ไม่มีการปรากฏ (คือสิทธิ) ด้วย ทั้งนี้คือทรัพย์สินจะต้องมีราคาและสามารถถือเป็นเจ้าของได้ ส่วนแรงไฟฟ้านั้นเป็นสิ่งที่สงสัยว่าจะมีการปรากฏหรือไม่ จึงควรบัญญัติให้รวมถึงแรงธรรมชาติ เช่นแรงไฟฟ้าด้วย

ที่ประชุมรับทราบ

(ที่ประชุมให้พิจารณาข้อ (๒) (๓) (๔) และ (๕) รวมกันไป)

ทรัพย์สินที่ผู้มีส่วนเป็นเจ้าของอยู่แล้ว ถ้าจะไม่ให้เข้าพื้นที่ของศักดิ์สิทธิ์ความในมาตรา ๒๕๔ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ผู้มีส่วนเป็นเจ้าของออก

(๓) ทนายช้างรัง ฯ เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า ถ้าคดีมาตรานี้ ออกจะทำให้เขาใจผิดหรือไม่

(๔) พระยาธรรมการุณ ฯ เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า มีมาตรานี้ไว้ก็ดี เพราะถ้าผู้มีส่วนเป็นผู้จัดการก็ไม่ใช่ลัทธิทรัพย์สิน

(๕) นาย อาร. กีบอง เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า จะไปบัญญัติให้มาตรา ๒๕๔ เข้ากับมาตรา ๒๕๕ ก็ไม่ได้ โดยกำหนดโทษมาตรา ๒๕๕ ให้สูงกว่ามาตราอื่น

มาตรา ๒๕๑

(๑) พระยาธรรมการุณ ฯ เสนอ (ในที่ประชุม) ว่า เมื่อเขาได้มอบทรัพย์สินให้ไว้ ก็ไม่ควรเอาผิดผู้เอาไปฐานลักทรัพย์

(๒) นาย เทพไนท์ เสนอว่า ความผิดนี้ควรอยู่ในหมวดความผิดต่อความยุติธรรม

(๓) ศาลการุณจูรี เสนอว่า การบัญญัติให้ชี้ค่า จะคุ้มครองถึงทรัพย์สินอันต้องยึดจำนวนเท่านั้น

มาตรา ๒๕๑

(๑) กรมมหาดไทย เสนอว่า ควรแก้มาตรา ๒๕๑ ให้ถึงความถึงทรัพย์สินอย่างใดที่มอบไว้ในความผิดต่อครอบครัวของผู้อื่น และผู้รับไว้มิได้อนุญาตให้เอาไป

(๒) ศาลเจ้าพูน เสนอว่า ควรแก้ให้ให้ความว่า "ทรัพย์สินอย่างใด ๆ ที่มอบไว้ในความผิดต่อของผู้อื่นโดยชอบด้วยกฎหมาย ฯลฯ"

ที่ประชุมเห็นว่า มาตรา ๒๕๔ เป็นบทอธิบายความแห่งมาตรา ๒๕๔ จะบัญญัติไว้ก็ไม่เป็นที่เสียหายอย่างใด และไม่จำเป็นต้องกำหนดโทษให้หนักเท่ากับมาตรา ๒๕๕

ที่ประชุมเห็นว่า ที่เอาผิดฐานลักทรัพย์ชอบแล้ว

ที่ประชุมเห็นว่า เป็นการกระทำต่อทรัพย์สิน ที่มีไว้ไว้ในหมวดนี้ถูกต้องแล้ว ที่ประชุมเห็นว่า หมายถึงทรัพย์สินที่คงยึดและอาบัติทุกประเภท และที่บัญญัติไว้นี้เข้าใจผิดอยู่แล้ว

ที่ประชุมให้พิจารณาข้อ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) รวมกันไป

ที่ประชุมเห็นว่า ควรเอาผิดต่อเมื่อผู้ครอบครองทรัพย์สินมี "ทรัพย์สินสิทธิ์" หรือ "สิทธิยึดเหนี่ยว" เหนือทรัพย์สินนั้น ในเรื่องอื่น ๆ เช่น ผิดทรัพย์สินซึ่งผู้รับฝากไม่มี "ทรัพย์สินสิทธิ์" ไม่ควรเอาผิดฐานลักทรัพย์ ถ้าผู้ฝากจะมาฟ้องเรียกทรัพย์สินคืนอีกครึ่งหนึ่ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา
รายงานการประชุมคณะกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา
ครั้งที่ ๔๕,๑๑/๒๕๕๓
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ผู้ที่มาประชุม คือ

(๑) นายนาวาเอก หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์	ร.น.ประธานกรรมการ ฯ
(๒) นาย อาร์. กีบอง	กรรมการ
(๓) นาย ยอง บรูเนย์	กรรมการ
(๔) พระยาลักพีธีธรรมประคัลภ์	กรรมการ
(๕) หม่อมเจ้าสกลวรรณากร วรวรรณ	กรรมการ
(๖) พระยารรณกรมมุนต์คี	กรรมการ
(๗) พระยารรณการวิชัยนิพนธ์	กรรมการ
(๘) นายเคื่อน บุนนาค	กรรมการและเลขานุการ
นายเสริม วิจิตรยกุล	ผู้ช่วยกรรมการร่างกฎหมาย
นายสายหยุด แสงอุทัย	ผู้จกรายงาน
พระนิติการณประสม	ศึกษาราชการที่อื่น
พระมนูเวทย์วิมลนาท	ศึกษาราชการที่อื่น
หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช	ไปราชการต่างประเทศ

เปิดประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

นายนาวาเอก หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ นั่งเป็นประธาน

ประธาน ฯ กล่าวเปิดประชุมและขอให้ที่ประชุมพิจารณา มาตรา ๖ (๔)

ต่อไป

ที่ประชุมลงมติให้ตีความตรา ๖ (๔) ตามที่ได้ตกลงไว้เดิม

นายเคื่อน ฯ - อ่านร่างมาตรา ๖ (๔) เสนอที่ประชุม

พระยารรณการวิชัย ฯ - คำว่า "ปลอม" ข้าพเจ้าใคร่จะเสนอให้ตัด
ออก เพราะถ้าดูเฉพาะภาษาอังกฤษไม่เป็นอันตราขาย เพราะใช้คำว่า counterfeit
แต่คำภาษาไทยไปปะปนกับการปลอมหนังสือซึ่งไม่ต้องมีหนังสือที่แท้จริงก็ได้ นอกจากนี้
คำว่า "ปลอม" ก็เป็นคำธรรมดาอยู่แล้ว

ประธาน ฯ - บัญหาที่ประชุมได้พิจารณาแล้ว เราเกรงว่าจะไปปนกับคำว่า "ปลอมหนังสือ" ที่ประชุมจึงลงมติว่า คำว่า "ปลอมหนังสือ" ให้ใช้ในเรื่องปลอมหนังสือ และเมื่อบัญญัติเป็นบทบัญญัติพิเศษแล้วก็ต้องเป็นไปตามนั้น ส่วนคำว่า "ปลอม" ในที่นี้ใช้ได้ทั่วไป

นายเคื่อน ฯ - ที่ประชุมได้ตกลงมาแล้วว่า ให้ไปเติมในมาตราเรื่องปลอมหนังสือว่า แม้มันมีหนังสือแท้ก็เป็นปลอมหนังสือ

พระยาอรุณการีย์ ฯ - จะมีบทวิเคราะห์ไว้ก็ได้ ถ้าใส่ไว้จะไม่มีอันตราย เช่นอย่างภาษาอังกฤษซึ่งใช้ คำว่า counterfeit และมีคำว่า forge สำหรับปลอมหนังสือ ส่วนภาษาไทยมีคำว่า "ปลอม" คำเดียว

พระยาลักษณ์ ฯ - ข้าพเจ้าเห็นควรวางวรรคตัดออก

ประธาน ฯ - อันตรายที่พระยาอรุณการีย์ ฯ ว่า ในเรื่องปลอมหนังสือ ซึ่งเรามีบทบัญญัติแล้วว่าไม่ต้องมีหนังสืออันแท้จริง นอกจากนั้นมาตรา ๒ ก็บัญญัติว่า เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

พระยาอรุณกรม ฯ - ควรเอาไว้ เพราะยังมีคำว่า "เลียน" อีก ซึ่งจะมีเจตนาให้เป็นของแท้หรือยังไม่แท้

พระยาลักษณ์ ฯ - คำว่า "เลียน" เข้าใจได้แล้ว ที่มีบทวิเคราะห์คำว่า "ปลอม" เพราะเวลาออกกฎหมายลักษณะอาญาความเข้าใจยังไม่แจ่มแจ้ง

นาย อารุณ กีบอง - ข้าพเจ้าเห็นว่าควรวางวรรคตัดออก เพราะถ้าจะเปิดพยานุกรมก็ทราบได้ว่า "ปลอม" หมายความว่าอย่างไร ไม่ใช่เป็นหลักเกณฑ์อย่างไร

พระยาอรุณกรม ฯ - มีเรื่องเจตนา เช่นในเรื่องปลอมเครื่องหมายการค้า ถ้ามีอนุมาตรา ๕ จะทำให้เข้าใจว่า ต้องมีเจตนาให้หลงว่าเป็นของแท้

พระยาอรุณการีย์ ฯ - คำว่า "ปลอม" ตามธรรมนูญการค้าก็ต้องเข้าใจว่าต้องมีเจตนาจะให้เป็นที่ของแท้

พระยาอรุณกรม ฯ - ที่เข้าใจเช่นนั้น เพราะเราอ่านกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗

ประธาน ฯ - ถ้าตัดออกศาลจะเข้าใจผิดหรือไม่

พระยาลักษณ์ ฯ - ในเรื่องปลอมหนังสือเราไม่จำเป็นต้องมีของจริง แสดงว่าของอย่างอื่นต้องมีของแท้ด้วย ก็จะต้องแปลไปในทางที่ตรงกันข้าม

พระยาอรรถกรม ๑ - ดิฉันอยู่น้อย คือถ้าไม่มีบทวิเคราะห์ อาจเข้าใจว่าไม่ต้องมีเจตนาให้เป็นของแท้

พระยาลักษิณี ๑ - แต่คำว่า "ปลอม" ก็เข้าใจอยู่ในตัวว่า ต้องมีเจตนาให้เป็นของแท้

นาย บรูเนย์ - ควรใช้คำว่า "จำแลง"

ประธาน ๑ - ใช้คำว่า "จำแลง" ไม่ได้ เพราะอาจทำจนเหมือนที่เดียวที่ประชุมตกลงให้ตัดมาตรา ๖ (๕) ออก

นายเคื่อน ๑ อ่านมาตรา ๖ (๖) แห่งกฎหมายลักษณะอาญา เสนอที่ประชุมและชี้แจงว่าที่ประชุมได้ลงมติให้ตัดออกในการประชุมวาระที่ ๑

ที่ประชุมเห็นว่าที่ตัดออกนั้นถูกต้องแล้ว

นายเคื่อน ๑ อ่านมาตรา ๖ (๗) แห่งกฎหมายลักษณะอาญา เสนอที่ประชุม

นายเคื่อน ๑ ที่ประชุมได้ตกลงให้ตัดออก เพราะยกไปบัญญัติเป็นมาตรา ๖ ทวิ

พระยาอรรถกรม ๑ - มาตรา ๖ ทวิ ตามที่ร่างใหม่จะไปตัดอำนาจเจ้า

พนักงานสอบสวน

ประธาน ๑ - ควรไปพิจารณาเมื่อถึงคราวพิจารณาตรา ๖ ทวิ

ที่ประชุมให้ย้ายไป

นายเคื่อน ๑ อ่านมาตรา ๖ (๘) เสนอที่ประชุม

ม.จ.สกล ๑ - คำว่า agreement ควรแปลว่าความตกลง

นายเสริม ๑ ควรใช้คำว่า "สมคบ" หมายความว่า ร่วมใจระหว่างบุคคลแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิด

พระยาอรรถกรม ๑ - ข้าพเจ้าตั้งใจจะเสนอเช่นนั้น เหมือนกัน คือ "สมคบ" หมายความว่า การร่วมใจระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิด

พระยาอรรถกรม ๑ - "สมคบ" เป็นคำกริยา ไม่ใช่คำนาม

ประธาน ๑ - ที่ร่างมานี้ร่าง เป็นกริยา จะใช้คำว่า "สมคบ" หมายความว่าบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมใจกันกระทำความผิด จะได้หรือไม่

พระยาอรรถกรม ๑ - "สมคบ" ไม่ใช่บุคคล และรู้สึกคำว่า "สมรู้" กว้างกว่า "ร่วมใจ" คือถ้าใช้คำว่า "ร่วมใจ" ทุก ๆ คนต้องรู้กันและกัน

พระยาลักษิณี ๑ - คำ "ร่วมใจ" นี้เอามาจากคำพิพากษากฎีกาต่าง ๆ โดยจับใจความเอา คือ ผู้ที่ไม่รู้ก็ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับเหตุกรรจ์ เช่นคนหนึ่งตั้งใจจะปล้น แต่อีกสองคนไม่รู้ สองคนมีผิดฐานลักทรัพย์เท่านั้น

- ประธาน ฯ - ถ้าเช่นนั้นคำว่า "ร่วมใจ" ก็ถูกกว่า
 พระยาอรรณการีย์ ฯ - อาจเป็น ก. รู้กับ ข. ข. รู้กับ ค. ก็ได้
 ประธาน ฯ - ถ้าศาลแยกลงโทษก็ไม่มีปัญหา
 พระยาอรรณการีย์ ฯ - ที่จริงเป็นศักรในการลัทธิตรัพย์ด้วยกัน ส่วนผู้
 ลัทธิตรัพย์ที่ไปทำให้เขาตายก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง
 ประธาน ฯ - ถ้าบางคนไม่รู้ว่าจะไปปล้นทรัพย์ จึงไปลัทธิตรัพย์ด้วยกันอีก
 คนไปฆ่าเขาตาย ศาลจะลงโทษอย่างไร
 พระยาอรรณการีย์ ฯ - ศาลแยกลงโทษ
 นาย บรูเนย์ ฯ - ควรใช้คำว่า "สมคบร่วมคิดเพื่อ"
 ประธาน ฯ - คำว่า "ร่วมใจ" นั้นความจริง ๔ ก็หลวมเกินไป
 พระยาลัทธิ ฯ - เคยมีกรณีอย่างนี้ ค้างคนค้างไปแล้วก็ร่วมกันทำผิด
 นาย บรูเนย์ - กรณีนั้นไม่ใช่ conspiracy
 พระยาลัทธิ ฯ - ศาลแยกลงโทษฐานเป็นศักรด้วยกัน เพราะได้กระทำ
 โดยเห็นว่าเพื่อนเขาทำจึงทำบ้าง
 นาย อาร์. กียอง - conspiracy - จะเกิดขึ้นต่อเมื่อคนทุก ๆ คนได้
 คกลงกัน
 ประธาน ฯ - คำเดิมใช้ "สมรู้"
 พระยาลัทธิ ฯ - ถ้าใช้คำว่า "สมรู้" จะกว้างเกินไป
 พระยาอรรณการีย์ ฯ - เข้าใจว่า " คำว่า "สมคบ" เป็นคำกว้าง แล้ว
 แยกออกเป็น "ศักร สมรู้"
 พระยาอรรณการีย์ ฯ - คน ๆ หนึ่งจะลัทธิตรัพย์ จึงไปยืมบันไดเพื่อจะเป็น
 เข้าบ้าน คนที่ให้ยืมบันไดไม่ได้ "สมคบ" ด้วย เพราะไม่ได้ "ร่วมใจ"
 พระยาลัทธิ ฯ - "สมคบ" หมายความว่า ยอมเล่นด้วยกัน
 ประธาน ฯ - "สมคบ" ตามที่พระยาอรรณการีย์ ฯ ว่า หมายความว่า -
 เพราะ "ศักร" เท่านั้นหรือ
 พระยาอรรณการีย์ ฯ - หมายความว่าถึง "ศักร" เท่านั้น อย่างผู้ให้ยืม
 บันไดจะว่าเป็นศักรไม่ได้ เป็นแต่ผู้สมรู้
 นาย อาร์. กียอง - ควรดูมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย
 คือต้องมีความตกลงที่จะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด

ม.จ.สกล ฯ - ควรใช้คำว่า "ตกลงกัน"

ประธาน ฯ - คำว่า "ตกลง" หนักกว่า "รวมใจ"

ม.จ.สกล ฯ - หนักกว่าจริง แต่ตรงกับคำว่า agreement ที่ใช้อยู่
ในประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย

ประธาน ฯ - ถ้าใช้คำว่า "ตกลง" อัยการจะลำบาก เท่าที่ตกลงกัน
มาเราใช้ตามเดิมเป็นแต่หาคำพิพากษาไม่ต้อง

พระยาอรรถกรกรม ฯ - ในการสมคบกันในเรื่องกฎหมาย ไม่ใช่ว่าทุก ๆ คน
ต้องการลงมือ บางคนอาจหาของโอกาสก็ได้

พระยาอรรถการีย์ ฯ - ข้อสำคัญคือ ตกลงเอาด้วยกันคนหนึ่งจะอย่างไร
ไม่สำคัญ

ประธาน ฯ - ในวาระที่ ๑ ที่ประชุมได้ตกลงให้แยกเรื่องตัวการและผู้
สมรู้ให้แยกออกจากกัน

พระยาฉัตรพลี ฯ - นั่งเฉย ๆ ไม่ทำอะไรก็เป็นสมคบ ถ้าจะ "เอา" ด้วยกัน

พระยาอรรถการีย์ ฯ - พระยาอรรถกรกรม ฯ จะใช้คำอย่างไรก็ไม่ทำให้
ฐานะเปลี่ยนแปลง

พระยาอรรถกรกรม ฯ - ไม่เปลี่ยนแปลงเรื่องผู้สมรู้และตัวการ แต่เข้าใจว่า
ต้องการหาคำเป็นกลาง ๆ สำหรับตัวการและผู้สมรู้เท่านั้น และถ้าใช้คำว่า "รวมใจ
เพื่อ" จะกินถึงผู้สมรู้ด้วย

พระยาอรรถการีย์ ฯ - หลักก็คือต้องรวมใจกัน และถ้าไปลงมือก็เป็น
ตัวการ แต่คำว่า "สมคบ" ที่ใช้ในมาตราใด ๆ ก็หมายความว่า เป็นตัวการด้วยกัน

พระยาฉัตรพลี ฯ - ถ้าบัญญัติอย่างกฎหมายเงินมาตรา ๒๕ จะหมกปัญหาที่

นายเคื่อน ฯ - ถ้าเช่นนั้นต้องไปบัญญัติไว้ในเรื่องตัวการ

พระยาอรรถกรกรม ฯ - เราจะไม่วิเคราะห์ศัพท์จะได้อะไรหรือไม่ เพราะมีที่
ใช้น้อยเต็มที่

ประธาน ฯ - ถ้าไม่วิเคราะห์ศัพท์จะยุ่ง เพราะศาลก็ต้องขบปัญหา

พระยาฉัตรพลี ฯ - ปลดปล่อยศาลใช้ดี เพราะที่ศาลใช้มาไม่ผิด

นาย บรูเนย์ - คำภาษาอังกฤษที่ตรงกับเรื่องนี้ คือ agree คือต้อง
มี common will

พระยาอรรถกรกรม ฯ - อาจบอกเล่ากันต่อ ๆ ไป เช่นพวกกบฏมักจะไม่รู้
จักหัวหน้า

ประธาน ฯ - ถ้างั้นไปถ้างั้นมา จะกลายเป็นเรื่องเงียงเรื่องตัว
การผู้สมรู้

พระยาลัดพลี ฯ - ถ้าตั้งใจจะสักรั้วกัน คนที่อยู่ข้างล่างก็เป็นตัว
การควาย

นาย อารี. กียอง - conspiracy เป็นความตกลงที่จะกระทำความผิด
ในภายหน้า การกระทำเป็นแค่นลของความตกลง

ประธาน ฯ - conspiracy ไม่หมายความว่า เป็นตัวการ คือเป็นแค่
ตกลงกัน เช่นนั้นหรือ

นาย อารี. กียอง - ผู้ที่ไม่ทำอะไรเลยอาจรับโทษน้อยกว่าผู้กระทำ
และที่รับโทษเพราะ เป็นการสนับสนุนในทางจิตจิตใจ moral support

พระยาอรรถกรกรัณย์ ฯ - จะเป็นตัวการหรือผู้สมรู้ต้องเป็นไปตามมาตรา
๒๓ แต่ถ้ามี "สมคบ" จะต้องเป็นตัวการไปในตัว จึงคิดว่า "สมคบ" ไม่ต้องเป็นห่วง
เรื่องตัวการหรือสมรู้

ประธาน ฯ - คำว่า "ร่วมใจ" จะไปได้หรือไม่

พระยาลัดพลี ฯ - พอไปได้ ฎมาตรา ๑๗๕ เรื่องไปประชุมอั้งยี่ ซึ่งเอา
โทษผู้ไปประชุม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าไม่รู้ว่าเป็นการประชุมอั้งยี่

ม.จ.สกล ฯ - ถ้าจะบัญญัติให้ชัดควรใช้คำว่า "ตกลง"

ประธาน ฯ - ต้องใช้ถ้อยคำที่ศาลปฏิบัติอยู่เวลานี้ ถ้าใช้คำว่า "ตกลง
กัน" จะเป็นการเปลี่ยนแปลงนโยบายของศาล และจะทำให้อัยการต้องฟ้อง

ที่ประชุมตกลงให้ใช้ถ้อยคำตามร่างของเลขานุการ

นายเคื่อน ฯ อ้างมาตรา ๒ (๕) และชี้แจงว่า ที่ประชุมได้ลงมติให้ตัด
ออกแล้ว

ประธาน ฯ - คำว่า "สิ้นมณ" เข้าใจอยู่แล้ว

พระยาอรรถกรกรม ฯ - มีคำว่า "อันไม่ใช่เป็นของที่ต้องให้ตามกฎหมาย"

พระยาอรรถกรกรัณย์ ฯ - เป็นคำอธิบายอยู่ในตัวแล้ว

ที่ประชุมเห็นว่า ที่คดีมาตรา ๒ (๕) ออกถูกต้องแล้ว

ม.จ.สกล ฯ - ข้าพเจ้าของตั้งข้อสังเกตว่า คำว่า "ร่วมใจ" ไม่มีเซกต์
แต่คำว่า "ร่วมคิด" มีเซกต์

ประธาน ฯ - ที่ได้ตกลงมาแล้วไม่ได้ตกลงเด็ดขาด จะพิจารณาคำว่า "สมคบ" ที่ใช้ในมาตราต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่ง

นาย บรูเนย์ - ขอให้บันทึกไว้ว่าชอบคำว่า "ร่วมคิด" มากกว่า

พระยาฉัตรพลี ฯ - ถ้าใช้คำว่า "ร่วมคิด" อาจเป็นว่าได้ตกลงไปแล้ว แต่ถอนตัวภายหลังก็ได้ คืออาจจะ "ร่วมคิด" แต่ไม่ได้ตกลงด้วยก็ได้

ประธาน ฯ - ร่วมคิดแต่ไปเอาด้วยก็เป็น "ร่วมคิด" เหมือนกัน

นาย อาร์.เกียง - ความมุ่งหมายก็คือ เขาได้ตกลงกันแล้วจะทำความผิด

นาย บรูเนย์ - ตามมาตรา ๘๘ แม้ภายหลังจะถอนตัวก็เป็นความผิด

ประธาน ฯ - ไม่ชอบคำว่า "ร่วมใจ" เพราะเห็นว่าเป็นคำที่หลวม แต่หากคำที่คิดกว่านี้ไม่ได้

นาย บรูเนย์ - ควรใช้คำว่า "ร่วมใจกันเพื่อ"

พระยาฉัตรพลี ฯ - วิธีที่ดีที่สุดก็คือเอาบทวิเคราะห์ออก เพราะมีที่ใช้เพียงสองสามมาตรา และศาลก็เข้าใจได้ดี

ประธาน ฯ - เรายังยังเถียงกันแล้ว จะให้ศาลใช้อย่างไร แม้ที่ประชุมเอาคำว่า "กระทำ" ออกก็หนักใจ

พระยาฉัตรพลี ฯ - เดิมซ้ำพเจ้าก็หนักใจเหมือนกัน แต่ภายหลังเบาใจแล้ว เพราะรู้สึกว่าเขาออกจะทำให้กฎหมายทันสมัยมากขึ้น และเมื่อเอาบทวิเคราะห์คำว่า "กระทำ" ออก ก็ได้พูดกันว่าอาจใส่ไว้ในมาตรา ๘ ได้

พระยาอรุณการีย์ ฯ - ถ้าใส่ข้อความไว้ในมาตรา ๘ อาจเป็นอันตราย

นาย เคือน ฯ อ่านกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๖ (๑๐) และร่างมาตรา ๖ (๑๐) ของเลขานุการ เสนอต่อที่ประชุม

พระยาอรุณการีย์ ฯ - คำว่า "ถือเอาได้" ต้องมีเหมือนกันหรือ

พระยาฉัตรพลี ฯ - ถ้าถือเอาไม่ได้ก็ไม่อยู่ใน control ของใคร และไม่ใช้ "ทรัพย์สิน"

ประธาน ฯ - หมายถึง "ทรัพย์สิน" ที่ใครกระทำก็เป็นผิด

พระยาอรุณการีย์ ฯ - คำว่า "อาจถือเอาได้" หมายความว่า ต้องเอาทรัพย์สินไว้ได้

ประธาน ฯ - อย่างลมพัตระหัดจะถือว่าเป็นทรัพย์สินได้อย่างไร

นาย อารี. กีบอง - ความผิดความประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน จะทำได้ก็แต่เครื่องไฟฟ้า ไม่ได้ทำต่อแรงไฟฟ้านั้นเอง ข้าพเจ้าเข้าใจว่าบุคคลลักแรงไฟฟ้าได้ แต่จะกระทำให้แรงไฟฟ้าเสียหายได้อย่างไร ข้าพเจ้าคิดว่าคงจะเป็นกรณีที่ทำให้เสียหายแก่เครื่องไฟฟ้ามากกว่า

พระยาอรรถกรม ๑ - แรงไฟฟ้าไม่ได้สูญหายไปไหน

ประธาน ๑ - อาจเอาสายไฟฟ้าลงดิน ทำให้แรงไฟฟ้าหมดไป ก็เหมือนกับคักน้ำในถังถึงเสีย เมื่อไฟรั่วหายไปจะถือว่าไม่เสียหายได้อย่างไร การประทุษร้ายต่อทรัพย์สินอาจมีได้

นาย อารี. กีบอง - กรณีที่ประธาน ๑ ว่า อาจเป็นเรื่องลักทรัพย์สิน

ประธาน ๑ - ผู้เห็นไม่ได้เอาไฟฟ้าไปทำประโยชน์

นาย อารี. กีบอง - คำว่า dishonestly ควรแก้เป็น fraudulently

พระยาอรรถการีย์ ๑ - ถ้าตีด้วยแก้วเขาให้แตกเป็นทำให้อายุทรัพย์สิน และถ้าเอาวัตถุอื่นเข้าไปเพื่อจะเอาวัตถุที่ตกลง ควรเป็นผิดความทำให้เสียหายเหมือนกัน

ม.จ. สกล ๑ - ควรเอาบทวิเคราะหฺ์นี้ออก

พระยาอรรถการีย์ ๑ - ถ้าเอาบทวิเคราะหฺ์นี้ออกจะไม่เขียนเรื่องแรงไฟฟ้าไว้ไม่ได้ ปัญหาว่าจะเขียนหลายหนคี่หรือจะเขียนเป็นบทวิเคราะหฺ์หนเดียวดี

นาย อารี. กีบอง - ถ้าตีคยบทวิเคราะหฺ์คำว่า "ทรัพย์สิน" ออก ก็จะทำให้เหมือนกับประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอื่น ๆ

ที่ประชุมตกลงให้คัดออก และให้เลขานุการร่างไว้ให้มาตรานั้น ๆ

ประธาน ๑ - ในเรื่องศพศาลจะว่าอย่างไร กฎหมายอินเดีย ถ้าเป็นมัมมีหรือเป็นศพ สำหรับใช้ในวิชาการเป็นทรัพย์สิน

พระยาอรรถกรม ๑ - ถ้าถือเช่นนั้นก่อนนำศพไปใช้ในวิชาการ ใครจะลักเอาศพไปก็ไม่เป็นความผิด

นาย อารี. กีบอง - ศพเป็น "วัตถุ" แต่เราไม่เทียบให้เหมือนกับ "ทรัพย์สิน" เพราะเกี่ยวกับความรู้สึกในทางศีลธรรม

ที่ประชุมตกลงให้ผ่านไป

นาย เคียน ๑ อำนาจมาตรา ๒ (๑๑) และร่างของเลขานุการ เสนอที่ประชุม

ม.จ. สกล ๑ - ทางหลวงตรงกับ High way ส่วน public way ตรงกับทางสาธารณะ

พระยาอรรถกรกรม ๗ - คำว่า "ทางหลวง" ตามพระราชบัญญัติทาง
หมายถึงทางในเขตเทศบาล ไม่ใช่ High way

พระยาอรรถการีย์ ๗ - คิดว่าจะเอามารวมพิจารณาไม่ได้ แล้วแต่
วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินั้น ๗

พระยาอรรถกรกรม ๗ - จะใช้คำว่าประชาชนใช้หรือประชาชนมีสิทธิใช้
ประชาชน ๗ - ถ้าถนนนั้นประชาชนใช้ แต่ไม่มีสิทธิที่จะใช้ ไม่ใช่ทาง
สาธารณะ เช่นถนนงามกมลลือระเพาะคนที่อยู่ในถนนนั้นเท่านั้นมีสิทธิที่จะใช้

นายเสริม ๗ - ควรใช้คำว่า "สำหรับประชาชนใช้"

ที่ประชุมให้ใช้คำว่า "สำหรับประชาชนใช้"

นายเคื่อน ๗ อ่านมาตรา ๒ (๑๒) และร่างของเลขานุการ เสนอที่
ประชุม

ที่ประชุมลงมติให้ใช้คำว่า "สำหรับประชาชนใช้" ครั้งที่ไต่ตกลงไปแล้วใน
อนุมาตรา ๑๑

ประชาชน ๗ - คำว่า "ไต่ควย" ควรคิดคำว่า "ไต่" ออก
ที่ประชุมเห็นชอบควย

พระยาอรรถการีย์ ๗ - คำว่า "ที่" ใช้ล้อย ๆ ที่จริงหมายถึงที่ ๆ ใช้
เป็นทางจราจร

ประชาชน ๗ - จะใช้คำว่า "สถานที่" ไต่หรือไม่ แต่ถ้าใช้คำว่า สถานที่
จะไปซ้ำกับคำว่า "ศึกราม"

พระยาอรรถกรกรม ๗ - ตามที่ร่างนี้ "ท้องสนามหลวง" ก็เข้าควย

ม.จ.สกล ๗ - ไม่ควรกินถึงท้องสนามหลวงควย

ประชาชน ๗ - เราก็ไม่ตั้งใจจะให้กินความถึง

นาย อาร์.เกียง - อนุมาตรา ๑๒ และ ๑๓ มีคำว่า place แต่ภาษา
ฝรั่งเศสใช้ล้อยคำเดียวกัน สำหรับอนุมาตรา ๑๓ หมายถึง "ที่"

ม.จ.สกล ๗ - ควรใช้คำว่า "ที่ทาง"

พระยาอรรถการีย์ ๗ - ต้องตกลงกันก่อนว่า จะให้กินถึง "ท้องสนาม
หลวง" หรือไม่

นายเคื่อน ๗ - ที่แก้ไขให้ใช้คำว่า "สำหรับประชาชนใช้" แต่เกรง
จะแคบ

พระยาอรรณการีย์ ๖ - อย่างพื้นดินในถนนหลวง ถ้าไม่ต้องการให้กินถึง
ท้องสนามหลวง การพื้นดินก็ไม่มีผิด

นาย อาร์. กียอง - จะให้กินถึงท้องสนามหลวงก็ได้

พระยาอรรณการีย์ ๖ - ถ้าใช้คำว่า "สำหรับประชาชนใช้" จะไม่กินถึง
"ท้องสนามหลวง"

พระยาลักพลี ๖ - ท้องสนามหลวงเข้าสาธารณสถาน

ประธาน ๖ - แต่การขุดดินในสาธารณสถานไม่มีบัญญัติไว้

พระยาอรรณการีย์ ๖ - ขุดดินในถนนหลวงมีโทษ ทำไมขุดดินในท้องสนาม
หลวงไม่เอาโทษ

พระยาลักพลี ๖ - พ้องในสามประมุขร้ายคอทรัพย์ได้

พระยาอรรณการีย์ ๖ - ทำไมขุดดินในถนนหลวงจึงไม่เอาผิดฐานประมุข
ร้ายคอทรัพย์

ประธาน ๖ - ถ้าเช่นนั้นทำไมเอาผิดเฉพาะท้องสนามหลวง ไม่เอาผิด
เมื่อทำคอสวนสาธารณะอื่น ๆ ด้วย

พระยาลักพลี ๖ - ถ้าจะให้หมายถึงท้องสนามหลวงด้วย การเอาทาบไปวาง
ไว้ในท้องสนามหลวงก็เข้าผิด

ม.จ.สกล ๖ - จะไม่เอาเรื่อง "สิทธิ" หรือ

ประธาน ๖ - ข้าพเจ้าได้ยกตัวอย่างเรื่องถนนงามคูพลี เป็นถนนส่วนบุคคล
ประชาชนใช้ได้แต่ไม่มีสิทธิ

ม.จ.สกล ๖ - ถนนเอกชนนั้น ถ้าประชาชนใช้ไปนาน ๆ แล้วก็มีสิทธิที่จะใช้
ทาง (right of way)

นาย บรูเนย์ - คือต้องมีคำว่า "intended for"

ประธาน ๖ - ต้องแก้ยกตัวอย่างเดียวกับมาตรา ๒ (๑๒) เพราะจะใช้คำว่า
ซึ่งประชาชนใช้ไม่ได้ เพราะบางที่ประชาชนไม่มีสิทธิ เช่นคลองของกรมชลประทาน

นาย อาร์. กียอง - มีถนนเอกชน ซึ่งเจ้าของใช้เท่านั้น และถนนเอกชนซึ่ง
เจ้าของให้ประชาชนใช้ ถนนนี้จะกลายเป็นถนนสาธารณะและเข้าในบทวิเคราะห์นี้

ม.จ.สกล ๖ - ถ้าใช้คำว่า "สำหรับประชาชนใช้" ก็ไม่ขัดข้อง

นาย เคื่อน ๖ อ้างมาตรา ๒ (๑๓) และร่างของเลขานุการ เสนอที่ประชุม

พระยาอรรณการีย์ ๖ - คำว่า "ที่ว่าง" ไม่ตรงกับคำว่า space

- นาย เคื่อน ๖ -

นายเคื่อน ฯ - เคิมแปลว่า "ที่ว่างเปล่า"

ประธาน ฯ - waste land เราแปลว่า "ที่รกร้างว่างเปล่า"

พระยาลัดพลี ฯ - หมายความว่าที่ซึ่งประชาชนมีสิทธิเข้าไปได้

พระยาอรรถกรกรม ฯ - ถ้าเป็นโรงภาพยนตร์ จะใช้คำว่า "ที่" ไม่นิท
ถ้าใช้คำว่า "สถานที่" ก็จะเข้าใจได้

พระยาอรรถการีย์ ฯ - หมายความว่า "ที่ใด ๆ"

ประธาน ฯ - ถ้าเป็นตึกจะว่าอย่างไร

พระยาอรรถการีย์ ฯ - "ตึก" ก็เข้าอยู่ในคำว่า "ที่ใด ๆ"

นาย อาร์.กียอง - คำว่า right of admittance จะเสียเงิน
หรือไม่ ฯ สำคัญ

ม.จ.สกล ฯ - ภาษาไทยไม่ชัด ภาษาฝรั่งเศสเมื่อใช้คำว่า admit-
tance หมายความว่า ต้องเสียเงินด้วย ต่างกับ access

พระยาอรรถการีย์ ฯ - เจ้าของโรงภาพยนตร์ จะไม่ให้คนเข้าจะได้
หรือไม่

ประธาน ฯ - ไม่ได้ เพราะผู้มาดูเขาเสียเงินเดินทางมา และเจ้าของ
จะอาศัยสิทธิ์อย่างไร

พระยาอรรถการีย์ ฯ - เพราะเป็นโรงเรือนของเขา เขามีสิทธิไม่ให้
คนบางคนเข้า และต้องถือว่าการเข้าไปดูภาพยนตร์เป็นสัญญา เจ้าของเขาอาจปฏิเสธ
ไม่ทำสัญญากับคนบางคนได้

ประธาน ฯ - เจ้าของจะต้องประกาศว่าคนบางคนไม่ให้เข้าดู เช่น ผู้
แต่งตัวไม่เรียบร้อยเป็นต้น แต่เจ้าของจะไปดูหน้าคนดูบางคน แล้วไม่ให้เขาคามขอบ
ใจไม่ได้

พระยาอรรถการีย์ ฯ - ที่ข้าพเจ้ากล่าวมาแล้วเพื่อแสดงว่า ถ้าถือว่ายัง
มีผู้มีอำนาจที่จะไม่ให้คนบางคนเข้าไปได้แล้ว ก็ไม่ใช่สาธารณสถาน ซึ่งไม่ตรงกับความ
มุ่งหมายของเรา จึงคิดว่าจะต้องแก้โดยคำ

ประธาน ฯ - ถ้าถือว่าคุณ ๆ เดียวเข้าไม่ได้ จะว่าประชาชนไม่มีสิทธิ
ไม่ได้ และยังสงสัยว่าเจ้าของมีสิทธิหรือไม่

นาย อาร์.กียอง - ตามหลัก ถ้าเสียค่าดูก็มีสิทธิเข้าไปได้ แต่เจ้าของ
อาจกำหนดว่าเด็กหรือคนเป็นโรคเรื้อนเข้าไม่ได้ แต่การกำหนดทั้งนี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลง
สภาพของสถานที่ซึ่งยอมให้ประชาชนเข้าไป คือคงเป็นสาธารณสถาน ส่วนที่ ฯ ไม่ใช่

สาธารณสถานนั้น คือที่ ๆ เชิญให้บุคคลไปกุเป็นส่วนตัว

พระยาอรุณการีย์ ๑ - การเข้าไปกุเป็นสัญญาระหว่างเจ้าของโรงกับ
ผู้ ก่อที่จะซื้อตัวเขาอาจไม่ชอบบุคคลบางคนและไม่ยอมขายให้

นาย บรูเนย์ - ถ้าคนไม่ให้ท่านเข้าไปกุภาพยนตร์ ท่านอาจฟ้องเจ้าของได้

พระยาอรุณการีย์ ๑ - แต่ผู้จัดการมีสิทธิที่จะไม่ให้เข้าไป

ม.จ.สกล ๑ - เขาไม่มีสิทธิ

พระยาอรุณการีย์ ๑ - บุคคลอาจใช้สิทธิของคนได้ แต่ถ้าทำให้เขาเสีย
หายเขาก็ฟ้องร้องได้

ประธาน ๑ - ในเรื่องสิทธิ เพียงแต่คนบางคนถูกจำกัดสิทธิ จะถือว่าสถานที่
ที่นั้นเสียสภาพไปไม่ใช่สาธารณสถานเช่นนั้นหรือ บังคับต้องวินิจฉัยเรื่องสิทธิ แต่อยาก
ทราบว่า ถ้ามีคนบางคนถูกจำกัดสิทธิสถานนั้น ๆ คงเป็นสาธารณสถานหรือไม่

พระยาอรุณการีย์ ๑ - ถ้าเขามีสิทธิเลือกบุคคลให้เข้าได้ ไม่ให้เข้าก็ได้
ก็ไม่ใช่สาธารณสถาน

ประธาน ๑ - ห้าง ๆ ที่คนเข้าไปตั้งพันคน และมีคนทำผิดขึ้น จะถือว่าไม่ได้
ทำผิดในที่สาธารณสถานเช่นนั้นหรือ และถ้าถือเช่นนั้น อะไรจะเป็นที่สาธารณสถาน อย่าง
คนเฝ้าสวนลุมพินี อาจไม่ให้คนบางคนเข้า มีทำให้สวนลุมพินีไม่ใช่ที่สาธารณสถานหรือ

พระยาอรุณการีย์ ๑ - ในเรื่องสวนลุมพินีคนเฝ้าสวนไม่มีสิทธิห้ามไม่ให้เข้า

ม.จ.สกล ๑ - ควรใช้คำว่า "มีสิทธิที่จะได้รับความยินยอมให้เข้าไป"

พระยาอรุณการีย์ ๑ - ควรใช้คำว่า "มีสิทธิ-เข้าไปได้โดยตนเองหรือมี
สิทธิที่จะได้รับความยินยอมให้เข้าไปได้"

ม.จ.สกล ๑ - สำหรับท้องสนามหลวง บุคคลอาจเข้าไปได้โดยไม่มีพิธีอะไร
แต่ถ้าเป็นโรงละครต้องซื้อตั๋ว และยังเป็นสถานที่แทนราษฎรยิ่งยากใหญ่

ประธาน ๑ - ถ้าเช่นนั้นตามบทวิเคราะห์ของ ม.จ.สกล ๑ ท้องสนามหลวง
ก็ไม่ใช่สาธารณสถาน เพราะไม่ใช่ที่ซึ่งจำเป็นต้องมีความยินยอม

ม.จ.สกล ๑ - ท้องสนามหลวงเป็นความยินยอมของอธิปไตยให้บุคคลเข้า
ไปได้

ประธาน ๑ - กรมการผู้ใดจะเสนอด้วยคำออก

นายเคื่อน ๑ - ในลหุโทษใช้คำว่า "ที่ประชุมชน"

ประธาน ๑ - เราหมายความว่าคนละอย่าง

นายเคื่อน ๑ - แต่ภาษาอังกฤษใช้คำเดียวกัน

คณะกรรมการการศึกษา

รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา

ครั้งที่ ๑๖๖/๑๖๓/๒๕๕๕

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕

ผู้ที่มาประชุม คือ

(๑) นายประมุน สุวรรณสร	กรรมการ
(๒) นายอิทธิเดช บุญบง	กรรมการ
(๓) นายเยี่ยม เตชะวนิชสัมพันธ์	กรรมการ
(๔) นายวงษ์ สักกะสัมพันธ์	กรรมการ
(๕) หม่อมเจ้าสถิตวราภร วรวรรณ	กรรมการ
(๖) นายอิทธิ ชูนนานนท์	กรรมการ
(๗) นายอดิกรม ศรีบัวชัย	กรรมการ
นายหุยก แสงอุทัย	ผู้จกรายงาน
นายนาวาเอก อวิชัย พ่วงนาวาสวัสดิ์ ร.น.	ศึกษาราชการที่อื่น
นายอุทัย แสงภณี	ศึกษาราชการที่อื่น
นายจำรูญ ไปรษณานนท์	สา
นายเกษม บุญมาก	ศึกษาราชการที่อื่น

เปิดประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

โดยมีประธานและรองประธานอนุกรรมการศึกษาราชการที่อื่น ที่ประชุมลงมติ

ให้นายวงษ์ สักกะสัมพันธ์เป็นประธาน

ประธาน - กล่าวเปิดประชุมและขอให้ที่ประชุมพิจารณา ร่างมาตรา ๒๕๕

ซึ่งมีความว่า "ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยทุจริตและเจ้าของมิได้ยินยอม ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้อื่นนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน มีความผิดอาญาถึงทรัพย์สินต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ถ้าถึงแรงไฟสามและกำลังแรงอื่นใดอันมีราคา และยึดถือเป็นเจ้าของได้ ให้ถือเป็นทรัพย์สินตามความหมายของหมวดนี้"

นายพิราฐ ๖ - ประมวลกฎหมายอาญาของบางประเทศมีหมวดที่ว่าด้วย
ทำให้เจ้านั้นเสียหาย เช่นประมวลกฎหมายอาญาไปแลนค์ เราได้พูดถึงว่าอาชญากรรม
มาตราออกจากพวกนี้ และยกไปอยู่ในหมวดทำให้เจ้านั้นเสียหาย

นายพิราฐ ๖ - ใกล้เคียงกับคดีที่ประชุม

ประธาน - เมื่อถึงมาตรา ๒๕๐ จึงค่อยพิจารณานับผิดของนายพิราฐ ๖

นายสิทธิ ๖ - การเอาทรัพย์สินไปหมายความว่าเอาไป เป็นกรรมสิทธิ์ของคน
หรือของผู้อื่น ถ้าจะใส่คำว่า "เอาไปเป็นของตน" โดยปกติก็ แต่มีเรื่องลักกะแฉให้ฟ้า
จะเข้าใจว่าไม่ใช่เอาไปเป็นของตน เพราะการไร้สิ่งเปลี่ยนให้ทำให้สงสัยว่าจะเอา
ไปเป็นของตนหรือไม่

นายอัถกรม ๖ - เป็นการเอาไปเป็นของตนเหมือนกัน หย่างบ้านเราไม่
มีให้ฟ้าจะกองมีใครคนหนึ่งเอามาให้เราหรือไปเอามาเป็นของเราเอง

นายพิราฐ ๖ - การเอาทรัพย์สินไปใช้ชั่วคราวนั้นมิใช่ในร่างมาตรา ๒๕๒
ทวีแล้ว

นายสิทธิ ๖ - การกระทำตามร่างมาตรา ๒๕๒ ทวีไม่ควนเป็นความผิดอาญา

ประธาน - ควนเอาบางกฎหมายจึงใส่คำว่า "Whoever, with
intent to make it to his unlawful ownership or to the unlawful
ownership of a third person, ^{takes away any movable property of another person} without the consent of the owner,
is guilty of theft and shall be punished with penal servitude
for a period not more than five years or detention or a fine not
more than five hundred ~~years~~ ^{years}

"Whoever, with intent to obtain unlawful profit for him-
self or for a third person, stealthily occupies any immovable
property of another person, shall be sentenced in accordance with
the provisions in the preceding Section.

"An attempt to commit any offence in the two preceding
Section shall be punishable."

นายพิชิต ๑ - ตามกฎหมายเงินทองเจตนาทำนบ่างเจ้าของ ถ้าเข้าไป
ในบ้านผู้อื่นแล้วไปกินอาหารของเราไม่เข้า

นายประมุข ๑ - กวนใจคำว่า "ผู้ใดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นจากเจ้าหนหรือผู้
ครองครองโดยทุจริต..."

นายสิทธิ ๑ - เราอยากจะได้บงคำว่า "โดยทุจริต" ซึ่งอันไหนใจคำว่า
"เอาไปเนนของกัน" ก็คิดว่า "โดยทุจริต" ได้

นายประมุข ๑ - แต่บางเปิดไฟในบ้านเราจะไม่ไรเอาไปเนนของกัน
ประธาน - หย่างแบบเคอริไฟฟ้าไปเปิดไฟไฟเปลืองไปจะเนนความผิด

หย่างไร

นายประมุข ๑ - ถ้าเข้าไปในบ้านของผู้อื่นแล้ว เอาหนังสือของผู้อื่นไปจุด
ส่องหาของ เพราะไม่มีเห็น เห็นว่าเป็นการทำให้เสียทรัพย์สินไม่ใช่ลักทรัพย์

นายสิทธิ ๑ - ถ้าเจอนั้นลักแรงไฟฟ้าก็เนนการทำให้เสียทรัพย์สิน

ประธาน - ความความเห็นของฉันทน์เอาคำว่า "โดยทุจริต" ออก เพราะ
ออกหมายเดิมก็เป็นเช่นนั้น และการลักทรัพย์ต้องเอาจากความผิดฉ้อฉลของผู้อื่น
อื่น ถ้าไม่หย่างนั้นจะไม่ไรคำว่า "เอาไป"

นายสิทธิ ๑ - กวนใจคำว่า "ผู้ใดเพื่อจะเอาทรัพย์สินของผู้อื่นเนนของกัน
ของบุคคลที่สาม เอาทรัพย์สินนั้นไปโดยเจ้าของทรัพย์สินไม่โดยชอบอาศัย มีความผิดฉ้อฉลลักทรัพย์

นายประมุข ๑ - ก็ แค่อำนาจอำนาจจะเกิดขึ้น คือถ้าใจคำว่า "เพื่อเอา
ทรัพย์สินไปเนนของกัน" ถ้าจำเลยก็ถือว่าเอาไปไรว่าคราวใจหาก็ต้องสืบเมื่อจำเลยเนนคดี

นายสิทธิ ๑ - แม้จะใจคำว่า "โดยทุจริต" โจทก์ก็ต้องสืบเหมือนกัน แค่วี
พิจารณารองเราโจทก์สืบก็วิทยาศาสตร์ออกได้

ประธาน - ถ้าสืบว่าเอาไปเนนของกันสืบมาก

นายสิทธิ ๑ - หยู่ที่การแปล ถกตามยเวลาใจคำว่า "โดยทุจริต" แต่
ต้องก็แปลว่าต้องเอาไปเนนของกัน

นายอดิกรม ๑ - หย่างสืบว่าเอาเรือไปใช้ สวรรุได้แล้วว่าเอาไปโดย
ทุจริต

นายสิทธิ ๑ - ถ้าได้ความเพียงว่าเอาไปไม่ไคเจตนาจะคืนทรัพย์สิน

นายประมุข ๑ - แค่อำใจคำว่า "เพื่อ" จะต้องสืบให้ชัด

นายสิทธิ ๑ - เวลานั้นก็สี่โมงนั่น พยายามเดินมาที่บ้านเราแล้ว พยายาม
เอาของไปสิ่งหนึ่ง เราไม่สามาถจะสืบทวจใจได้ จึงสืบทวจกับเขาไป

นายประมุข ๑ - พยายามจกรักรยานเขาจกรักรยานของเรา
ไปจะว่าอย่างไร

นายสิทธิ ๑ - พยายามเห็นจกรักรยานวางขายในร้านพิภพของเรา
ไป ข้อเท็จจริงเท่านั้นพอแล้วว่ามันก็เอาไปเป็นของคน จะเอาคำว่า "โดยทุจริต"
ไว้ก็ได้ คือไม่เปลืองเพราะกตัญญูเขานี้ก็เข้าใจอย่างนั้นเหมือนกัน

นายประมุข ๑ - จะเห็นว่าเขาทรัพย์สินของผู้อื่นไปมีทัศนคติทรัพย์สิน เว้น
แต่ไม่มีเจตนาเอาไปเป็นของคนที่เป็นอย่างไร

นายสิทธิ ๑ - จะนำเกลียด

ประมุข - คำว่า *appropriate* หมายความว่า สกนกิจวิทาทำตัวเป็น
เจ้าของ *appropriate*

นายเปี่ยม ๑ - ความมีทัศนคติทรัพย์สินของเราเจ้าของต้องไม่อนุชา

นายประมุข ๑ - ใช่คำว่า "เอาไปเสีย" จะเป็นอย่างไร

นายสิทธิ ๑ - คำว่า "เอาไปเสีย" คล้ายกับว่าเรามีองค์แห่งความมี
ทัศนคติทรัพย์สินอีกองค์หนึ่ง

นายอัครม ๑ - คำว่า "เอาไปเสีย" จะเข้าใจว่าเป็นอาการของการ
เอาไป ไม่เกี่ยวกับจิตใจ

นายเปี่ยม ๑ - อาการมีคำว่า "เสีย" สกนว่าจะต้องมีความหมายพิเศษ
ส่วนจะแปลอย่างไรแล้วกการแปล

ประมุข - คำว่า "เอาไปเสีย" สกนว่าเอาไปเสีย แต่ถ้าใช้คำว่า "เอา
ไปเป็นของตัวหรือของผู้อื่น" สำหรับของที่ไหนก็เปลืองไปลำบาก

นายสิทธิ ๑ - เป็นห่วงในแง่หนึ่งเหมือนกัน แต่ก็รู้สึกกันว่าพอแปลได้ ถ้า
มีเจตนาอย่างกตัญญูเขานี้เขาก็ได้ เช่นเอาเรือเขาไปแล้ว เขาก็ทรัพย์สิน เพราะ
เป็นการเอาไปโดยทุจริต การที่เราไม่มองโทษเห็นยิบต้วม ถ้าเจตนาอย่างใหม่การไม่มอง
โทษไม่ได้

นายเปี่ยม ๑ - คำว่า "ประมุข" ในความหมายของคำว่า "โดยทุจริต"
ถ้าเป็นเรือจะต้องเอาไปเสีย

นายวิชาญ ๑ - มีสองระบบ คือระบบหนึ่งคือเอาไปเป็นของทุน และอีก
ระบบหนึ่งเป็นการสนองหาประโยชน์

นายสิทธิ ๑ - ถ้าเงินไม่ไหลมาก ไปพินิจพวกคนอื่นใส่ไปชั่วคราวเป็น
หรือไม่ appropriate

นายวิชาญ ๑ - ไม่เป็น appropriate

นายสิทธิ ๑ - ฉะนั้น appropriate ไม่ภาสาโทษคือเอาไปเป็น
เจ้าของ

ที่ประชุมขอให้นายวิชาญ ๑ ไปรวบรวมตัวบทเกี่ยวกับกฏการถือหุ้น
เสนอที่ประชุม

หมดเวลาประชุม นัดประชุมคราวหน้าวันศุกร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๕
เวลา ๒๕๕

ปิดประชุมเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

ผู้ตรวจงาน

คณะกรรมการวิเทศศึกษา

รายงานการประชุมอนุกรรมการตรวจพิจารณาแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา

ครั้งที่ ๑๖๓/๑๖๔/๒๕๕๕

วันศุกร์ ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕

ผู้ที่มาประชุม คือ

(๑) นายวิชาญ โปสยานนท์	กัมการ
(๒) นายประจักษ์ สุวรรณสาร	กัมการ
(๓) นายพิราต บุษยง	กัมการ
(๔) นายเปี่ยม เลระวีธรรมวิทักษ์	กัมการ
(๕) นายวงศ์ อัครสิทธิ์ประสิทธิ์	กัมการ
(๖) หม่อมเจ้าธิดาฉัตรนาคร วรวรณ	กัมการ
(๗) นายสิทธิ รุณานนท์	กัมการ
(๘) นายอัครม ศรีนากัญ	กัมการ
นายหยุก แสงอุทัย	ผู้จกรายงาน
นายนาวาเอก จวิทย์ ท้าวรวงนาทสวัสดิ์	ร.น.ศึกษาราชการที่อื่น
นายอุทัย แสงมณี	ศึกษาราชการที่อื่น
นายเทียน รุณนาค	ศึกษาราชการที่อื่น

เปิดประชุมเวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา

โดยที่ประธานและรองประธานอนุกรรมการศึกษาราชการที่อื่น ได้ประชุมจึง
ลงมติให้นายวงศ์ อัครสิทธิ์ประสิทธิ์ เป็นประธาน

นายพิราต ๑ - เสนอขอทบทวนที่เรื่องลัทธิภัยของประมวลกฎหมายอาญา
ต่างประเทศที่ประชุม เพื่อประกอบการวินิจฉัยเรื่องลัทธิภัย

ประธาน - จะใช้คำว่า take away เฉย ๆ ไม่ได้ ต้องมีการ
แสดงว่าจะต้องยกมีสิทธิ

นายพิราต ๑ - ถ้าเราตกลงกันให้หลักการเสียก่อนก็วางได้ ถ้าถูก
หมายต่างประเทศจะเห็นว่าใช้คำว่า take away หรือ take hold of เห็น
ว่าควรใช้ take hold of

หม่อมเจ้าสกล ๓ - คำว่า appropriate เป็นการกระทำหรือ
ความประสงค์ของบุคคล

นายพิราภ ๓ - พกยฉิ่ง with the purpose of appropriating
แต่มีข้อที่จะพิจารณา ๔ ข้อ คือ (๑) ลักษณะของการกระทำ (๒) ความมุ่งหมายของการ
กระทำ (๓) ลักษณะของเจ้าของ และ (๔) ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของกับบุคคล

ประธาน - นายพิราภ ๓ เสนอว่าบทนี้จะใช้คำว่า take away
ใช้คำว่า take hold of จะพอหรือยัง

นายพิราภ ๓ - พยายามมีนัยสำคัญเหมือนกัน มีคนหยากเอาไปจึงเอาตัว
เช็กหน้าไปกลุ่มนัยสำคัญ เป็น in the hold of

นายจำรูญ ๓ - ยังไม่ใช่ แต่ควรมีการนำว่าจะเอา take hold of
หรือไม่เสียก่อน

ประธาน - ความสำคัญที่ว่าเอาอย่างไร เห็นว่าจะต้องเป็นการกัก
กั้นสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือเป็นการกักเก็บสิทธิ์

นายจำรูญ ๓ - ที่จริงคำว่า "ถือ" ของเราก็คือการมีนัยสำคัญ

ประธาน - พยายามคำว่า "ถือ" เราถือไม่ได้หมายความว่า

นายสิทธิ ๓ - คำว่า "ถือ" พอเห็นได้ แต่คำว่า "ถือ" ต้องอธิบายว่า
เอาไปโดยเจ้าของเขาไม่อนุญาต

ประธาน - เช่นนี้หมายความว่า "ถือ" เอาใจในตัวเองหรือไม่

นายพิราภ ๓ - ในเรื่องอสังหาริมทรัพย์ที่เอาไปถือเอาไปถือ
กระทำของนั้นเสมือนว่าเขาเป็นเจ้าของ

นายสิทธิ ๓ - เช่นนี้หมายความว่าเราจะเขียนมาตรา ๒๖๖ ให้เข้าใจโดย
ตลอดโดยไม่อาศัยมาตรา ๒๖๔ หรือไม่ ถ้าตกลงกันว่า จะใช้มาตรา ๒๖๔ บริบูรณ์
ในตัวเองก็ต้องพูดถึงละเมิดอำนาจการปกครองด้วย

ประธาน - คำว่า "เอาไป" คือ

นายจำรูญ ๓ - คำว่า take hold of ก็ จะแปลเป็นภาษาไทย
ว่าอย่างไร

นายประมุข ๓ - แปลว่า "ถือเอา"

นายสิทธิ ๓ - ที่จะเป็นความผิดกฏหมายหรือจะร้องทุกข์ในความครอบ
ครองของคนใดคนหนึ่ง

นายพิราภ ๓ - เป็นเช่นนี้

นายประมุข ฯ - ประมวลกฎหมายแพ่ง ฯ ของเราใช้คำสองคำ คือ
deprived & taking

นายสิทธิ ฯ - คำว่า take hold of ไม่ก็ หมายถึง ครอบครองไว้
ในบ้านเรา เราไปยึดประตูบ้านเสียไม่ได้เราเข้าไปแทน take hold of ไม่ได้
ไร take away.

นายประมุข ฯ - ถูกแล้ว คำว่า "ถือเอา" ไม่ก็

นายสิทธิ ฯ - "ถือเอา" ว่าเป็นความในใจ ความจะต้องมี action

นายอัครม ฯ - แล้วถ้าเจ้าทรัพย์เขายังหวงแหนทรัพย์หรือเปล่า

นายสิทธิ ฯ - นั่นเป็นหลักสำหรับเก็บของตกหรือลักทรัพย์

นายประมุข ฯ - ตามกฎหมายอังกฤษการเก็บของตกเป็น Larceny

นายพิชาม ฯ - ในเรื่องเก็บของตกมีหลักเกณฑ์พิเศษ มีข้อบังคับให้ต้อง
เอาไปให้ท่านตรวจ การที่ไม่แจ้งความแสดงว่าไม่สุจริต

ประธาน - ถ้าเป็นเรื่องเอาทรัพย์ของตัวเองไปจะเก็บอย่างไร

นายสิทธิ ฯ - ก็ความผิดที่ไว้เป็นพิเศษ

ประธาน - ถ้าเขียนว่า "ถือเอาไปเป็นของตน" เจ้าหนี้ไปเอาทรัพย์สิน
ของลูกหนี้มาเป็นของตนก็จะมีความผิด

นายสิทธิ ฯ - ไม่ควรจะยอมให้ทำได้

ประธาน - ตัวอย่างของ ฯ เราเราทำคณนาย มีคนเก็บโก๋เอาไปที่โรง
พัก เราไม่พบากเสียวางอันจริงไปเอามาเสียจะผิดหรือไม่

นายสิทธิ ฯ - นั่นเป็นเรื่องที่จะต้องบัญญัติไว้เป็นพิเศษ ถ้าจะใช้คำว่า
"โดยสุจริต" มีเส้นหยุ่ข้อเคียว เช่นเห็นเรือเขาขู้งัดเอาเรือเขาไปร้านฝากโดยไม่
เจตนาจะ appropriate การกระทำเช่นนั้นเป็นการสนองหาประโยชน์

นายเปี่ยม ฯ - สมองหาประโยชน์ในการโคค้าจ้าง ไม่ใช่สมองหาประ
โยชน์ในการโคทรัพย์ กรณีนั้นเป็นเรื่องค้านรอง

นายสิทธิ ฯ - ถ้าใช้คำว่า "ถือเอาไปเป็นของตน" จะไม่ผิดอะไร ถ้า
ถือว่าการเอาเรือไปใช้ไม่ได้ประโยชน์จากเรือโดยตรง การเอาเรือของผู้อื่นไปใช้
ก็ไม่ใช่เป็นการเอาไปโดยสุจริต เพราะเขาเอาไปใช้ ไม่ใช่เอาไปขู้งัด

นายประมุข ๑ - ถ้าเอาสุนัขไปเลี้ยงจะได้ประโยชน์หรือไม่
นายเชียม ๑ - นั่นเป็นการได้สุนัขไปทั้งตัว
หม่อมเจ้าสกล ๑ - การใช้คำว่า take away มีความยากในทาง
เทคนิค ควรใช้คำว่า "เอาไปของกัน" เพราะคำว่า appropriate
คือ คือกองพิจารณาถึง "การกระทำ"

นายสิทธิ ๑ - ควรใช้คำว่า "ขโมยเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปของกัน
หรือของคนที่สาม takes away....."

นายพิราต ๑ - คำว่า belonging to any person ไม่ดี ควร
จะเอาฝรั่งเสสซึ่งใช้คำว่า not belonging to him

นายสิทธิ ๑ - แต่จะไม่มั่นคงถึงเจตนาที่จะเอาของผู้อื่นไป

นายจำรูญ ๑ - พยายามใช้คำว่า "เป็นของ" เพราะอาจมองไปใช้ก็ได้
กฎหมายบางประเทศใช้คำว่า benefit

ประมุข - เรามีร่างมาตรา ๒๕๒ ทวิพจน์แล้ว

นายสิทธิ ๑ - เน้นนโยบายที่จะผูกพันที่ดิน

นายอัครม ๑ - กฎหมายฝรั่งเสสไม่ดี มีฉะนั้นเอาทรัพย์สินไม่มีเจ้าของ
ไปอย่างไรเอาฝรั่งเสสก็จะมี

นายจำรูญ ๑ - ใช้คำว่า "ผู้ใดลิดทรัพย์สิน....." จะเป็นอย่างไร

หม่อมเจ้าสกล ๑ - ใช้คำว่า "ผู้ใดขโมย" เข้าใจได้ดี

นายประมุข ๑ - ใช้คำว่า "ลิดทรัพย์สิน" ไม่ดี เพราะกฎหมายต่างประเทศ
มีแต่ใช้คำว่า "ลิดทรัพย์สิน" ไม่เหมือนกัน

นายจำรูญ ๑ - แทนที่จะใช้คำว่า "เป็นของกัน" ใช้คำอย่างกฎหมาย
อังกฤษใช้คำว่า permanently to deprive the owner thereof

นายประมุข ๑ - ถ้าบทบัญญัตินั้นของเสนอให้พิจารณา ร่างมาตรา ๒๕๒ ทวิเสียบ
ก่อนว่า เป็นลิดทรัพย์สินหรือไม่ ถ้าเขาเป็นลิดทรัพย์สินมาตรา ๒๕๒ ก็เอาคำว่า "โดยทุจริต" ได้
แล้วคำว่า "โดยทุจริต" เวลาที่เราแปลว่า เขาไปเป็นของกัน อธิบายคำว่า "โดยทุจริต"
เขา

นายสิทธิ ๑ - มีเหตุผล แต่คำว่า "โดยทุจริต" เวลาที่เราแปลว่า เขาไป
เป็นของกัน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล

ประวัติการศึกษา

อรุโณทัย ชื่อสุวรรณ

พ.ศ. 2552 นิติศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2554 เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ 64

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่สอบสวน

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน